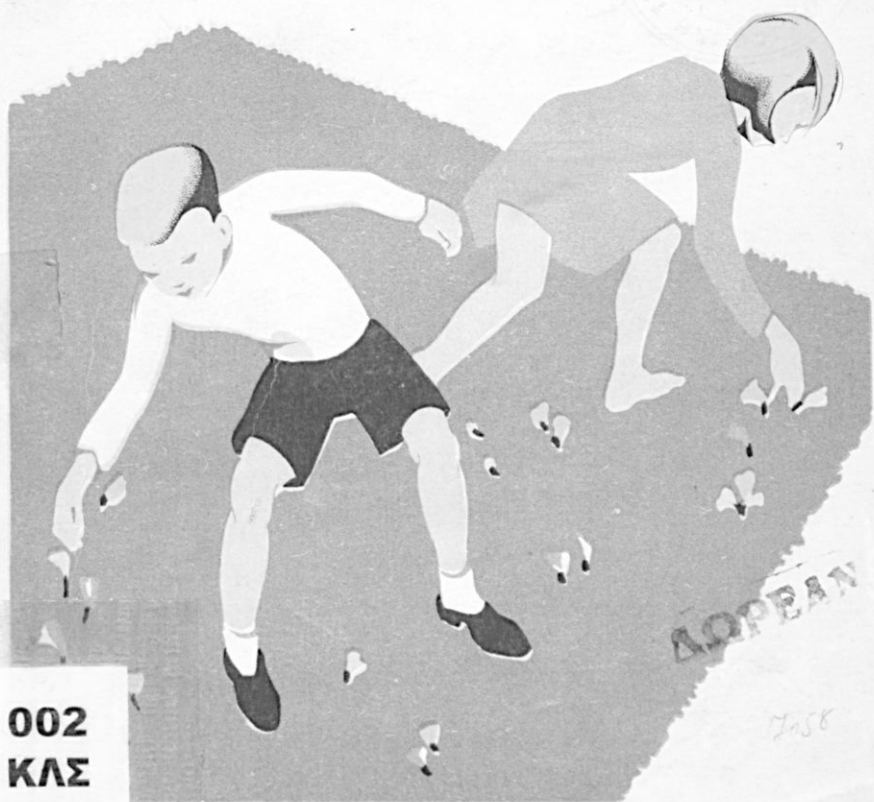

64. 11 Δ 13
Δραση 107/01/01

ΘΕΩΝΗΣ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
(ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑΣ)

Κρινολούλουδα

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ
Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Α
1064

ΕΚΔΟΤΑΙ - Ι. Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ
Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ε 69 Π Δ Β
Δρακόπουλου (Θ.)
ΘΕΩΝΗΣ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑΣ)

ΚΡΙΝΟΛΟΥΔΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΕΚΔΟΣΗ ΠΡΩΤΗ 1934

*Αντίτυπα 28.000

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΝ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΒΟΤΤΗ

Αριθμ. έγκριτικής απόφασης: 51231/5123-220/8/34

Βιβλιοπωλείον Βολιάς
2058 του έτους 1934

ΔΩΡΕΑΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΑΙ: ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,,

46Α—ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ—46Α

1934

ΕΠΣ
ΕΤΕΡΑ
1064

Κάθε γνήσιο αντίτυπο έχει σ' αυτή τη σελίδα την υπογραφή
της κ. Θεώνης Δρακοπούλου και τη σφραγίδα του Βιβλιοπωλείου
της «Εστίας».

Θεώνη Δρακοπούλου,
Μορμυρέσσα

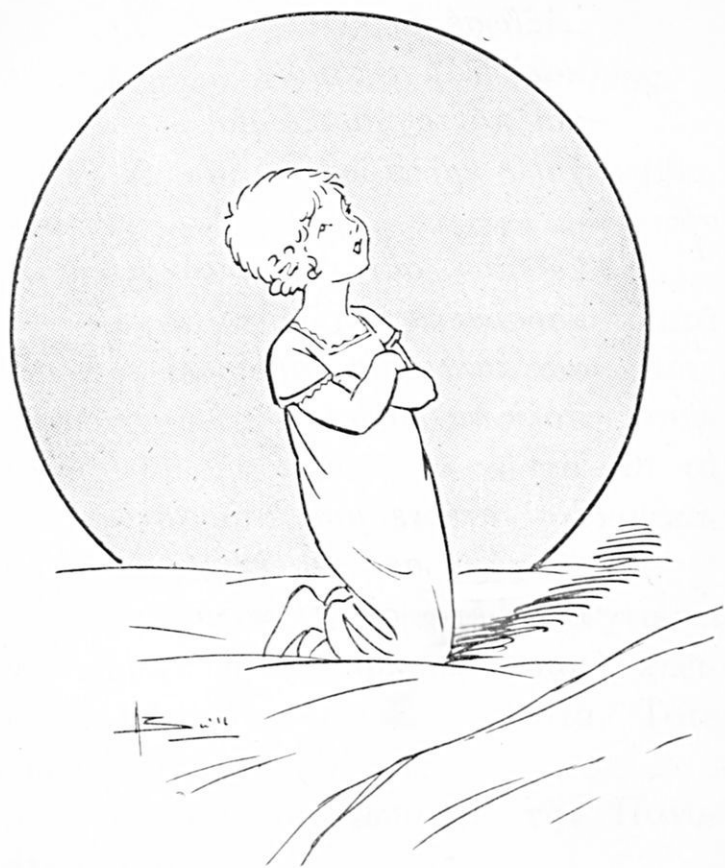
ΔΗΛΩΣΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ κ. κ. ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥΣ

Τὸ βιβλίον αὐτὸ ἔγραψα μὲ τὴν ἀπόλυτη
συνεργασία τῆς Δ^{δος} Ἀρσινόης Ταμπακοπούλου

ΘΕΩΝΗ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΙΔΡΥΜΑ "ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ", — ΙΔΡΥΤΗΣ: ΚΩΣΤΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ
"ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ", — ΑΘΗΝΑΙ (ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ 44)

1. Ἡ ἠρωϊνὴ ἠροσευχή.

Μὲ τὴν γλυκεῖαν ἀγούλα
χαρούμενο ξυπνῶ,
καὶ στέλνω προσευχούλα
θερμὴ στὸν οὐρανό.

Ἄξιωσέ με, Θεέ μου,
καλὸ νάμαι παιδί,
καὶ πάντα χάριζέ μου
χαρὰ καὶ προκοπή.

Θεέ μου, σὰν τὰ πουλάκια
χαρούμενα νὰ ζῶ,
καὶ τᾶλλα τὰ παιδάκια
πολὸν νὰ τὰγαπῶ.

Καὶ στέλνε μου ἀπὸ πάνω
τὴ χάρη σου κι εὐχή,
νὰ σ' ἔχω σ' ὅ,τι κάνω
προσιάτη καὶ σκεπή.

2. *Ἡ προσευχὴ τῆς Κατινίτσας.*

Τὸ βράδυ, πρὶν πέση στὸ κρεββατάκι της ἡ Κατινίτσα, κάμνει αὐτὴ τὴν προσευχή:

— Παναγίτσα μου, φύλαγε τὸ μπαμπᾶ μου, τὴ μαμά μου, τὰ ἀδελφάκια μου, τὴ θείτσα μου, καὶ ὄλους μου τοὺς συγγενεῖς. Φύλαγε ὅλον τὸν κόσμον καὶ τὰ καλὰ παιδάκια. Καλοξημέρωσέ με καὶ κάμε με καλὸ καὶ φρόνιμο κοριτσάκι...

Καμμιά φορὰ ἡ Κατινίτσα ξεχνιέται καὶ κάμνει τὴν προσευχὴ της μὲ κλεισμένα τὰ μάτια ἀπὸ τὴ νύστα. Τότε κάμνει λάθος καὶ λέγει:

— Θείτσα μου, φύλαγε τὴν Παναγίτσα μου.

Ἦ:

— Ἀξιώσέ με καὶ καλοξημέρωσέ με νὰ γίνω καλὸ κορίτσι.

Μ' αὐτὰ δὲν εἶναι τίποτε. Ἡ Παναγίτσα ξέρει τί θέλει νὰ πῆ καὶ τὴν ἀκούει.

Τὸ κακὸ εἶναι, ποὺ πολλὰς φορὰς

ἡ Κατινίτσα, ἀπὸ τὴν πολλὴ νύστα, βαριέται νὰ πῆ τὴν προσευχὴ της. Ἄλλη φορὰ πάλι τὸ ξεχνᾷ καὶ κάποτε πεισμώνει καὶ κλαίει.

— Δὲ ντρέπεσαι ποὺ σὲ βλέπει ἡ Παναγίτσα; τῆς λέγει ἡ γιαγιά της.

— Ἡ Παναγίτσα δὲν βλέπει ἀπὸ δῶ, ἀποκρίνεται ἡ Κατινίτσα. Ξέρω ἐγὼ κατὰ ποῦ εἶναι γυρισμένα τὰ μάτια της.

* * *

Ἀλήθεια, τὰ μάτια τῆς Παναγίτσας εἶναι γυρισμένα ψηλὰ κατὰ τὸ ταβάνι. Εἶναι μιὰ παλιὰ ωραία εἰκόνα. Εἶναι κρεμασμένη στὸν τοῖχο, ἐπάνω ἀπὸ τὸ κρεββατάκι τῆς Κατινίτσας.

— Ἡ Παναγίτσα βλέπει παντοῦ. Βλέπει ὅπου θέλει, τῆς ἀποκρίνεται ἡ γιαγιά της. Μὰ καὶ νὰ μὴ σὲ βλέπη, μήπως δὲν σὲ ἀκούει;

Βέβαια. Ἡ Παναγίτσα ἔχει αὐτιά. Καὶ ἡ Κατινίτσα συλλογίζεται τώρα, πὼς τὰ αὐτιά τῆς Παναγίτσας τὰκούουν ὅλα, ὅπου καὶ ἂν εἶναι γυρισμένα. Ὅμως ἡ

Κατινίτσα, ἂν καὶ τὸ παραδέχεται αὐτό, δὲν σηκώνεται νὰ κάμη τὴν προσευχή της.

Ἡ γιαγιά τῆς Κατινίτσας ὑποφέρει πολὺ γιὰ νὰ τὴν καταφέρει νὰ κάμη τὴν προσευχή της. Καμμιά φορὰ ἢ γιαγιά βαριέται τὸ πείσμα τῆς Κατινίτσας, καὶ τὴν ἀφήνει νὰ κοιμηθῆ χωρὶς προσευχή.

— Ἔτσι, σὰν τὸ ζῶο! τῆς λέγει.

* * *

Τὴν ἄλλη μέρα ἢ Κατινίτσα δὲν εἶναι καθόλου καλὸ κορίτσι. Κάνει ἀταξίες. Ἡ μαμά τὴ μαλώνει καὶ στὸ τραπέζι δὲν τῆς δίνουν φροῦτο. Φυσικά, ἀφοῦ δὲν ἔκαμε τὴν προσευχή της, ἀφοῦ δὲν ἐπαρακάλεσε τὴν Παναγίτσα νὰ τὴν βοηθήση; Πῶς μπορεῖ νὰ εἶναι φρόνιμο κορίτσι;

Ἡ Κατινίτσα ἐμετάνοιωσε. Τὸ βράδυ ὅταν νυστάξῃ κάμνει μόνη της τὴν προσευχή της, χωρὶς νὰ τὴν παρακαλέσουν. Τώρα ἢ Κατινίτσα εἶναι καλὸ κορίτσι.

Εἶναι μιὰ χαρὰ νὰ τὴ βλέπης καὶ νὰ τὴν ἀκοῦς. Γονατίζει στὸ κρεββατάκι της καὶ σηκώνει τὸ κεφαλάκι της μὲ τὰ ξανθὰ σγουρόμαλλα πρὸς τὴν εἰκόνα. Τὰ χεράκια τὰ σταυρώνει ἔμπρὸς στὸ στήθος της καὶ ἡ φωνούλα της γλυκειὰ καὶ καθαρὴ ἀκούεται νὰ λέγη:

— Παναγίτσα μου, φύλαγε τὸ μπαμπᾶ μου, τὴ μαμά μου...

Ἕστερα σὰν τὸ πουλάκι γέρονει στὸ κρεββατάκι της καὶ ἀποκοιμῆται.

3. Βραδυνή εροσευχή.

Ποῖν πέσω νὰ πλαγιάσω,
Θέ μου, Σὲ παρακαλῶ,
νὰ δώσης νὰ περάσω
τὴ νύχτα μὲ καλό.

Τὸν ἄγγελό Σου πάλι
στεῖλε μου ἀπὸ ψηλά,
ναρθῆ στὸ προσκεφάλι
πιστὰ νὰ μὲ φυλᾷ.

Ὅταν ἐγὼ κοιμᾶμαι,
στὸ πλάϊ μου ν' ἀγρυπνᾷ,
κ' ἔτσι νὰ μὴ φοβᾶμαι
τὰ σκότη τὰ πνκνά.

Καὶ σ' ὄλη Σου τὴν πλάση
κι ὅπου καλὸ παιδί,
στεῖλε νὰ τὸ σκεπάση
τὴ στοργικὴ σου εὐχή.

4. Ἡ μάννα.

Ἡ Μαρίκα, ἡ Νίτσα καὶ ὁ Μίμης, τὰ τρία ἀδελφάκια, ἔπαιζαν μέσα σ' ἓνα δωμάτιο, πού ἦτο ὅλο δικό των. Εἶχαν στὴ μέση τὰ παιγνίδια των, ὠραῖα, καινούργια τὰ περισσότερα, δῶρα τῆς τελευταίας πρωτοχροनिᾶς. Ἡ Μαρίκα συγύριζε τὴν κούκλα της. Ἡ Νίτσα ἔπλυνε τὸ φλυτζανάκι τῆς δικῆς της γιὰ νὰ τῆς δώση νὰ πιῇ τὸ γάλα της, ὅπως ἔκαμνε ἡ μαμά της γι' αὐτήν. Ὁ Μίμης ἐκούρδιζε κ' ἔξανακούρδιζε τὸ σιδηρόδρομό του.

Τὰ παιδιά ὅμως δὲν ἦταν χαρούμενα. Ἐπαιζαν χωρὶς κέφι καὶ ἐγκοί-νιαζαν μὲ τὸ τίποτε.

— Σοῦ εἶπα χίλιες φορές, Νίτσα, νὰ μὴ πλύνης ἐδῶ τὰ φλυτζάνια. Γεμίζεις τὸν κόσμο νερά, εἶπε ἡ Μαρίκα.

— Ποῦ τὰ βλέπεις τὰ νερά; ἀπήντησεν ἐκείνη πειραγμένη. Μιὰ σταλαγματιά ἔπεσε κ' ἐστέγνωσε κιόλας.

— Έμπρός, κάμειτε τόπο σᾶς λέγω!
Τὸ τραῖνο περνᾶ, ξεφώνιζε ὁ Μίμης.

— Καλὲ Μίμη, τί φωνὲς εἶν' αὐτές;
λέγει ἡ Μαρίκα. Ξεχνᾶς πὼς ἡ μαμὰ
εἶναι ἄρρωστη;

Ὁ Μίμης, ποὺ ἔτρεχε πίσω ἀπὸ τὰ
βαγόνια του, σὰν κουρδισμένη μηχανὴ
καὶ αὐτός, ἐσταμάτησεν ἀπότομα. Ἄνοι-
ξε μεγάλα-μεγάλα τὰ μάτια του, ἐκοί-
ταξε τρομαγμένα κατὰ τὴ θύρα, καὶ εἶπε
σιγά:

— Πῶ! πῶ! Τί ἔπαθα!

Ἡ Νίτσα, κρατώντας τὴ μικρὴ πε-
τσετούλα τῆς κούκλας τῆς, ἤλθε κοντά
του καὶ ἄρχισε νὰ τοῦ μιλή σοβαρά.
Τοῦ ἐμιλοῦσε σὰ γριούλα, ποὺ ξέρει
πολλὰ πράγματα.

— Σοῦ τὸ εἶπαμε τόσες φορές, καη-
μένε! Δὲν κάμνει ν' ἀκούη κρότους ἡ μα-
μά. Ποῦ ἔχεις τὸ μυαλό σου, παιδάκι
μου;

Τὸ παιδί, ποὺ δὲν ἠμποροῦσε νὰ κατα-
λάβῃ πὼς τὸ ἐξέχασε καὶ ἔκαμε ἀνησυ-
χίες, ἐμαζεύθηκε σὲ μιὰν ἄκρη ντροπια-

σμένο. Καὶ ὁ σιδηρόδρομος ἐσταμάτησε τὸ ταξίδι του.

* * *

— Ἄχ! πότε πιά θὰ γίνη καλὰ ἡ μαμά; εἶπε σὲ λίγο μ' ἓνα ἐλαφρὸ ἀναστεναγμὸ ἢ Μαρίκα, καθίζοντας τὴ κούκλα της σὲ μιὰ καρεκλίτσα.

— Τί ἤμποροῦσε νὰ τὴν κάμη νὰ γίνη πιὸ γρήγορα καλὰ; ἐρώτησε δειλὰ-δειλὰ ὁ Μίμης.

— Πρῶτ' ἀπ' ὅλα νὰ μὴν ἀκούη τὰ ξεφωνητά σου! τοῦ εἶπε αὐστηρὰ ἡ Μαρίκα.

— Καλὰ αὐτό, μὰ τί ἄλλο;

— Τί ἄλλο; εἶπαν καὶ τὰ κορίτσια κ' ἐκοιτάχθηκαν. Ἐλάτε νὰ σκεφθοῦμε:

Εἶχαν σοβαρευθῆ τώρα καὶ τὰ τρία. Καὶ τὰ τρία τὴν ἴδια σκέψη εἶχαν μέσα στὸ κεφαλάκι των: «Τί θὰ ἤμποροῦσε νὰ κάμη πιὸ γρήγορα καλὰ τὴ μαμά.

Ξαφνικὰ ἡ Νίτσα ἔβαλε τὰ κλάματα.

— Δὲν βροῖσκω τίποτε, εἶπε, τίποτε.

— Κ' ἐγὼ δὲν βροῖσκω, εἶπεν ὁ Μίμης, κ' ἐκτύπησε τὰ γόνατά του στενωχωρημένος, σὰ μέγας ἀνδρας.

* * *

— Ἡ παραμάνα μου ἔχει πῆ, εἶπε σιγὰ σιγὰ ἡ Μαρίκα, πὼς στὸν τόπο της, ὅταν ἀρρωστήσῃ κανένας, στέλλουν τάματα στὴν ἐκκλησία, καὶ γίνεται καλά.

— Νὰ στείλουμε κ' ἐμεῖς τάματα, εἶπαν τὰλλα δυὸ παιδιά, χωρὶς καλὰ νὰ ξέρουν, τί σημαίνει αὐτὴ ἡ λέξη.

— Ὅ,τι σὲ πονεῖ τὸ κάμνεις ἀσημένιο καὶ τὸ στέλλεις στὴν Παναγία. Πόδι, χέρι, ὅ,τι σὲ πονεῖ, ἐξήγησεν ἡ Μαρίκα.

— Ἐμεῖς νὰ στείλουμε μιὰν ὀλόκληρη ἀσημένια μαμά! εἶπεν ἡ Νίτσα.

— Μὰ ποῦ θὰ βροῦμε χρήματα;

— Δὲν πρόπει κανεῖς νὰ ξέρῃ τίποτε!

— Ναί, μὰ ποῦ θὰ τὰ βροῦμε τὰ χρήματα, ποῦ μᾶς χρειάζονται;

Τὰ παιδιὰ ἦσαν τώρα ἀναστατωμένα. Καθένα εἶχε κάτι νὰ προτεῖνη.

Ξαφνικὰ ἡ Μαρίκα εἶπε:

— Νὰ πουλήσουμε τὰ παιγνίδια μας παιδιά! Νὰ τὰ δώσουμε στὴν παραμάνα νὰ τὰ πουλήσῃ!

— Ναί, εὖγε! Ὠραία ἰδέα! Νὰ πουλήσουμε ὅλα μας τὰ παιγνίδια!

* * *

Τόσο ἐξεχάστηκαν ὅμως τὰ παιδιὰ μὲ τὴ συζήτησή τους, πὺ δὲν ἐκατάλαβαν, πὺς ἄνοιξε σιγὰ ἡ θύρα καὶ ἐφανερώθηκε ὁ μπαμπᾶς.

Εἶχεν ἀκούσει τὺς φωνές των, καὶ ἦλθε νὰ ἰδῇ τί συμβαίνει. Ἀπὸ τὰ λίγα πὺ ἄκουσε καὶ εἶδε, ἐκατάλαβε τί ἐγίνετο μέσα στὺς ψυχούλες τῶν παιδιῶν του.

Συγκινημένος, καὶ μόλις κρατώντας τὰ δάκρυά του, τὰ ἐπλησίασε, τὰ ἀγκάλιασε καὶ τὰ τρία, καὶ τοὺς εἶπε:

— Δὲν εἶναι καμμιά ἀνάγκη, χρυσά μου παιδάκια, νὰ πουλήσετε τὰ παι-

γνίδια σας. Δὲν χρειάζεται νὰ στείλετε
τάματα στὴν ἐκκλησία. Ἡ Παναγίτσα,
ποὺ βρῖσκεται παντοῦ, σᾶς ἄκουσε
κ' ἐκατάλαβε τὸν πόνο σας! Θὰ τὴν

Δὲν εἶναι ἀνάγκη χρυσά μου νὰ πουλήσετε τὰ παιγνίδια σας.

γιατρέψη τὴ μαμά σας. Μὰ σ' αὐτὸ
θὰ τὴν βοηθήση καὶ ἡ ἀγάπη ποὺ τῆς
ἔχετε. Γιατὶ ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ μεγαλύ-
τερη δύναμη, ποὺ ὑπάρχει στὸν ἄν-

θρωπο! Ἐλᾶτε τώρα νὰ πᾶμε σιγὰ-σιγὰ ὅλοι μαζί. Θὰ τὴν ἰδοῦμε μιὰ στιγμή καὶ θὰ τῆς στείλουμε ἀπὸ μακριὰ τὸ φιλι τῆς ἀγάπης μας.

Τὸ βᾶρος τῆς λύπης ἔφυγε μονομιᾶς ἀπ' τὶς καρδοῦλες τῶν παιδιῶν. Ἐκρεμάσθηκαν ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ πατέρα των, καὶ τὸν ἀκολούθησαν.

Πνίγοντας μὲ δυσκολία τὰ χαρούμενα ξεφωνητά των, ἔφθασαν στὴ θύρα τοῦ δωματίου τῆς μαμᾶς. Τὴν ἄνοιξαν σιγὰ-σιγὰ καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἔστειλαν στὴ μανούλα των ἀπὸ ἓνα φιλί.

5. Ἡ μάννα.

Σ' αὐτὸ τὸν κόσμον τὸ μεγάλο
σὰν τὴ μαννούλα μου εἶναι ἄλλο;

Ἐσπνῶ, κι ὡς νὰ τὴ δῶ μπροστά μου,
«τὶκ-τάκ, τὶκ-τάκ» χτυπᾶ ἡ καρδιά μου.

Σὰν ἔροθῃ, ἀμέσως ἠσυχάζω,
πετιέμαι ὀρθή, τὴν ἀγκαλιάζω!

Τὸ κρῦο νερὸ πῶς μὲ ζεσταίνει,
ὅταν τὸ χέρι τῆς μὲ πλένη!

Καὶ τί ἀπαλὰ ποὺ μὲ χτενίζει
μὲ ντύνει καὶ μὲ συγκροίζει!

Ποτὲ δὲν εἶδα νὰ θυμώνη,
πάντα μ' ἀγάπη μὲ μαλώνει.

Τὸ γάλα ποὺ μοῦ φέρνει πίνω,
μὰ καὶ στὸ γάτο λίγο δίνω.

Σὰ φθάνῃ ἡ ὥρα τοῦ σχολειοῦ μου,
φωνάζω «ἀντίο» τοῦ σπιτιοῦ μου.

Διαβάζω, λέω τὸ μάθημά μου,
μὰ εἶν' ἡ μαννούλα μακριά μου.

Κι ὄλο ἡ καρδιὰ «τῖκ-τὰκ» μοῦ κάνει
τὸ μεσημέρι ὡς νὰ σημάνη.

6. Ταρασημένα αδελφάκια.

Ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Λέλα ἦσαν ἔτοιμοι γιὰ ἔξω. Θὰ ἐπῆγαιναν περίπατο μὲ τὸν πατέρα των. Ὁ Κωστάκης εἶχε μεγάλη χαρὰ καὶ ἐχοροπηδοῦσε μέσα στὴν τραπέζα. Ξαφνικὰ ὁ Κωστάκης ἐσκόνταψε σ' ἓνα μεγάλο βάζο. Τὸ βάζο ἔπεσε κάτω καὶ ἔγινε χίλια κομμάτια.

Ἡ Λέλα, καταλυτημένη γιὰ τὴν ἀπροσεξία τοῦ ἀδελφοῦ της, ἔτρεξε νὰ τὸν βοηθήσῃ. Ἐσκυψε κάτω καὶ ἄρχισε νὰ μαζεύῃ τὰ σπασμένα κομμάτια. Ἐκείνη τὴ

στιγμή ἐμπῆκε ὁ πατέρας. Εἶδε τί ἔκαμνε ἡ Λέλα σκυμμένη, καὶ θυμωμένος ἐφώνησε :

— Ἀπρόσεκτη, ἔσπασες τὸ βάζο καὶ δὲν μιλάς κιόλας! Θὰ καθίσης λοιπὸν στὸ σπίτι νὰ μάθης ἄλλη φορὰ νὰ προσέχης περισσότερο.

Ἡ Λέλα ἔχαμήλωσε τὰ μάτια της καὶ δὲν ἀπάντησε.

Ὁ Κωστάκης σαστισμένος, ἐκοίταξε μιὰ στιγμή τὴ Λέλα, ὕστερα τὸν πατέρα του καὶ εἶπε :

— Ὅχι, πατέρα, ἡ Λέλα! Ἐγὼ θὰ μείνω στὸ σπίτι, γιατί ἐγὼ ἔσπασα τὸ βάζο.

Ὁ πατέρας ἐστάθηκε μιὰ στιγμή καὶ ἐκοίταξε μὲ συγκίνηση τὰ παιδιά του. Ὑστερα τὰ ἀγκάλιασε καὶ τὰ δύο καὶ εἶπε :

— Θὰ ἔλθετε καὶ οἱ δυὸ μαζί μου γιατί καὶ οἱ δύο σας εἶσθε καλὰ παιδιά. Ἐσύ, Λέλα, γιατί χωρὶς παρόνοιο ἐδέχθηκες νὰ ὑποφέρης γιὰ χάρη τοῦ ἀδελφοῦ σου. Κι ἐσύ, Κωστάκη, γιατί δὲν ἐκαταδέχθηκες νὰ κρύψης τὸ σφάλμα σου. Ἐλάτε νὰ μὲ φιλήσετε καὶ πᾶμε.

Μὲ τὸ προσωπάκι γελαστὸ καὶ τὰ ματάκια δακρυσμένα ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Λέλα ἔτρεξαν καὶ ἐφίλησαν τὸν πατέρα των. Ὑστερα καὶ οἱ τρεῖς εὐχαριστημένοι ἐβγήκαν ἔξω. Ποτὲ ἡ Λέλα καὶ ὁ Κωστάκης δὲν θὰ ξεχάσουν τὴν ἡμέρα ἐκείνη.

Ἐδωσαν καὶ οἱ δυὸ μὲ τὴν ἀγάπη των μιὰ μεγάλη χαρὰ στὸν πατερούλη.

7. Τὸ Σαββατόβραδο.

Εἶναι Σαββατόβραδο. Ὅλο τὸ σπίτι ἔχει ἀναστατωθῆ. Ἐφθασεν ἡ ὥρα πὸν θὰ κάμουν τὰ παιδιὰ τὸ λουτρό των. Καὶ γιὰ νὰ πλυθοῦν τέσσερα παιδιὰ ζωνερά καὶ ἀνυπόμονα, δὲν εἶναι εὐκόλη δουλειά.

Ἡ μαμὰ βάζει πρῶτα τὸ Γιάννη καὶ τὸ Μίμη μέσα στὴ μπανιέρα. Εἶναι τόσο μεγάλη, πὸν τοὺς χωρᾶ καὶ τοὺς δυὸ μὲ τὸ παραπάνω. Μποροῦν μάλιστα καὶ νὰ κολυμβοῦν μιὰ χαρὰ μέσα σ' ὄλο ἐκεῖνο τὸ νερό.

— Μίμη, παίζουμε τὸ ψάρευμα; Ἐσὺ θὰ εἶσαι τὸ ψαράκι καὶ ἐγὼ θὰ σὲ τραβῶ ἀπὸ τὴν οὐρά.

— Μὰ δὲν ἔχω οὐρά.

— Σφίξε τὰ πόδια σου τὸ ἓνα κοντὰ στ' ἄλλο καὶ κολύμβα μὲ τὰ χέρια μόνο.

— Μὰ θὰ βουλιάξω, καλέ!

— Δὲν θὰ βουλιάξεις, θὰ σ' ἀρπάξω ἐγὼ ἀπὸ τὰ πόδια, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν οὐρά.

— Παιδιά, νὰ σᾶς πλύνω τώρα, λέγει ἡ μητέρα των.

— Ὅχι ἀκόμα, μαννούλα, φωνάζει ὁ Γιάννης. Δόσε μας τὴν ψαρόβαρκα.

Νάτην τώρα καὶ ἡ ψαρόβαρκα, πὸν πλέει καμαρωτὴ μέσα στὴ μπανιέρα.

— Ἐδῶ μέσα θὰ σὲ βάλω, Μίμη, ὅταν σὲ πιάσω καὶ τὸν κυνηγᾶ. Ἐκεῖνος εὐκίνητος, σὰν πραγματικὸ ψάρι, ὄλο καὶ τοῦ ξεφεύγει.

— Μὰ μὴν τάνοίγης τὰ πόδια σου, δὲν κάμνει, χαλᾶς τὴν οὐρά σου καὶ τὸ παιγνίδι, τοῦ λέγει ὁ πονηρὸς ὁ Γιάννης γιὰ νὰ τὸν τσακώση.

Μὰ ἐκεῖνος ὄλο καὶ ξεγλιστρᾶ μὲ γέλια καὶ ξεφωνητά.

— Τέτοιο ψάρι δὲν πιάνεται εὐκόλα, λέγει γελώντας καὶ ἡ μαμά, πὺ λαβαίνει μέρος στὸ παιγνίδι των.

Τὰ νερὰ σκορπιοῦνται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Κι ὅσο γιὰ τὴν ψαρόβαρκα πολλῆς φορὸς ἐπῆγε καὶ ἤλθε στὸν πάτο τῆς μπανιέρας.

— Θυμᾶστε πὺ τὸ ἐφοβόσαστε ἄλλοτε τὸ νερό, παιδιά; τοὺς λέγει ἡ μητέρα των.

— Ἐγὼ ἐνόμιζα, πὺς θὰ πνιγῶ μὸλις μπῶ ἐδῶ μέσα, εἶπε ὁ Μίμης σκασμένος στὰ γέλια.

— Τὸ ἐνόμιζες γιὰτὶ εἶσαι κουτός, λέγει ὁ Γιάννης. Πνίγεται κανεὶς μέσα σὲ μιὰ μπανιέρα;

— Ναί, γιὰτὶ βλέπεις ἐσὺ δὲν ἔκανες τὰ ἴδια, τοῦ εἶπε ἡ μαμά του. Ἐκολλοῦσες ἐπάνω μου καὶ δὲν μ' ἄφηνες νὰ σὲ πλύνω.

— Τώρα μᾶς ἀρέσει, γιὰτὶ παίζουμε κιόλας, εἶπαν καὶ τὰ δυὸ μαζί, καὶ ἐξανόρχισαν τὰ παιγνίδια.

— Παιδιά, σταθῆτε τώρα νὰ σᾶς λούσω. Μὴν ξεχνᾶτε πὺς αὔριο εἶναι Κυριακή, καὶ θὰ πᾶμε στὴν ἐκκλησία τὸ πρωῖ. Πρέπει λοιπὸν νὰ πλαγιάσετε νωρὶς γιὰ νὰ ξυπνήσετε στὴν ὥρα σας.

— Στὴν ἐκκλησία! Ἄ! ὄλα κι ὄλα, μὰ δὲν θέλουν νὰ χάσουν τὴν ἐκκλησία των.

— Μαμά, ὁ παπὰ-Βαγγέλης θὰ ψάλῃ καὶ αὔριο;

— Βέβαια ὁ παπὰ Βαγγέλης, μ' ἂν δὲν σταθῆτε νὰ σᾶς λούσω...

— Στεκόμαστε, μαμάκα, στεκόμαστε, ἐφώναξαν τὰ παιδιά καὶ τὸ λούσιμο ἄρχισε

— Ἔτσι, εὔγε! Ἐλᾶτε τώρα, βγῆτε νὰ σᾶς σπογγίσω, εἶπε σὲ λίγο ἡ μητέρα.

Γρήγορα τὰ ἐσπόγγισε μὲ μιὰ χνουδωτὴ πετσέτα, καὶ τὰ ἐπῆγε στὰ κρεββάτια των.

* * *

Ἔχει ἀκόμα πολλὴ δουλειὰ ἢ μαννούλα. Πρέπει νὰ πλύνῃ τὴ μπεμπέκα καὶ τὴν Ἐλενίτσα. Ὅστερα θὰ πλυθῇ καὶ αὐτή.

— Ἐλενίτσα, φέρε μέσα τὴ μπεμπέκα νὰ τὴν πλύνω, φωνάζει.

Κάτι γέλια ἀκούσθηκαν ἀπὸ τὸ διπλανὸ δωμάτιο.

— Ἐλα, παιδί μου, γρήγορα καὶ εἶναι ἀργά, ξαναφωνάζει ἡ μητέρα.

Ἡ θύρα ἀνοίγει καὶ παρουσιάζεται ἡ Ἐλενίτσα. Στὴν ἀγκαλιά της κρατεῖ τὴ μικρὴ τῆς ἀδελφούλα, πὺν φορεῖ τὸ νυκτικὸ της.

— Ἡ μπεμπέκα εἶν' ἕτοιμη, μαμά. Ἐγὼ τὴν ἔπλυνα καὶ τὴν ἔντυσα!

— Ἐσύ; χωρὶς νὰ μὲ ρωτήσης; Ὁ Θεὸς ξέρει τί θὰ κατάφερες!

Στὴν ἀγκαλιά της κρατεῖ τὴ μικρὴ τῆς ἀδελφούλα

—“Όχι, κυρία, τῆς λέγει ἡ ὑπηρέτρια, ἡ Μαριγώ, πού ἐστέκετο πίσω ἀπὸ τὴν Ἐλενίτσα. Τῆς ἔχυνα ἐγὼ νερὸ καὶ τὴν ἔλουσε, τὴν ἔπλυνε μιὰ χαρά. Ἔτσι ὅπως κάμνετε καὶ σεῖς.

— Μὴ μὲ μαλώσης, μαμά. Τὴν ἔπλυνα μέσα στὴ σκάφη. Κοίτα τὰ μαλλάκια της! Σὰ μετὰξι δὲν εἶναι; Θέλησα νὰ σ’ ἐλαφρώσω ἀπὸ ἓναν κόπο. Κάθε Σαββατόβραδο σκοτώνεσαι γιὰ μᾶς!

Ἡ μαμὰ συγκινημένη ἐπῆρε ἀπὸ τὰ χέρια της τὸ παιδί, πού ἐφαίνετο εὐχαριστημένο καὶ γελαστό. Τὸ ἐπῆγε στὸ κρεββατάκι του καὶ ἐστάθηκε κοντά του ὡς πού ν’ ἀποχοιμηθῆ.

Στὸ ἀναμεταξὺ ἡ Ἐλενίτσα ἐμπῆκε στὴ μανιέρα καὶ ἄρχισε νὰ πλένεται. Ἡ μαμὰ της ἤλθε, καὶ ἀφοῦ τὴν ἔλουσε καλὰ-καλὰ, τὴν ἐφίλησε πολλές φορές.

— Δὲν ἐκουράσθηκες, παιδί μου;

— Τί λέγεις, καλὲ μαμά! Εἶμαι πιὰ μεγάλη, ἐννέα χρόνων. Θέλεις νὰ σὲ βοηθήσω τώρα καὶ σένα νὰ πλυθῆς;

— Θὰ ἔλθῃ ἡμέρα πού θὰ τὸ κάμῃς καὶ αὐτό, ὅταν θὰ εἶμαι πολὺ γριά, τῆς εἶπε γελώντας ἡ μητέρα.

— Τὴ μπεμπέκα ὅμως, ἐγὼ θὰ τὴ ντύσω τὸ πρωί.

— Ναί, ναί. Ἀφοῦ τὰ καταφέρνεις τόσο καλὰ, ἐσὺ θὰ εἶσαι ἡ μαννούλα της ἀπὸ δῶ καὶ πέρα. Μὰ τώρα καλὴ νύκτα, χρυσό μου χοριτσάκι!

Καὶ ἡ Ἐλενίτσα, ἀφοῦ ἔδωσε ἓνα τελευταῖο φιλὶ στὴ μαννούλα της, ἐπῆγε στὸ κρεββάτι της γεμάτη χαρὰ καὶ ὑπερηφάνεια γιὰ τὴν πράξη της.

9. Ἡ Κυριακή.

Μόλις ὁ ἥλιος ἔρριξε τὸ φῶς του ἐπάνω στὸ παράθυρο, ἡ μητέρα, πὺ εἶχε σηκωθῆ ἀπὸ πολλὴν ὥρα, ἐπῆγε καὶ τὰ ἐξύπνησε.

— Ἐ! παιδιά, σηκωθῆτε! Δὲν ἀκούτε τὴν καμπάνα πὺ μᾶς φωνάζει;

— Ἀμέσως, μητερίτσα! ἐφώναξαν ὄλα μαζὶ καὶ ἐπειτάχθηκαν ἀπὸ τὸ κρεββάτι των.

Ἡ μητέρα ἐπλυνε μὲ δροσερὸ νερὸ τὸ Γιάννη καὶ τὸ Μίμη, τοὺς ἐκτένισε, καὶ ἄρχισε νὰ τοὺς ντύνη.

Στὸ ἀναμεταξὺ ἡ Ἐλενίτσα ἐτοίμαζε τὴ μεμπέκα, ὅπως τὸ εἶχε πῆ ἀπὸ βραδύς. Ἐπειτα ἡ μαμά της τὴν ἐβόηθησε νὰ ντυθῆ καὶ ἐκεῖνη.

Τὰ παιδιά τώρα ἦσαν ἔτοιμα. Ροδοκόκκινα, καθαρά, μὲ τὰ γιορτερά των φορέματα, ἔλαμπαν ἀπὸ ὁμορφιά.

Ἡ μητέρα των ἐκρατοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι τὴ Μεμπέκα, καὶ τᾶλλα τρία ἐπήγαιναν μπροστὰ φρόνιμα, κοντὰ τὸ ἓνα στ' ἄλλο.

Ὅταν ἐμπῆκαν στὴν ἐκκλησία, δὲν ἦτο ἀκόμη πολὺς κόσμος, καὶ ἔτσι ἐπῆραν θέση μπροστὰ-μπροστά. Ὁ παπα-Βαγγέλης, μὲ τὸ χρυσὸ του πετραχήλι, ἄρχισε νὰ ψάλλη. Τί ὠραία φωνὴ πὺ εἶχε! Ἐψαλλε ἀργά, μὲ κατάνυξη, καὶ τὰ παιδιά τὸν ἄκουαν μ' ἀνοικτὸ τὸ στόμα.

Ἐχοίταζαν τὰ εἰκονίσματα, καὶ πότε-πότε ἐσήκωναν τὸ κεφάλι των καὶ ἔβλεπαν μὲ θαυμασμὸ τὸν Παντοκράτορα, πὺ ἦτο ζωγραφισμένος ψηλά, στὸ μεγάλο θόλο. Ἡ μαμά εἶχε πῆ, πὺς ἀπ' ἐκεῖ ἐπάνω εὐλογεῖ ὄλο

τὸν κόσμον, καὶ τοὺς ἐφαίνετο τῶν παιδιῶν σὰ ζωντανός. Μάλιστα ὁ Μίμης κάποτε εἶπε, πὼς εἶδε τὸ χέρι του νὰ σαλεύη. Καὶ ἡ Ἑλενίτσα, πὼς τῆς ἐχαμογέλασε μὲ ἀγάπη, κουνώντας τὸ κεφάλι του.

Σὲ λίγο ἀνέβηκε ὁ διακὸς στὸν ἄμβωνα γιὰ νὰ πῆ τὸ Εὐαγγέλιο. Τὸ ἱερὸ βιβλίον ἦτο ἀκκουμβισμένο μπροστά του, ἐπάνω σ' ἓνα χρυσὸ περιστέρι μ' ἀνοιγμένες τὶς πτεροῦγες του. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἦσαν τὰ ἀνάλογια. Κοντὰ στὸ δεξιὸ ἀνάλογιο, σ' ἓνα ψηλὸ στασίδι, ἔψαλλε ὁ δεξιὸς ψάλτης, καὶ ἀντίκρου του ἀποκρίνετο ὁ ἀριστερός, ἀπὸ τὸ ψηλὸ του στασίδι καὶ αὐτός.

Τὰ παιδιὰ θαυμάζουν τοὺς κρυστάλλινους πολυέλαιους, τοὺς χρυσοστολισμένους μὲ τὰ πολλὰ τῶν κεριά, ποὺ δὲν χορταίνουν νὰ τοὺς βλέπουν, κάθε φορὰ ποὺ ἔρχονται στὴν ἐκκλησία. Καμαρώνουν καὶ τὰσημένια κανδήλια, ποὺ κρέμονται ἀναμμένα μπροστά στὸ εἰκονοστάσι. Ὅλη ἡ ἐκκλησία μοσχομουρτζεὶ ἀπὸ τὸ λιβάνι! Ὁ παπα-Βαγγέλης λέγει σιγὰ-σιγὰ εὐχὲς μέσα στὸ ἱερό. Ἐρχεται καὶ μπροστὰ στὴ μεσαιανὴ θύρα τοῦ εἰκονοστασίου καὶ τότε τὶς λέγει πιὸ δυνατά.

Στὸ τέλος, κρατώντας ψηλὰ τὸ ἀσημένιο δισκοπότηρον, περνᾷ ἀνάμεσα ἀπὸ τὸν κόσμον, καὶ ὅλοι τότε σκύβουν τὰ κεφάλια τῶν πρὸς τὰ κάτω, μὲ εὐλάβεια. Μερικοὶ μάλιστα γονατίζουν.

* * *

Ἐτελείωσε ἡ λειτουργία. Ὁ παπα-Βαγγέλης μοιράζει τὸ ἀντίδωρον. Τὰ παιδιὰ τοῦ φιλοῦν καὶ αὐτὰ τὸ χέρι, παίρνουν τὸ ἀντίδωρον, ἀσπάζονται τὶς εἰκόνες, καὶ βγαίνουν ἀπὸ τὴν ἐκκλησία μὲ τὴ μητέρα τῶν.

Ἄμεσως τρέχουν στὸν κουλλουῶ, γιατί αἰσθάνονται μεγάλη πείνα. Καθένας τῶν ἔχει στὴν τσέπη τὸ κυριακάτικο χαρτζιλίκι, πὺ τὸὺς δίνει ὁ μπαμπᾶς καὶ ἡ μαμά.

Ὅταν ἐπροχώρησαν κατὰ τὸ σπίτι, ἡ μαμά εἶδε πὺς ἡ Ἐλενίτσα δὲν ἔτρωγε κουλλούρι.

— Δὲν ἀγόρασες κουλλούρι, Ἐλενίτσα;

— Δὲν πεινώ, μαμά!

— Περίεργο! εἶπεν ἐκείνη, καὶ τὴν ἐκοίταξε μὲ κάποια ἀνησυχία.

Μ' ἓνα ζητιανάκι μιλεῖ...

Σὲ λίγο ἔφθασαν στὸ σπίτι. Τῇ στιγμῇ ποὺ ἔμπαιναν μέσα, ἡ μητέρα των ἐφώναξε τρομαγμένη:

— Ποῦ εἶναι ἡ Ἑλενίτσα;

Τὰ παιδιά ἐξαναβγήκαν ἔξω γιὰ νὰ ἰδοῦν τί συμβαίνει. Κάτω ἐκεῖ στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου, εἶδαν τὴν Ἑλενίτσα νὰ στέκεται καὶ νὰ κουβεντιάζη μ' ἓνα παιδάκι.

— Μ' ἓνα ζητιανάκι μιλεῖ, εἶπε ὁ Γιάννης στὴ μαμά του. Καὶ τὴν περασμένη Κυριακὴ στὴν ἴδια θέση ἐστέκετο αὐτὸ τὸ παιδί. Φορεῖ κάτι ροῦχα κουρελιάρικα!..

— Αὐτὸ δὲν εἶναι λόγος, παιδί μου, γιὰ νὰ μὴν τοῦ μιλήσῃ, εἶπε ἡ μητέρα. Καὶ καταλαβαίνω πολὺ καλὰ τί τρέχει. Ἡ ἀδελφή σας δὲν ἐπῆρε κουλλούρι, γιὰ νὰ δώσῃ τὰ λεπτὰ της σ' αὐτὸ τὸ πτωχὸ ἀγόρι.

— Ναί, μαμά, εἶπε τότε ὁ Μίμης. Μποροῦσε νὰ πάρῃ κουλλούρι, καὶ νὰ δώσῃ καὶ χρήματα στὸ ζητιανάκι.

— Καὶ πάλι θὰ ἐπερίσσευαν, εἶπε ὁ Γιάννης.

* * *

Στὸ ἀναμεταξὺ ἡ Ἑλενίτσα εἶδε, πὼς εἶχαν σταματήσει ἡ μαμά καὶ τ' ἀδέλφια της καὶ τὴν ἐκοίταζαν ἀπὸ μακριά.

Ἔτρεξε γρήγορα κοντὰ τους.

— Ὅλα τοῦ τὰ ἔδωσες; τὴν ἐρώτησε μὲ περιέργεια ὁ Γιάννης.

— Γι' αὐτὸ δὲν ἐπῆρες κουλλούρι, ἔ; Σ' ἐπιάσαμε κυρά, τῆς εἶπε καὶ ὁ Μίμης.

Ἡ Ἑλενίτσα ἐκοκκίνισε. Ἐστέκετο μὲ χαμηλωμένα μάτια, καὶ ἐφοβεῖτο νὰ κοιτάξῃ τὴ μητέρα της. Ἐσυλλογίζετο: «Γιὰ νὰ μοῦ μιλοῦν ἔτσι τὰ παιδιά, θὰ πῆ πὼς ἡ μαμά δὲν εἶναι εὐχαριστημένη μαζί μου. Καὶ

ἔχει δίκιο, γιατί τῆς ἔκρουσα τὴν ἀλήθεια. Τῆς εἶπα ψεύματα πὼς δὲν πεινοῦσα».

Μὰ νὰ ποὺ ἡ μαμὰ ἐμίλησε, καὶ ἡ φωνή της ἦτο γεμάτη χαρά.

— Ἡ Ἐλενίτσα, παιδιά, ἔκαμε κάτι πολὺ ὠραῖο καὶ πολὺ καλὸ! Εἶπατε πρωτύτερα πὼς ἐμποροῦσε ν' ἀγοράσῃ κουλλούρι καὶ νὰ δώσῃ καὶ χρήματα στὸ πτωχὸ παιδάκι! Ναί, μὰ ἐκείνη αἰσθάνθηκε τὴν ἀνάγκη νὰ κάμῃ κάτι καλύτερο. Νὰ στερηθῇ αὐτὴ τὴ μικρὴ εὐχαρίστηση, γιὰ νὰ δώσῃ μιὰ μεγαλύτερη ἀκόμη στὸ πτωχό. Καὶ ἀντὶ νὰ τῆς πῆς, Μίμη, «σὲ ἐπιάσαμε», ὅπως λέγουν σ' αὐτοὺς ποὺ ἔχουν κάμει μιὰ κακὴ πράξη, θὰ ἔπρεπε νὰ τῆς πῆς: «Ἀδελφούλα μου, τὸ βλέπω, ἔχεις τὴν καλύτερη καρδιά ἀπ' ὅλους μας!

Αὐτὰ εἶπε ἡ μητέρα των καὶ ἐτράβηξαν πάλι κατὰ τὸ σπίτι.

Ὅλοι ἐκοίταζαν τώρα μὲ καμάρι τὴν Ἐλενίτσα, ποὺ ἐπήγαινε μπροστά, κρατώντας ἀπὸ τὸ χέρι τὴν ἀδελφούλα της.

Τὸ πρόσωπό της ἔλαμπε ἀπὸ ὁμορφιά, καὶ ἦτο ἀπαράλλακτη σὰν τὰγγελοῦδια, ποὺ εἶχαν ἰδῆ στὴν ἐκκλησία, ζωγραφισμένα ἐπάνω στὰ εἰκονίσματα.

Τὰ στέρια μόλις εἶχαν δύοσει
κι ἄρχισε ἕνα πουλὶ νὰ κελαδῆ.
Ποιὸν νάθελε νὰ χαιρετίση
μεσ' ἀπ' τὸ καταπράσινο κλαδί;

Πάνω ἀπ' τὴ στέγη μας λυγοῦσαν
τοῦ περβολιοῦ τριγύρω τὰ δενδρά,
σὰν κάποιονε νὰ χαιρετοῦσαν,
κι ὄλο κοιτάζαν πέρα στὰ μακριά.

Σὰ στὸ χορὸ τὰ κοπελούδια
γιορτιάτικη εἶχαν ὅλα φορεσιά,
καὶ καμαρῶναν τὰ λουλούδια,
μὲ τὰ μαργαριτάρια στὰ μαλλιά.

Τότε τοὺς εἶπα: "Ε! σεῖς, μικρούλια,
τί μοῦ στολιζέστε τόσο πολὺ;
«Σιωπή!» μοῦ γνέψαν τὰ ζουμπούλια,
«Τί, δὲν τὸ ξέρεις πούναι Κυριακή;»

11. Τὸ παράπονο τῆς Μαρίκας.

Ἡ Μαρίκα ἔχει ἓνα κρυφὸ παράπονο. Ἡ Μαρίκα ἀγαπᾷ τὰ ἑξαδελφάκια της, τὶς συμμαθήτριές της μὲ ὅλη της τὴν καρδιά. Ἐκεῖνα ὅμως δὲν τὴν ἀγαποῦν. Τὸ καταλαβαίνει ἡ Μαρίκα γιατί στὰ παιγνίδια τῶν δὲν παίζουσαν μαζί της. Πῶς ὅμως νὰ τὴν ἀγαπήσουν; Ἡ Μαρίκα, ἐνῶ εἶναι τόσο καλή, ἔχει ἓνα πολὺ μεγάλο ἐλάττωμα. Εἶναι πάντα ἀκάθαρτη. Κάθε πρωτὶ, ἐνῶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι πλύνονται, ἡ Μαρίκα δὲν ἐννοεῖ νὰ πλυθῆ. Φοβᾶται τὸ νερὸ σὰ νὰ εἶναι φωτιά. Ἐνῶ ὅλα τὰ παιδάκια κάθε πρωτὶ κτενίζονται, ἡ Μαρίκα δὲν θέλει νὰ κτενισθῆ. Θαρρεῖς καὶ φοβᾶται μὴ τὴν φάγη τὸ κτένι μὲ τὰ δόντια του!

Ἄν δὲν εἶχε τὴ μητέρα της γιὰ νὰ τὴν πλύνῃ καὶ νὰ τὴ συγουρίσῃ, ἡ Μαρίκα θὰ ἔβγαινε ἀπὸ τὸ σπίτι της, χωρὶς νὰ βρέξῃ οὔτε τὰ δάκτυλά της στὸ νερό.

Ὅλοι ὅμως οἱ κόποι τῆς μητέρας της πηγαίνουν χαμένοι. Ἄμα μείνη μονάχη της ἡ Μαρίκα, δὲν περνᾷ μιὰ ὥρα καὶ βρίσκειται πάλι λερωμένη.

Τί ἄσχημη πού φαίνεται τώρα! Τὸ φόρεμά της

εἶναι γεμᾶτο χόματα, καὶ τὰ μάγουλά της σκονισμένα καὶ ἰδρωμένα. Τὰ μαλλιά της εἶναι σὰν κουβάρια ἀπὸ κλωστῆς μερδεμένες. Τὰ παπούτσια της εἶναι φορτωμένα ἀπὸ λάσπη. Ἄν πῆς γιὰ τὰ χέρια της, σωστὴ κοπριά. Ὁ περιβολάρης ὁ μπάρμπα-Γιάννης, μιὰ μέρα πού εἶδε τὰ χέρια της ἔτσι λερωμένα, τῆς εἶπε:

— Ἐλα, Μαρίκα, νὰ φυτέψω βασιλικὸ στὰ χέρια σου!

Τί ντροπή!..

* * *

Καὶ ποῦ νὰ ἰδῆτε τί κάμνει ἀκόμη! Σκουλίζει τὴν πέννα της μὲ τὴν ποδιά της. Καμμιά φορὰ μάλιστα καὶ μὲ τὰ χεῖλη της. Μὰ καὶ ὅσα πράγματα εἶναι δικά της, ὅλα τῆς μοιάζουν. Ἡ κούκλα της, πού ἦτο τόσο ὠραία ὅταν τῆς τὴν ἐχάρισαν, τώρα εἶναι καταλερωμένη καὶ τὸ πρόσωπό της δὲν γνωρίζεται. Τὰ ἄλλα της παιγνιδάκια εἶναι στὴν ἴδια καὶ χειρότερη κατάσταση. Ἀκάθαρτα καὶ ἔλεεινά.

Γι' αὐτὸ κανένα κοριτσάκι δὲν θέλει νὰ παίξῃ μαζί της. Ὅλοι τὴν ἀποφεύγουν.

Ἄν ρωτήσετε καὶ γιὰ τὰ βιβλία της καὶ τὰ τετράδιά της; Ἄλλιμονο! Ὅλα εἶναι σχισμένα, ξηλωμένα καὶ χωρὶς ἐξώφυλλα. Τὰ φύλλα εἶναι τσακισμένα στὶς γωνίες, γεμᾶτα ἀπὸ μελανιὲς καὶ ἀπὸ ψίχουλα. Πῶς λοιπὸν νὰ τὴν ἀγαποῦν οἱ συμμαθήτριές της; Πῶς νὰ τὴν ἀφήσουν νὰ πιάσῃ τὰ βιβλία των, τὰ παιγνίδια των ἢ τὶς ζωγραφιές των; Πῶς νὰ παίξουν μαζί της, ἀφοῦ εἶναι πάντα λερωμένη καὶ τὴ συχαίνονται.

Ἡ Μαρίκα εἶναι ἀρκετὰ ἔξυπνη καὶ ἐπιμελής. Γράφει καλότησικα. Καὶ ὁμως στὴν καλλιγραφία ποτὲ δὲν ἐπῆρε καλὸ βαθμό. Τὸ μαντεύετε γιατί.

Χύνει παντοῦ μελάνια ἀπὸ τὸ καλαμάρι της. Μελάνια στὰ βιβλία της, μελάνια στὰ τετραδιά της, μελάνια στὴν ποδιά της.

Ἀκόμη καὶ τὸ πρόσωπό της καὶ τὰ μαλλιά της εἶναι μελανωμένα. Θαρρεῖς καὶ τὸ κάμνει ἐπίτηδες.

Ἄς μὴν ἔχη λοιπὸν παράπονο, ποῦ δὲν τὴν ἀγαποῦν οἱ ἄλλοι, καὶ ἄς κοιτάξῃ νὰ διορθωθῇ. Καὶ ἂν σεῖς, μικροὶ μου φίλοι, ξέρετε κανένα παιδάκι, ποῦ νὰ ἔχη τὸ ἐλάττωμα τῆς Μαρίκας, νὰ τοῦ δώσετε νὰ διαβάσῃ αὐτὴ τὴν ἱστορία. Θαρρῶ πὼς θὰ τὸ ὠφελήσετε.

12. Οἱ καγύλεροι ἐργάτες.

Ἐνα χεράκι, μικροί μου φίλοι, εἶναι ζωγραφισμένο στήν εἰκόνα. Εἶναι ἓνα χεράκι σάν τὸ δικό σας μὲ πέντε δάκτυλα. Πέντε δακτυλάκια ποὺ ἔχουν τὰ νυχάκια τῶν κομμμένα καὶ καθαρά.

Αὐτὸ βέβαια τὸ ξέρετε. Δὲν εἶναι καμμιά ἀνάγκη νὰ σᾶς τὸ πῶ ἐγώ! Ξέρετε ὅμως πὼς κάθε δακτυλάκι ἔχει καὶ ὄνομα;

Τὸ δακτυλάκι τὸ χονδρὸ στέκεται ἐπάνω καὶ φαίνεται πὼς εἶναι ἀρχηγός. Καὶ βέβαια εἶναι ὁ ἀρχηγὸς ἀφοῦ σὲ κάθε δουλειά, ποὺ κάμνουν τὰ ἄλλα δάκτυλα βοηθᾷ πάντα. Γι' αὐτὸ τὸ ὄνομά του εἶναι: **Μέγας δάκτυλος.**

Τὸ ἄλλο τὸ δακτυλάκι, ποὺ εἶναι κοντὰ στὸ μέγα δάκτυλο, ἔχει τὴ συνήθεια νὰ δείχνη. Κάποτε αὐτὴ ἡ συνήθεια εἶναι πολὺ κακὴ. Προσέξτε ὅταν τὸ δακτυλάκι αὐτὸ δείχνη στὸ δρόμο κανέναν ἄνθρωπο ξένο. Εἶναι πολὺ ἄσχημη συνήθεια. Τὸ δακτυλάκι αὐτὸ ποὺ δείχνει, λέγεται: **Δείκτης.** Καὶ πρέπει νὰ πῆτε στὸ Δείκτη σας, πὼς δὲν εἶναι ὠραῖο νὰ τὸν βλέπουν στὸ δρόμο νὰ δείχνη.

Τὸ τρίτο τὸ δακτυλάκι εἶναι ψηλότερο ἀπ' ὅλα. Γι' αὐτὸ τὰ ἀδελφάκια του τὸ ἔβαλαν στὴ μέση καὶ τὸ φωνάζουν: **Μεσαῖο.** Ἔτσι, ὁ κύριος Μεσαῖος ψηλώνει καὶ καμαρώνει.

Τὸ τέταρτο δακτυλάκι, ἐπειδὴ εἶναι κοντὰ στὸ Μεσαῖο τὸ λέμε: **Παράμεσο**. Αὐτὸ τὸ δακτυλάκι βοηθᾷ πάντα τὸ Μεσαῖο. Ὁ Παράμεσος κάποτε στολίζεται μὲ ἕναν κίτρινο κορικο.

Τὸ πέμπτο δακτυλάκι εἶναι τὸ πιὸ λεπτοκαμωμένο καὶ τὸ πιὸ ὄμορφο, εἶναι ὅμως καὶ τὸ μικρότερο ἀπ' ὅλα· γι' αὐτὸ καὶ τ' ὄνομά του εἶναι: **Μικρός**.

Τὰ πέντε δακτυλάκια σας κάθονται σ' ἕνα σπιτάκι, ποῦ τὸ λέγουν χέρι.

Αὐτὴ τὴ στιγμή ποῦ βλέπετε τὸ χέρι στὴν εἰκόνα τὰ δάκτυλα ἔχουν συμβούλιο.

— Πεινῶ! λέγει ὁ Μεγάλος δάκτυλος.

— Καὶ ἐγὼ πεινῶ, μὰ δὲν ἔχω τίποτε νὰ φάγω! λέγει ὁ Δείκτης.

— Τί νὰ κάμωμε ρωτᾷ ὁ Μεσαῖος.

— Ξέρω καὶ ἐγώ;... ψιθυρίζει ὁ Παράμεσος, ξύνοντας τὸ κεφάλι του.

— Δουλειά! φωνάζει ὁ Μικρός. "Ὅποιος δουλεύει τρώγει. Ὅποιος δὲν ἐργάζεται, τίποτε!" Ἄν θέλετε λοιπὸν νὰ φᾶμε πρέπει νὰ ἐργασθοῦμε.

Τὰ πέντε ἀδέλφια ἄκουσαν τὴ συμβουλὴ τοῦ μικροῦ καὶ ἀπὸ τότε ἄρχισαν νὰ ἐργάζονται. Στὴ δουλειὰ των τὰ συντροφεύουν καὶ τὰ ἄλλα πέντε ἀδελφάκια, ποῦ κάθονται στὸ ἄλλο χέρι. Ποτέ των δὲν ἐπείνασαν. Κουράζονται, ὑποφέρουν, πληγώνονται, λερώνονται, κάμνουν ρόζους, μὰ δουλεύουν πάντα. Μᾶς τρέφουν, μᾶς ντύνουν, μᾶς κτίζουν σπίτια, μᾶς διασκεδάζουν, μᾶς γιαιτρεύουν. Εἶνε σωστοὶ γίγαντες. Ἀλήθεια πόσα πράγματα δὲν κάμνουν οἱ ἄνθρωποι μὲ τέτοιους ἄξιους ἐργάτες ποῦ ἔχουν!

13. Τὸ χέρι.

Πρῶτα ἀπ' ὅλα πρέπει,
σὰν τὰ κρῦα νερά,
τοῦ παιδιοῦ τὰ χέρια
νάιναι καθαρά.

Ὅμως καὶ τὰ νύχια,
σὰν τριανταφυλλιᾶς
νάιναι μπουμπουκάκια,
πὸν ὅλα ἀνθοῦν μεμιᾶς.

Πάντα αὐτὸ τὸ χέρι
πὸν εἶν' ἔτσι ἀπαλό,
καθαρό, δροσαίτο,
θάιναι καὶ καλό.

Μὲ χαρὰ θὰ δίνῃ
στὰ πτωχὰ παιδιὰ
κάτι ἀπ' τὴν τσεπούλα
πὸν ἔχει σὴν ποδιά.

Πότε κουλλουράκια
πὸν ἔβαλε ἡ μαμά,
πότε δεκαροῦλες
ἀπ' τὸν κουμπαρά.

Τέτοιο ἔνα χερᾶκι
— Ἄχ, τί θησαυρός!
τ' ἀγαπάει ὁ κόσμος,
τὸ ἐλλογεῖ ὁ Θεός.

εἶχε κτυπήσει στὸ γόνατο. Εἶχε γρατσουνισθῆ ἀπὸ ἓνα μυτερὸ χαλίκι καὶ ἀπὸ τὴν πληγὴ ἔτρεχε αἷμα...

— "Αχ! πονεῖ πολὺ! ἐφώναξε ὁ μικρὸς λοχαγὸς καὶ παραλίγο ν' ἀρχίσῃ τὰ κλάματα.

Ἐκρατήθηκε ὁμως, γιατί τοῦ ἤλθαν στὸ νοῦ του τὰ λόγια, ποῦ τοῦ εἶχε πῆ ὁ πατέρας του ὅταν τοῦ ἔδινε τὸ πιλῆκιο.

— Τώρα θὰ φαίνεσαι σὰν ἀληθινὸς στρατιώτης, Δημητράκη μου, καὶ πρέπει νὰ φέρεσαι σὰν ἄνδρας. «Λοιπὸν οἱ στρατιῶτες δὲν κλαίουں ποτέ, οὔτε οἱ λοχαγοί!» ἐσυλλογιζέτο ὁ Δημητράκης. Ἐνῶ ὁμως ὁ Περικλῆς καὶ ὁ Κωστάκης τὸν ἐβοηθοῦσαν μὲ ὄλη τὴν ἐπισημότητα νὰ πάη κουτσαίνοντας στὸ σπίτι, ἀπὸ τὸν πόνο ἀνέβλυσε ἓνα δάκρυ ἀπὸ τὸ μάτι του καὶ ἐκυλίσθηκε στὸ μάγουλό του.

Ἄπὸ πίσω ἤρχετο ὁ Γιώργος μὲ τὴ σημαία του.

— Τί ἐπάθατε, παιδιά; ἐρώτησε ἡ μητέρα ὅταν ὁ στρατὸς ἐσταμάτησε κάτω ἀπὸ τὸ παρὰθυρο τῆς τραπεζαρίας.

— Ἐπαίξαμε τοὺς στρατιῶτες, εἶπε ὁ Κωστάκης μὲ κατεβασμένα μούτρα καὶ κομπιασμένα λόγια, καὶ καθὼς ἐπολεμούσαμε ὁ λοχαγὸς μας ἐπληγώθηκε ἄσχημα!

Ἡ μητέρα ἔτρεξεν ἀμέσως ἔξω. Ἐπῆρε τὸν πληγωμένον ἤρωα στὴν ἀγκαλιά της, τὸν ἔφερε μέσα καὶ τοῦ ἔπλυνε τὸ πόδι μὲ νερὸ βρασμένο, ποῦ εἶχε πάντα μέσα σ' ἓνα μπουκάλι.

— Εὖγε σου! τοῦ εἶπε, εἶσαι καλὸ παιδί καὶ δὲν κλαίεις!

— Ἐβαλα τὰ δυνατά μου νὰ μὴν κλαύσω. Ὁ πατέρας εἶπε, πὼς οἱ ἀληθινοὶ ἀξιωματικοὶ δὲν κλαίουں ποτέ, ἀπάντησε ὁ Δημητράκης.

— Μάλιστα, παιδί μου! εἶπεν ὁ πατέρας ποῦ ἤλθε

ξύλινα τουφεκάκια του. Τὰ μπάμ! καὶ μπούμ! ἀκούοντο φωνακτὰ ἀπὸ τὰ στόματά των.

Ὁ γάτος ὅμως ἔμενε ἀδιάφορος καὶ νυσταγμένος στὴ θέση του, χωρὶς διόλου νὰ γυρίσῃ νὰ τοὺς κοιτάξῃ.

— Ἐπάνω του! μὰρς! διέταξε πάλι ὁ λοχαγός.

Καὶ ἐπῆραν δρόμο μέσα στὰ δρομάκια τοῦ κήπου.

Καθὼς ὅμως ἔτρεχαν μὲ ὀρμὴ πρὸς τὸν τοῖχο, ὁ λοχαγὸς ἐσκόνταψε σὲ μιὰ πέτρα καὶ ἐξαπλώθηκε φαρδὺς πλατὺς ἐπάνω στὸ δρομάκι.

* * *

Ὁ Περικλῆς καὶ ὁ Κωστάκης ἔτρεξαν νὰ τὸν σηκώσουν.

— Ἐκτύπησες; τὸν ἐρώτησε φοβισμένα ὁ Κωστάκης.

Ὁ Δημητράκης ἀνασηκώθηκε. Τὸ πρόσωπό του ἦτο κατακίτρινο. Ἐδειξε τὸ παχουλὸ του πόδι, πού

στό μεταξύ. Βλέπω πώς θα γίνης, όταν μεγαλώσης, γενναίως ἄνδρας.

— Καὶ βέβαια θὰ γίνη! εἶπε ὁ Περικλῆς, πού ὅλο ιδέες τοῦ κατέβαιναν. Ἐγὼ ἂν ἤμουν στὴ θέση του θὰ ἐγαλοῦσα τὸν κόσμον ἀπὸ τὰ κλάματα. Ζήτω λοιπὸν ὁ λογαγός μας!

Ζήτησωω! ἐφώναξαν ὅλοι, ἐνῶ ὁ Δημητράκης ἐγελοῦσε ἀπὸ τὴ χαρά του.

εἶχε κτυπήσει στὸ γόνατο. Εἶχε γρατσουνισθῆ ἀπὸ ἓνα μυτερὸ χαλίκι καὶ ἀπὸ τὴν πληγὴ ἔτρεχε αἷμα...

— Ἄχ! πονεῖ πολὺ! ἐφώναξε ὁ μικρὸς λοχαγὸς καὶ παραλίγο ν' ἀρχίσῃ τὰ κλάματα.

Ἐκρατήθηκε ὅμως, γιατί τοῦ ἤλθαν στὸ νοῦ του τὰ λόγια, ποῦ τοῦ εἶχε πῆ ὁ πατέρας του ὅταν τοῦ ἔδινε τὸ πιλῆκιο.

— Τώρα θὰ φαίνεσαι σὰν ἀληθινὸς στρατιώτης, Δημητράκη μου, καὶ πρέπει νὰ φέρεσαι σὰν ἄνδρας. «Λοιπὸν οἱ στρατιῶτες δὲν κλαίουں ποτέ, οὔτε οἱ λοχαγοί!» ἐσυλλογιζετο ὁ Δημητράκης. Ἐνῶ ὅμως ὁ Περικλῆς καὶ ὁ Κωστάκης τὸν ἐβοηθοῦσαν μὲ ὅλη τὴν ἐπισημότητα νὰ πάη κουτσαίνοντας στὸ σπίτι, ἀπὸ τὸν πόνο ἀνέβλυσε ἓνα δάκρυ ἀπὸ τὸ μάτι του καὶ ἐκυλίσθηκε στὸ μάγουλό του.

Ἀπὸ πίσω ἤρχετο ὁ Γιώργος μὲ τὴ σημαία του.

— Τί ἐπάθατε, παιδιά; ἐρώτησε ἡ μητέρα ὅταν ὁ στρατὸς ἐσταμάτησε κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρο τῆς τραπεζαρίας.

— Ἐπαίζαμε τοὺς στρατιῶτες, εἶπε ὁ Κωστάκης μὲ κατεβασμένα μούτρα καὶ κομπιασμένα λόγια, καὶ καθὼς ἐπολεμούσαμε ὁ λοχαγὸς μας ἐπληγώθηκε ἄσχημα!

Ἡ μητέρα ἔτρεξεν ἀμέσως ἔξω. Ἐπῆρε τὸν πληγωμένον ἤρωα στὴν ἀγκαλιά της, τὸν ἔφερε μέσα καὶ τοῦ ἔπλυνε τὸ πόδι μὲ νερὸ βρασμένο, ποῦ εἶχε πάντα μέσα σ' ἓνα μπουκάλι.

— Εὖγε σου! τοῦ εἶπε, εἶσαι καλὸ παιδί καὶ δὲν κλαίεις!

— Ἐβαλα τὰ δυνατά μου νὰ μὴν κλαύσω. Ὁ πατέρας εἶπε, πὼς οἱ ἀληθινοὶ ἀξιωματικοὶ δὲν κλαίουں ποτέ, ἀπάντησε ὁ Δημητράκης.

— Μάλιστα, παιδί μου! εἶπεν ὁ πατέρας ποῦ ἤλθε

στό μεταξύ. Βλέπω πώς θὰ γίνης, ὅταν μεγαλώσης, γενναῖος ἄνδρας.

— Καὶ βέβαια θὰ γίνη! εἶπε ὁ Περικλῆς, πὺν ὄλο ιδέες τοῦ κατέβαιναν. Ἐγὼ ἂν ἤμουν στὴ θέση του θὰ ἐγαλοῦσα τὸν κόσμον ἀπὸ τὰ κλάματα. Ζήτω λοιπὸν ὁ λογαγὸς μας!

Ζήτωωω! ἐφώναξαν ὅλοι, ἐνῶ ὁ Δημητράκης ἐγελοῦσε ἀπὸ τὴ χαρὰ του.

15. Ο στρατηγὸς καὶ τὰ ζαχαρωιά.

Τοῦ Τάκη ἐκάμανε γιὰ δῶρο,
ἓνα σπαθὶ κ' ἓνα ντουφέκι,
καὶ σὰ στρατιώτῃς τώρα στέζει
κι ὅλο τὸν κόσμον ἀπειλεῖ.

Φορεῖ στὸν ὄμο τὸ ντουφέκι
καὶ τὸ σπαθὶ στὴ μέση ζώνει,
τὰ γειτονόπουλα μαζώνει
καὶ τὰ γυμνάζει στὴν αὐλή.

Με τὸ σπαθὶ γυμνὸ στὸ χέρι
προστάγματα ἄγρια τοὺς δίνει...
Μὰ ἔξαφνα γάποιοι διακρίνει
σοκολατάκια νὰ κρατᾷ.

— Ἔ ψίτ! στρατιώτη! τοῦ φωνάζει,
πλησίασέ μας ἓνα βῆμα,
(μπρὸς μου νὰ κἀνης καὶ τὸ σχῆμα),
καὶ δός μου τὰ μισὰ ἀπ' αὐτά!

— Θὰ στάδινα, μὰ στρατηγέ μου,
φορᾶς σπαθί... γιὰ συλλογίσου!
Ταιριάζει στὴν ὑπόληψή σου
νά τρῶς καὶ σὺ ζαχαρωιά;

16. Τὸ μάθημα τοῦ Νώτη.

Χθὲς τὸ πρωῖ ὁ Νώτης ἐτσακώθηκε στὸ σχολεῖο μὲ τὸν Τάκη. Ὁ Νώτης ἦτο ἓνα ὑπερήφανο πλουσιό- παιδο καὶ ὁ Τάκης, πῶ μικρὸς ἀπὸ τὸ Νώτη, ἦτο γυιὸς ἐνὸς πτωχοῦ καρβουνιάρη. Ὁ Νώτης εἶχε ἄδικο καὶ ἐπάνω στὸ θυμὸ του ἐφώναξε τοῦ Τάκη:

— Ὁ μπαμπᾶς σου εἶναι ἓνας κακομοίρης!

Ὁ Τάκης ἐκοκκίνισε, μὰ δὲν εἶπε τίποτε. Ὁ Παν- τελεῆς, πὸν ἦτο φίλος καὶ τοῦ Νώτη καὶ τοῦ Τάκη, τάχασε. Λυπημένος καὶ αὐτὸς γιὰ τὰ κακὰ λόγια πὸν εἶπε ὁ Νώτης ἐπλησίασε τὸν Τάκη γιὰ νὰ τὸν παρηγο- ρήσῃ καὶ εἶδε τὰ μάτια του γεμάτα δάκρυα.

Τὸ ἀπόγευμα ὁ πατέρας τοῦ Τάκη, ἓνας κοντούλης ἀνθρωπάκος καὶ καλόκαρδος, ἤλθε στὸν δάσκαλο, τὸν κύριο Ζαχαρία, νὰ παραπονεθῆ. Τὴν ὥρα ἐκείνη ὁ Νώτης ἔφθανε στὸ σχολεῖο μὲ τὸν πατέρα του. Ἐστάθηκαν στὴν ἐξώθυρα καὶ ὁ πατέρας ἐβοηθοῦσε τὸ Νώτη νὰ βγάλῃ τὸ ἐπανωφόρι του. Ἄκουσε ὅμως τὸν καρβουνιάρη πὸν ἐμιλοῦσε γιὰ τὸ γυιό του καὶ ἐμπῆκε μέσα γιὰ νὰ μάθῃ τί συμβαίνει.

— Νά, ἀποκρίθηκε ὁ κύριος Ζαχαρίας, παραπο- νεῖται γιατί ὁ γυιός σας εἶπε στὸ παιδί του, πὸς ὁ πα- τέρας του εἶναι κακομοίρης!

Ὁ πατέρας τοῦ Νώτη ἐζάρωσε τὰ φρύδια του καὶ ἐκοκκίνισε λιγάκι.

— Ἀλήθεια τὸ εἶπες αὐτό; ἐρώτησε τὸν Νώτη.

Ὁ Νώτης κατέβασε τὸ πρόσωπο καὶ δὲν ἀποκρί- θηκε.

* * *

Ὁ πατέρας τοῦ Νώτη περίμενε. Ἐκεῖνος ἐξακο-

λουθοῦσε νὰ σωπαίνει. Τότε καὶ ὁ πατέρας τὸν παίρνει ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν φέρνει μπρὸς στὸν Τάκη.

— Ζήτησέ του συχώρηση τοῦ λέγει.

Ὁ καρβουνιάρης ἐθέλησε νὰ μπῆ στὴ μέση, μὰ ὁ

— Ζήτησέ του συχώρηση... —

πλούσιος πατέρας δὲν τὸν ἄκουσε καὶ εἶπε στὸ γιὸ του ξανά:

— Ζήτησέ του συχώρηση καὶ πές του ὅτι σοῦ λέγω: «Συχώρεσέ με Τάκη γιὰ τὰ ἄσχημα λόγια ποὺ σοῦ εἶπα γιὰ τὸν πατέρα σου. Ὁ μπαμπᾶς μου εἶναι υπερήφανος νὰ τοῦ σφίξῃ τὸ χέρι».

Ὁ καρβουνιάρης ἐστέκετο στενοχωρημένος. Ἡ-

θελε κάτι νὰ πῆ, μὰ πάλι δὲν τὸν ἄφησε ὁ πλούσιος πατέρας.

— Πές το! ξαναεἶπε στὸ Νώτη θυμωμένος.

Ὁ Νώτης τότε ἀναγκάσθηκε μὲ σιγανὴ φωνὴ καὶ χωρὶς νὰ σηκώσῃ τὰ μάτια του, νὰ πῆ στὸν Τάκη:

— Συγώρησέ με, Τάκη... γιὰ τὰ ἄσχημα λόγια... ποὺ εἶπα... γιὰ τὸν πατέρα σου... ὁ μπαμπᾶς μου θὰ εἶναι ὑπερήφανος νὰ τοῦ σφίξῃ τὸ χέρι.

Ὁ πατέρας τοῦ Νώτη τὸν ἔσπρωξε τότε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Τάκη καὶ ἔπιασε μὲ συγκίνηση τὸ χέρι τοῦ καρβουνιάρη καὶ τὸ ἔσφιξε δυνατά.

— Θὰ μοῦ κάμετε τὴ χάρη, νὰ τοὺς βάλετε πλάϊ-πλάϊ νὰ καθίσουν σ' ἓνα θρανίον, ἐπαρακάλεσε τὸ δάσκαλο ὁ πατέρας τοῦ Νώτη.

Ὁ κύριος Ζαχαρίας ἔβαλε τὰ δυὸ παιδιά νὰ καθίσουν μαζί, καὶ ὁ πλούσιος πατέρας ἀφοῦ ἐχαιρέτισε καὶ ἔσφιξε πάλι τὸ χέρι τοῦ καρβουνιάρη ἔφυγε.

Ὁ πατέρας τοῦ Τάκη ἐστάθηκε λίγες στιγμὲς καὶ ἐκοίταξε τὰ παιδιά. Ὅστερα ἐπλησίασε στὸ θρανίον καὶ ἐκοίταξε μὲ συμπάθεια τὸ Νώτη. Χωρὶς νὰ πῆ τίποτε, ἄπλωσε τὸ χέρι νὰ τὸν χαδεύσῃ. Μὰ δὲν ἐτόλμησε! Μόλις καὶ ἄγγιξε τὸ μέτωπό του μὲ τὰ χονδρά του μαυρισμένα δάκτυλα, καὶ ἔφυγε.

Ὅταν ἔμεινε μόνος του ὁ δάσκαλος μὲ τὰ παιδιά, εἶπε:

— Σήμερα, παιδιά μου, ἐκάμαμε τὸ καλύτερο μάθημα!

17. Οἱ τέχνες.

Δίχως τὸ χωριάτη
θάχαμε σταράζι;
Ἄπ' τὸ σιάχῳ βγαίνει
τὸ γλῆνκὸ τάλεύοι,
ποὺ τὸ παίρνει ἢ μάννα
καὶ φωμὶ ζυμώνει.
Κι ὅλοι θὰ πεθάνουν
ὅλοι ἀπὸ τὴν πεῖνα,
τὸ χωράφι ἂν πάψη
ὁ σκαφτιάς νὰ ὀργώνη.

Δίχως τὸ φουρνάρι
θάχαμε καρβέλια;
Δίχως ξυλοκόπο
— βασιλιὰ τοῦ δάσου —
καὶ χωρὶς δοξάσια,
πῶς θὲ νὰ κτιζόταν
τ' ἀρχοντοπαλάτι,
πῶς τὸ καλυβάζι;
Μήτε ὁ σκύλος θάχε
ξέλινο σπιτάκι.

Ποῦ θὲ νὰ κοιμόσουν
πές μου, δίχως σπίτι;
Ἔχει τόση γλύζα
ἢ σπιτίσια ζέστη
σὰν μαζεύοντ' ὅλοι
γύρω σὶ τραπεζί!
Μὰ καὶ πάλι, πές μου,
δίχως καρβουνιάρη
θάβραζεν ἢ σούπα
στὴ φωτιά ποὺ παίζει;

Δίχως τίς ὑφάντρες
ροῦχο θὰ γινόταν;
Μὰ καὶ κείνο πρέπει
ράφτης νὰ τὸ ράφει!
Σὰ θαορθῆ ὁ χειμῶνας
κι ὁ βοριάς σφυρίζει,
δίχως πανωφόρι
πῶς θὰ βγαίνομ' ἔξω,
ποὺ παγώνει ἢ μύτη
κι ὅλο κοκκινίζει;

Κάθε τέχνη ἀξίζει
νὰ τὴν ἀγαποῦμε,
μᾶς χρειάζοντ' ὅμοια
ὁ σφαφτιάς κι ὁ ράφτης
κι ὅμοια μᾶς δουλεύει
κι ὁ πτωχὸς τσαγγάρης.
Ναί, καμμιά δὲν πρέπει
νὰ καταφρονοῦμε.
Ἄπ' αὐτὲς τίς τέχνες
ὅλοι ἔμεῖς δὲ ζοῦμε;

18. Ὁ φανλασμένος λύχνος.

Μιά φορά κι ἔταν καιρό,
ἕνα, τόσο δά, λυχγάρι
κοίταζε τὸν οὐρανὸ
κι εἶπε σι' ἄστρο μὲ καμάρι:

— Βρίσκομαι στὰ χαμηλά,
κι ὅμως τ' εἶσθε σεῖς ἐμπρός μου;
Ἄν κορεμιόμοννα ψηλά,
θὰ σᾶς ἔσβηνε τὸ φῶς μου.

Τὸ φεγγάρι τὰ οὐρὸν
θάσβηγεν ἀπὸ κεῖ πάνω
μὲ τὸν ἥλιο τὸ λαμπρὸ
θὰ μποροῦσα γὰ τὰ βάνω.

Μὰ δὲν πρόφθασε γὰ πῆ,
καὶ τὰ ἔρι πὸν εἶχε πάρι,
σβεῖ τὴ φλόγα του μ' ὄρμη,
καὶ σωπαίνει τὸ λυχνάρι.

Κι ὁ διαβάτης πὸν περνᾶ,
λέει σὶτὸ λόγγο τὸ σβησιμένο:
— Παρακοίταζες ψηλά,
καὶ ζιλίστηρες, καημένο!

19. Φθινόπωρο.

Τὸ φθινόπωρο ἔφερε μαζί του τὴ βροχούλα καὶ τὴ δροσιά. Ὁ οὐρανὸς δὲν εἶναι ὅπως τὸ καλοκαίρι πάντα γαλάζιος. Συχνὰ τὸν σκεπάζουν μαῦρα σύννεφα, καὶ τὰ πουλιὰ δὲν κελαδοῦν πιά στὰ δένδρα. Τὰ μονοπάτια τοῦ δάσους εἶναι στρωμένα μὲ φύλλα ξερά, καὶ τὰ γυμνὰ κλαδιὰ φαίνονται σὰ νὰ κρούουν.

Ὁ Θανάσης καὶ ἡ Εὐγενούλα, δυὸ μικρὰ χωριόπαιδα, ἀνεβαίνουν τὸν ἀνήφορο καὶ μπαίνουν στὸ δάσος. Τοὺς στέλνει ἡ μητέρα των νὰ μαζεύσουν φύλλα ξερά γιὰ νὰ κοιμᾶται ἐπάνω ἢ Μοσχούλα, ἡ κατσικούλα των, καὶ νὰ μὴν κρούνη.

Πολλὰ παιδιὰ ἔρχονται στὸ δάσος καὶ κάμνουν πῶς δουλεύουν σὰν τοὺς μεγάλους, μόνο γιὰ νὰ παίξουν. Ὅμως αὐτὰ τὰ δυὸ παιδιὰ δὲν ἦλθαν γιὰ παιγνίδι.

Ὁ Θανάσης τραβᾷ τὸ καροτσάκι, καὶ ἡ Εὐγενούλα ἔχει ἓνα μεγάλο τσουβάλι στὴν πλάτη της.

Ἄρχισαν τὸ μάζευμα. Γιὰ νὰ γεμίσει τὸ καροτσάκι καὶ τὸ τσουβάλι, πρέπει νὰ σκύψουν καὶ νὰ ξανασκύψουν πολλές φορές. Δουλεύουν μὲ καρδιά, ἰδρώνουν, κουράζονται. Δὲν σταματοῦν παρὰ μιὰ στιγμή, ποῦ καὶ ποῦ, γιὰ νὰ πάρουν ἀνάσα.

Νὰ καὶ ὁ ἥλιος ποῦ βγαίνει καὶ φωτίζει τὰ σταχτερὰ σύννεφα! Τί ὠραῖο ποῦ εἶναι τώρα τὸ δάσος! Καὶ πῶς μοσχοβολᾷ τὸ βρεγμένο χῶμα! Τὰ φύλλα, ποῦ μαζεύουν, εἶναι κόκκινα, κίτρινα, καφετιά, καὶ ὅταν πέφτη ἐπάνω των ὁ ἥλιος, φαίνονται σὰ χρυσά.

Μαζεύουν ἀκόμα κάμποσες ἀγκαλιές. Ἐγέμισε τὸ ἀμαξάκι, ξεχείλισε τὸ σακκούλι.

* * *

Ξαναπαίρνουν τὸ δρόμο τοῦ χωριοῦ.

Ὁ δρόμος εἶναι τώρα κατηφορικός. Ἡ Εὐγενούλα σκύβει ὀλοένα πὶὸ πολὺ ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ σακκουλιοῦ

Ὁ Θανάσης τραβᾷ τὸ καρτσάκι, καὶ ἡ Εὐγενούλα ἔχει ἓνα μεγάλο τσουβάλι στὴν πλάτη της.

Ὁ Θανάσης ἐξεστάθηκε, ἐκοκκίνισε. Τὰ δύο ἀδέλφια ἀποσταμένα, ἐσταμάτησαν καὶ ἐκάθισαν λιγάκι γιὰ νὰ ξεκουραθοῦν.

— Αὔριο νὰ ἔλθωμε πάλι, Θανάση, νὰ μαζεύσωμε κουκουνάρες. Θὰ χρειασθοῦν τῆς μάννας τὸ χειμῶνα γιὰ προσάναμμα, εἶπε ἡ Εὐγενούλα.

— Νὰ ἔλθωμε νὰ μαζεύσωμε καὶ σαλιάγκους, εἶπε ὁ Θανάσης. Πόσους εἶδα ἐπάνω στὰ χόρτα! Θὰ τοὺς πᾶμε τῆς μητέρας νὰ τοὺς μαγειρεύσῃ

— Ὅχι, αὐτὸ δὲν εἶναι δική μας δουλειά! Μπορεῖ νὰ εἶναι φαρμακεροί. Τοὺς σαλιάγκους καὶ τὰ μανιτάρια πρέπει νὰ τὰ γνωρίζῃ ἐκεῖνος ποὺ τὰ μαζεύει.

Ὁ ἥλιος ποὺ ἐβγήκε μέσ' ἀπ' τὰ σύννεφα ἐζέστανε σιγὰ σιγὰ τὴν ἐξοχή. Τὰ παιδιὰ βλέπουν τὸ καλυβόσπιτό των, ποὺ ἀσπρίζει ἀπὸ μακριά. Ἀπ' τὴν καμινάδα του ξεφεύγει ἓνας ἑλαφρὸς καπνός.

Τὰ παιδιὰ ξαίρουν τί θέλει νὰ πῆ αὐτὸς ὁ καπνός. Λέγει πὼς ἡ φασουλάδα βράζει στὴ φωτιά καὶ αὐτὸ τοὺς δίνει δύναμη. Λίγο ἀκόμη καὶ ἔφθασαν.

Νάτην ἡ μητέρα των, ποὺ τὰ περιμένει στὸ κατώφλι τῆς θύρας. Τὰ βλέπει καὶ φωνάζει ἀπὸ μακριά:

— Καλῶστα, τὰ παιδάκια μου! Ἐλᾶτε καὶ εἶν' ἔτοιμο τὸ φαγί.

*Αχ! τί νόστιμη ποὺ θὰ τοὺς φανῇ, καὶ μὲ τί ὄρεξη θὰ φάγουν αὐτὴ τὴ φασουλάδα, ποὺ τὴν ἐκέρδισαν μὲ τὸν κόπο των οἱ μικροὶ αὐτοὶ ἐργάτες!

* * *

Ξαναπαίρνουν τὸ δρόμο τοῦ χωριοῦ.

Ὁ δρόμος εἶναι τώρα κατηφορικός. Ἡ Εὐγενούλα σκύβει ὀλοένα πιὸ πολὺ ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ σακκουλιοῦ

Ὁ Θανάσης τραβᾷ τὸ καροτσάκι, καὶ ἡ Εὐγενούλα ἔχει ἓνα μεγάλο τσουβάλι στὴν πλάτη της.

Ὁ Θανάσης ἐξεστάθηκε, ἐκοκκίνισε. Τὰ δύο ἀδέλφια ἀποσταμένα, ἔσταμάτησαν καὶ ἐκάθισαν λιγάκι γιὰ νὰ ξεκουραστοῦν.

— Αὔριο νὰ ἔλθωμε πάλι, Θανάση, νὰ μαζεύσωμε κουκουνάρες. Θὰ χρειασθοῦν τῆς μάννας τὸ χεῖμῶνα γιὰ προσάναμμα, εἶπε ἡ Εὐγενούλα.

— Νὰ ἔλθωμε νὰ μαζεύσωμε καὶ σαλιάγκους, εἶπε ὁ Θανάσης. Πόσους εἶδα ἐπάνω στὰ χόρτα! Θὰ τοὺς πᾶμε τῆς μητέρας νὰ τοὺς μαγειρεύσῃ

— Ὅχι, αὐτὸ δὲν εἶναι δική μας δουλειά! Μπορεῖ νὰ εἶναι φαρμακεροί. Τοὺς σαλιάγκους καὶ τὰμανιτάρια πρέπει νὰ τὰ γνωρίζῃ ἐκεῖνος ποὺ τὰ μαζεύει.

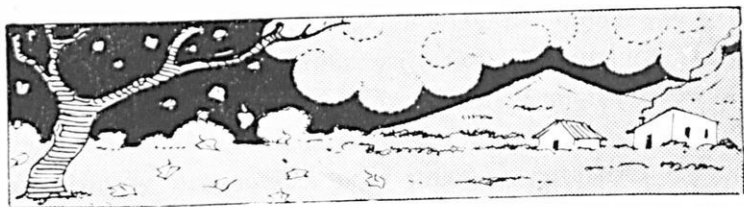
Ὁ ἥλιος ποὺ ἐβγήκε μέσ' ἀπ' τὰ σύννεφα ἐξέστανε σιγὰ σιγὰ τὴν ἐξοχή. Τὰ παιδιὰ βλέπουν τὸ καλυβόσπιτό των, ποὺ ἀσπρίζει ἀπὸ μακριά. Ἀπ' τὴν καμινάδα του ξεφεύγει ἓνας ἐλαφρὸς καπνός.

Τὰ παιδιὰ ξαίρουν τί θέλει νὰ πῆ αὐτὸς ὁ καπνός. Λέγει πὼς ἡ φασουλάδα βράζει στὴ φωτιά καὶ αὐτὸ τοὺς δίνει δύναμη. Λίγο ἀκόμη καὶ ἔφθασαν.

Νάτην ἡ μητέρα των, ποὺ τὰ περιμένει στὸ κατώφλι τῆς θύρας. Τὰ βλέπει καὶ φωνάζει ἀπὸ μακριά:

— Καλῶστα, τὰ παιδάκια μου! Ἐλάτε καὶ εἰν' ἔτοιμο τὸ φαγί.

*Αχ! τί νόστιμη ποὺ θὰ τοὺς φανῇ, καὶ μὲ τί ὄρεξη θὰ φάγουν αὐτὴ τὴ φασουλάδα, ποὺ τὴν ἐκέρδισαν μὲ τὸν κόπο των οἱ μικροὶ αὐτοὶ ἐργάτες!

20. Τραγούδι φθινοπωρινό.

Τί καλὰ πούναι σιὸ σπίτι
τὸ φθινόπωρο σὰν πάρη,
κι ἀρχινᾶμε τρούφε-τρούφε
ὄλοι ἀντάμα τὸ ζυμάρι!
Ποιὸς καλύτερα τὸ πλάθει;
Ποιὸς ἀπ' ὄλους; ἡ μαννούλα.
Καὶ κλεινόμαστε σιὸ σπίτι
κι ὄλ' ἀντάμα τὰ παιδιά,
τρούφε-τρούφε τὴν κουλλούρα,
τραγουδᾶμε τρά, λά, λά!

Ἔξω ἀδιάκοπα φυσάει
καὶ λυσοσομανᾶ τᾶέρι.
Πέρα ἢ θάλασσα ξασπορίζει
σὰ χιονᾶτο περιστέρι.
Ὁ πατέρας κόβει ξύλα
μὲ τὸ πιὸ μεγάλο ἀγόρι,
κι ἐμεῖς τ' ἄλλα καθισμένα
δίπλα κεῖ σὴν παρασιτιά,
— κι ἄς βογγᾶ τὸ ξεροβόρι —
τραγουδᾶμε τρά, λά, λά!

21. Ὁ μικρὸς κασελιάνιος.

Ὁ παπποῦς τοῦ Δημητράκη ἦτο ναυτικός. Τώρα ἦτο γέρος καὶ πιά δὲν ἐταξίδευε. Πολὺ συχνὰ ὁμως ἐθυμόταν τὰ ταξίδια, πού ἔκαμνε ὅταν ἦτο νέος καὶ τὰ ἐδιηγεῖτο στὸν ἐγγονό του.

Ὁ Δημητράκης ἄλλο πού δὲν ἤθελε. Ὅταν ὁ παπποῦς ἐδιηγεῖτο τὶς παράξενες ἱστορίες τῶν ταξιδιῶν του, ὁ Δημητράκης ἐστοχάζετο, πὼς εἶναι πολὺ καλὸ νὰ εἶναι κανεὶς ναυτικός. Ταξιδεύεις πάντα καὶ βλέπεις τόσους τόπους.

Μιὰ μέρα ὁ Δημητράκης κατάφερε τὸν παπποῦ του νὰ τοῦ φτειάξῃ ἓνα ὠραῖο ξύλινο καραβάκι.

— Καὶ λέγεις παπποῦ νὰ ἀρμενίξῃ καλὰ τὸ καραβάκι μου; ἐρωτοῦσε ὁ Δημητράκης.

— Θὰ ἀρμενίξῃ περίφημα, ἂν τοῦ βάζῃς καλὰ τὰ πανιά του. Κανένα καράβι δὲν ἀρμενίξει καλὰ, ἂν δὲν κάμνῃ ὁ καπετάνιος καλὰ τὴ δουλειά του.

Ὁ Δημητράκης ὅταν ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια, ἐσοβαρεύθηκε καὶ ἐσκέφθηκε μὲ καμάρι: «Ἐγὼ θὰ εἶμαι καλὸς καπετάνιος! Καὶ βέβαια, μπορεῖ ἄλλος νὰ εἶναι καπετάνιος, ἀφοῦ τὸ καράβι εἶναι δικό μου»;

Δὲν ἔβλεπε λοιπὸν τὴν ὥρα νὰ τελειώσῃ τὸ καράβι του. Θὰ τοῦ ἔβαζε τὰ κατάρτια, τὰ πανιά του καὶ τὴ χρωματιστὴ σημαιοῦλα του. Θὰ τὸ ἐχρωμάτιζε καὶ θὰ τὸ ἔρριχνε στὰ μικρὰ λιμανάκια, πού ἦσαν στὴν παραλία κοντὰ στὸ σπίτι των.

* * *

Ὁ Δημητράκης ὁμως ἦτο μαθητὴς καὶ ἔπρεπε νὰ πηγαίῃ καὶ στὸ σχολεῖο. Πρὶν νὰ τοῦ κάμῃ ὁ παπποῦς

τὸ καραβάκι, ὁ Δημητράκης ἦτο πολὺ τακτικὸς μαθη-
τῆς. Ὁ δάσκαλος τὸν ἀγαποῦσε καὶ τοῦ ἔβαζε καλοὺς
βαθμοὺς. Ὅταν τὸ καραβάκι ἔφυγε ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ
παπποῦ καὶ ἐπῆγε στὰ χέρια τοῦ Δημητράκη, τὰ πράγματα
ἄλλαξαν. Ὁ Δημητράκης πολὺ συχνὰ δὲν ἔφθανε στὸ
σχολεῖο στὴν ὥρα του.

Γιατὶ ὁ Δημητράκης τὸ παθαίνει αὐτό; Αὐτὸς ποῦ

Ἐχασομεροῦσε γιατί ἔβαζε τὸ καράβι του νὰ ἀρμενίζη...

ἄλλοτε ἦτο τόσο τακτικὸς καὶ ὅλο ἐπαίνους ἔπαιρνε
ἀπὸ τὸ δάσκαλό του; Θὰ σᾶς τὸ πῶ μὲ μεγάλη μου
λύπη. Ὁ Δημητράκης ἔφευγε ἔνωρίς ἀπὸ τὸ σπίτι γιὰ νὰ
πάη σχολεῖο. Στὸ δρόμο ὅμως, καθὼς ἐπερνοῦσε ἀπὸ
τὴν ἀκρογιαλιά, ἐχασομεροῦσε γιατί ἔβαζε τὸ καραβάκι

του νὰ ἀρμενίζη μέσα στὰ λιμανάκια. Ὅταν ἐτελείωνε τὸ παιγνίδι του, ἔκρουβε τὸ καραβάκι του μέσα σὲ κάτι βράχους, πὺ μόνον αὐτὸς ἤξερε τὸν κρυψῶνα του, καὶ ἔτρεχε στὸ σχολεῖο νὰ προφθάσῃ τὸ μάθημα.

Στὴν ἀρχὴ ἐπρόφθαινε. Ὅσο ὅμως ἐπερνοῦσαν οἱ μέρες, τόσο τοῦ ἄρεσε νὰ κάθεται περισσότερο στὸ λιμανάκι νὰ παίζη μὲ τὸ καραβάκι του.

— Ἐ! πῶς τὰ πᾶς μὲ τὸ καράβι σου, καπετάνιε; τὸν ἐρωτοῦσε ὁ παπποῦς.

— Περιφῆμα! ἔλεγεν ὁ ἐγγονός. Τὸ καράβι μου ἀρμενίζει τέλεια καὶ πιστεύω, πῶς θὰ γίνω πολὺ γρήγορα καπετάνιος μὲ μεγάλο καράβι.

* * *

Ἐπέρασαν δυὸ ἐβδομάδες καὶ στὸ σχολεῖο ἔγινε κάτι πολὺ κακὸ γιὰ τὸ Δημητράκη. Ὁ δάσκαλος παράγγειλε μ' ἓνα παιδί στὸν παπποῦ τοῦ Δημητράκη νὰ πάῃ σχολεῖο, πὺ τὸν θέλει. Ἐτρεξε ὁ παπποῦς καὶ ἐπῆγε σχολεῖο ἀνήσυχος. Ἐστοχάζετο πῶς ὁ Δημητράκης κάποιον κακὸ θὰ ἔπαθε. Ἐμπῆκε μέσα στὸ γραφεῖο κ' ἐπερίμενε τὸ δάσκαλον. Σὲ λίγο ἦλθε μέσα καὶ ὁ δάσκαλος μὲ τὸ Δημητράκη.

— Σᾶς ἐκάλεσα, εἶπε ὁ δάσκαλος στὸν παπποῦ, γιὰ νὰ σᾶς πῶ, πῶς δὲν εἶμαι καθόλου εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν ἐγγονό σας. Μένει πίσω στὰ μαθήματα καὶ στὸ σχολεῖο ἔρχεται πάντα ἀργά.

Ἐχοκίνισε ὁ Δημητράκης τότε. Τὰ μάτια του ἐγέμισαν δάκρυα ὅταν ἀντίκρουσε τὸ λυπημένον πρόσωπον τοῦ παπποῦ του. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Δημητράκης δὲν ἔλεγε ποτὲ ψεύματα, ὠμολόγησε τί ἔκαμνε στὸ δρόμον καὶ ἔφθανε στὸ σχολεῖον ἀργότερα.

— Βλέπεις, παιδάκι μου, τοῦ εἶπεν ὁ παλποῦς, τί ἔκαμες; Ἄν θέλῃς νὰ γίνῃς καλὸς καπετάνιος πρέπει νὰ μάθῃς νὰ κυβερνᾷς πρῶτα τὸν ἑαυτό σου!

Ὁ Δημητράκης κατάλαβε πολὺ καλὰ τὰ λόγια τοῦ παλποῦ. Ὑποσχέθηκε πὼς δὲν θὰ τὸ ξανακάμῃ καὶ πὼς δὲν θὰ ἀμελῇ τὰ μαθήματά του γιὰ τὸ παιγνίδι.

22. Τὸ καράβι.

Γλιστροῦς καραβάκι
γλιστροῦς στὸν ἄφρο,
καὶ τᾶσπρο πανάκι
φουσκώνει ἑλαφρό.

Γλιστροῦς καὶ θὰ φθάσης
στὰ ξένα ταχιά.
ὦ! μὴ μᾶς ξεχάσης
ἐκεῖ στὰ μακροτά!

Στὸ ξένο ἀκρογιαλί
γιὰ μᾶς νὰ ποιῆς,
γοργὰ νάρθης πάλι,
γοργὰ νὰ φανῆς.

Μακροτά ἀπ' τὸ γιαλό μας,
καθάριο, ἑλαφρό,
καράβι δικό μας,
γλιστροῦς στὸν ἄφρο!

23. Τὸ ἐμπόριο τοῦ Παύλου.

— Τί ὥραϊο μαχαιράκι! εἶπε ὁ Πέτρος.

— Σ' ἀρέσει, ἔ; ἀποκρίθηκε ὁ Παῦλος. Ἔχει τρεῖς λεπίδες καὶ χωριστὰ τὸ ψαλιδάκι. Θ' ἀξίζει τρία τάληρα.

— Καὶ πῶς τὸν ἐκατάφερες τὸ Δημήτρη νὰ σοῦ τὸ δώση; ἐρώτησε ὁ Πέτρος μὲ περιέργεια. Καὶ ἐγὼ ἤθελα νὰ μοῦ ἐχάριζαν ἓνα τέτοιο μαχαιράκι.

— Τὸν ἐγέλασα καὶ μοῦ τὸ ἔδωσε! ἀπάντησε μὲ καμάρι ὁ Παῦλος. Ἐγὼ τοῦ ἔδωσα ἓνα μολύβι μὲ μιὰ θήκη ἀπὸ νίκελ καὶ τοῦ εἶπα πῶς εἶναι ἀσημένια. Καὶ αὐτὸς νομίζει, πῶς ἐγέλασε ἐμένα καὶ πῶς ἐκέρδισε στὸ ἐμπόριο.

— ὦ! εἶπεν ὁ Πέτρος, τότε τὸ προᾶγμα ἀλλάζει. Ἐγὼ μὲ τέτοια συμφωνία δὲν θὰ ἔπαιρνα τὸ μαχαιράκι, καὶ ἂν ἤξερα πῶς θὰ κέρδιζα γίλιες δραχμές.

— Καὶ γιατί ὄχι; Ἀφοῦ αὐτὸς εἶναι τόσο κουτὸς καὶ μπορεῖς νὰ τὸν γελάσης;

— Δὲν ξέρω! Ἐγὼ ποτέ μου δὲν θὰ κάμω τέτοιο ἐμπόριο, εἶπε ὁ Πέτρος καὶ ἔφυγε.

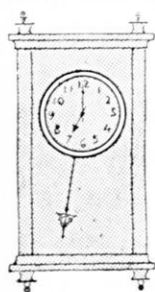
Ὁ Παῦλος ἔμεινε συλλογισμένος. Πάει ἡ χαρὰ του! Ἐφυγε μονομιᾶς. Τὰ λόγια τοῦ Πέτρου ἐβουΐζαν γιὰ πολλὴν ὥρα στ' αὐτιά του: «Ἐγὼ δὲν θὰ κάμω ποτέ μου τέτοιο ἐμπόριο!».

Σὲ μιὰ στιγμή πού εἶδε τὸ μαχαιράκι του, τοῦ ἐφάνηκε πῶς ἐκεῖνες οἱ τρεῖς λεπίδες τοῦ ἐξέσχιζαν τὴν καρδούλα του. Ἐξαφνα ἐσήκωσε τὰ μάτια του καὶ εἶδε τὸ Δημήτρη στὴ γωνία νὰ παίζη μὲ ἄλλα παιδιὰ. Δὲν ἔχασε καιρό. Ἐσηκώθηκε γρήγορα καὶ ἔτρεξε στὸ Δημή-

την νὰ τοῦ δώσει τὸ σουγιά του. Ὁ Πέτρος, ποὺ ἔτυχε καὶ αὐτὸς ἐκεῖ, εἶπε:

— Εὐγε, Παῦλο! Αὐτὸ ποὺ ἔκαμες εἶναι πολὺ καλὸ. Καθένας πρέπει νὰ εἶναι εὐχαριστημένος μὲ τὰ δικά του πράγματα.

24. Τὸ Ρολόγι.

Ἔχει τὸ ρολόγι
πάνω ἀπὸ τὴν πλάκα
μιά μικρὴ βελόνα
κι ἄλλη πιὸ μεγάλη.
Κι ὅσο ἀργὰ πηγαίνει
πάντοτε ἢ μικροῦλα,
τόσο τριγυρίζει
βιαστικὰ ἢ μεγάλη.

Οἱ βελόνες — τίτσι-τάκα —
τριγυρίζουνε στὴν πλάκα.

Μόλις ξημερώσῃ
κι οἱ ἐπιτὰ σημάνουν,
στὴ στιγμὴ πετιέμαι
κάτω ἀπ' τὸ κρεββάτι.
Πλύνομαι κι ἀμέσως
σὰ ντυθῶ μοῦ φέρουν
τὸ ζεστό μου γάλα
μὲ φραντζόλα ἀφράτη.

Κι οἱ βελόνες — τίτσι-τάκα —
τριγυρίζουνε τὴν πλάκα.

Στις ἐννιά ἢ ὦρα
σιὸ σχολεῖο πηγαῖνο,
μὰ ποτὲ ποῖν φύγω,
δὲν ξεχνῶ γὰ δώσω
τὸ θεομὸ φίλι μου
σιὸν καλὸ πατέρα,
καὶ σιὴ μητεροῦλα,
ποὺ λατρεύω τόσο.

Κι οἱ βελόνες — τίκι-τάκα —
τοιγυροῖζουνε σιὴν πλάκα.

Στις ἐννιά καὶ καὶ
βοῖσκομαι σιὴν τάξη
καὶ τὸ μάθημά μας
καθὼς πάντα ἀρχίζει.
Τί γοργὰ σ' ἀλήθεια,
ποὺ περνᾷ ἢ ὦρα!
Δέκα! ὄλ' ἢ τάξη
μονομιᾶς σκοροπίζει.

Κι οἱ βελόνες — τίκι-τάκα —
τοιγυροῖζουνε σιὴν πλάκα.

Σιὴν ἀντλή γιὰ λίγο
παίζουμ' ὄλοι ἀντάμα
καὶ πηδᾷ, φωνάζει
τὸ τρελὸ τῆσκέρι.
Μὰ σιὸ σπιτι πάλι
μὲ χαρὰ γυρνᾷμε,
ὅταν θὰ σημάνη
πὰ τὸ μεσημέρι.

Κι οί βελόνες — τίτσι-τάκα —
τριγυρίζουνε στήν πλάκα.

Και στίς δυò τὰ ἴδια
ξαναρχίζουν πάλι,
γράψιμο, μελέτη,
μ' εὐθυμη καρδούλα.
Τέσσερεις! γυρίζω
τώρ' ἀπ' τὸ σχολεῖό μου
καὶ βοηθῶ πρὶν παίξω
λίγο τὴ μαννούλα.

Κι οί βελόνες — τίτσι-τάκα —
τριγυρίζουνε στήν πλάκα.

Τρέχω στὸ κρεββάτι
ὅταν πιά τὸ βράδυ
τὸ ρολόγι «ὦρα
ὑπνου!» μοῦ φωνάζη.
Κι ὅμως ὅλη νύκτα,
πῶς δουλεύει ἐζεῖθο,
— τίτσι-τίτσι-τάκα —
δίχως νὰ νυστάξη!

Κι οί βελόνες — τίτσι-τάκα —
τριγυρίζουνε στήν πλάκα.

25. Χριστουγεννιάτικη ιστορία.

Είναι παραμονή Χριστουγέννων. Βράδυ και τὸ κρύο ἔξω εἶναι πσουχτερό. Τὸ χιόνι σὰν ἄσπρο σενδόνι σκεπάζει τοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ και τὰ γύρω βουνά. Ὁ πατέρας και ἡ μητέρα ἐπῆγαν στήν ἐκκλησία. Τὰ παιδιά εἶναι λυπημένα γιατί δὲν ἐπῆγαν και ἐκεῖνα. Τότε ἡ γιαγιά, γιὰ νὰ διώξη τὴ στενοχώρια τῶν παιδιῶν, ἄρχισε νὰ τοὺς λέγη τὴ χριστουγεννιάτικην ἱστορία:

— Μιὰ φορά, ἔξεκίνησε ἓνας πτωχὸς ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν καλύβα του γιὰ νὰ βρῆ φωτιά. Ἐγύριζε ἀπὸ θύρα σὲ θύρα, ἐκτυποῦσε νὰ τοῦ ἀνοίξουν και ἔλεγε:

— Βοηθήστε με, καλοὶ μου ἄνθρωποι! Ἡ γυναίκα μου ἐγέννησε ἓνα παιδάκι... Πρέπει νὰ ἀνάψω φωτιά γιὰ νὰ ζεστάνω και αὐτὴ και τὸ μωρό!..

Μὰ ἦτο νύκτα. Ὅλοι ἐκοιμῶντο κλεισμένοι στὰ σπίτια των και κανένας δὲν ἔδινε ἀπάντηση στὰ παρακάλια του. Ὁ ἄνθρωπος ὄλο και ἐπροχωροῦσε και ἔξεμάκραινε ἀπὸ τὴν πτωχὴ του καλύβα.

Κάποτε εἶδε μακριὰ ἓνα φῶς. Ὅλο χαρά, πὼς θὰ εὔρισκε πιά φωτιά, ἐκίνησε κατὰ ἐκεῖ. Σὰν ἐπλησίασε, εἶδε πὼς ἦτο μιὰ μεγάλη φωτιά και ὀλόγυρά της ἦσαν ξαπλωμένα ἓνα κοπάδι ἄσπρα πρόβατα.

Τὸ κοπάδι τὸ ἐφύλαγε ἓνας γερο-βοσκός. Και ὁ ἄνθρωπος πὸν ἐχρειάζετο τὴ φωτιά, ἐπλησίασε τὰ πρόβατα και εἶδε πὼς στὰ πόδια τοῦ βοσκοῦ ἦσαν ξαπλωμένα τρία μεγάλα σκυλιά.

Ὅταν ἐπλησίασε ὁ ἄνθρωπος, τὰ σκυλιά ἐκεῖνα ἐξύπνησαν και ἀνοίξαν τὰ μεγάλα των στόματα γιὰ νὰ γαυγίσουν. Μὰ ἡ φωνὴ των ἐπαράλυσε στὸ στόμα

των και κανένα γαύγισμα δὲν ἐτάραξε τὴ νυκτερινὴ ἡσυχία.

Τότε ὁ ἄνθρωπος εἶδε, πὼς ἀνασηκώθηκε ἡ τρίχα των, πὼς ἐγυάλισαν τὰ ἄσπρα δόντια των και πὼς ἐρρίχθησαν ἐπάνω του. Ἔνοιωσε, πὼς ἓνα σκυλὶ τὸν ἄρπαξε ἀπὸ τὰ γόνατα, τὸ ἄλλο ἀπὸ τὸ χέρι και τὸ τρίτο ἐκρεμάσθηκε ἀπὸ τὸ λαιμό του. Μὰ τὰ δόντια των ἔμειναν παράλυτα και τὰ σκυλιά, χωρὶς νὰ τοῦ κάμουν κανένα κακό, ἐτραβήχθησαν.

Τότε ὁ ἄνθρωπος ἔκαμε νὰ πλησιάσῃ στὴ φωτιά, μὰ τὰ πρόβατα ἐστριμώχθησαν τὸ ἓνα κοντὰ στὸ ἄλλο, τόσο πολὺ, πὺ δὲν εἶχε ποῦ νὰ πατήσῃ. Τότε και αὐτός, ἄρχισε νὰ πατάῃ στὶς πλάτες των, μὰ κανένα ἀπὸ τὰ πρόβατα, οὔτε ἐκινήθηκε, οὔτε ἐξύπνησε.

Τότε ὁ Γιαννάκης ἐρώτησε:

— Γιατί, γιαγιά, τὰ πρόβατα ἐξακολούθησαν τὸν ὕπνο των, ἀφοῦ ξαίρομε πόσο δειλὰ εἶναι;

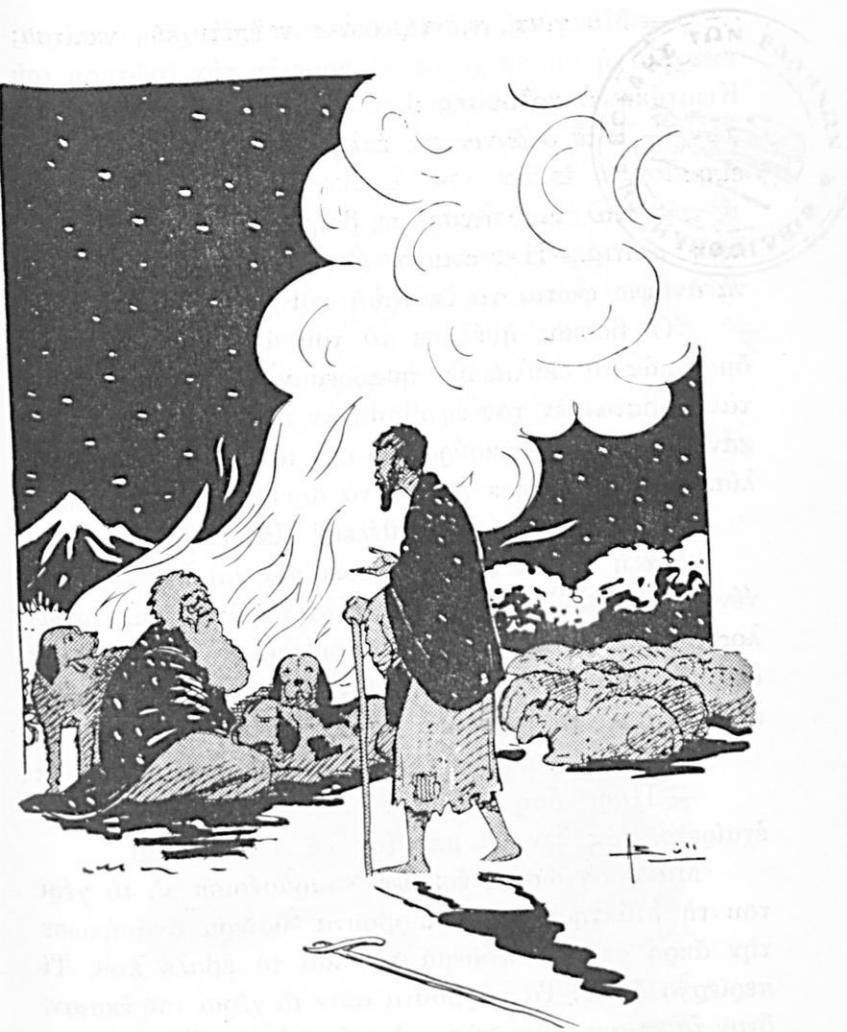
— Ἔχε λίγη ὑπομονὴ και θὰ τὸ μάθης, εἶπε ἡ γιαγιά, και ἐξακολούθησε τὴ διήγησή της:

* * *

— Ὄταν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἐπλησίασε σχεδὸν τὴ φωτιά, ὁ βοσκὸς ἐσήκωσε τὸ κεφάλι του.

Ἦτο ἓνας κατσουφιασμένος γέρος, παράξενος και σκληρὸς και ἐμιλοῦσε ἀπότομα σὲ ὄλους. Ὄταν εἶδε τὸν ἄγνωστο πὺ ἐπλησίαζε, ἔρριξε ἐπάνω του τὴ μακριά του γκλίτσα, πὺ ἦτο στὴν ἄκρη μυτερή. Μὰ ἡ γκλίτσα ἐλοξοδρόμησε και ἔπεσε μὲ πολὺ κρότο στὴ γῆ χωρὶς νὰ βλάβῃ τὸν ἄγνωστο.

Ἡ γιαγιά ἤθελε νὰ ἐξακολουθήσῃ, μὰ ὁ Κωστάκης τώρα, μὲ τὴ σειρά του τὴν ἐρώτησε:

Καλέ μου άνθρωπε, βοήθησέ με και δώσε μου λίγη φωτιά.

— Μὰ γιατί, γιατί, δὲν τὸν ἐπέτυχε ἡ γκλίτσα;
Μὰ ἢ γιατί, χωρὶς νὰ προσέξῃ τὴν ἐρώτησιν τοῦ
Κωστάκη ἐξακολούθησε:

— Τότε ὁ ἄγνωστος ἐπλησίασε τὸ βοσκὸ καὶ τοῦ
εἶπε:

— Καλέ μου ἄνθρωπε, βοήθησέ με καὶ δώσε μου
λίγη φωτιά. Ἡ γυναίκα μου ἐγέννησε καὶ πρέπει
νὰ ἀνάψω φωτιά νὰ ζεσταθῇ καὶ αὐτὴ καὶ τὸ μωρό.

Ὁ βοσκὸς ἠθέλησε νὰ τοῦ ἀρνηθῇ, ἐθυμήθηκε
ὅμως πὼς τὰ σκυλιὰ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ τὸν δαγκάσουν,
τὰ πρόβατα δὲν τὸν ἐφοβήθηκαν καὶ δὲν ἐσκορπίστη-
καν καὶ πὼς ἡ μαγκούρα του δὲν τὸν ἐπέτυχε καὶ ἐδει-
λίασε. Δὲν ἐτόλμησε λοιπὸν νὰ ἀρνηθῇ στὸν ἄγνωστο.

— Πάρε ὅση φωτιά θέλεις! εἶπε ὁ βοσκός.

Μὰ ἡ φωτιά εἶχε χωνεύσει πιά καὶ δὲν εἶχε κα-
νένα μακρὸ ξύλο ἢ κλαδί. Ἦτο μονάχα ἓνας μεγάλ-
λος σωρὸς ἀπὸ ἀναμμένα κάρβουνα, καὶ ὁ ἄγνωστος
δὲν εἶχε οὔτε φτυάρι, οὔτε κανένα τενεκέ, οὔτε τίποτ'
ἄλλο γιὰ νὰ τὰ βάλῃ καὶ νὰ τὰ πάῃ σπίτι του.

Ὁ βοσκός, πού τὸ ἔνοιωσε αὐτό, τοῦ ξαναεἶπε:

— Πάρε ὅση φωτιά θέλεις! καὶ ἀπὸ μέσα του
ἐχαίρετο, πὼς δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ πάρῃ φωτιά.

Μὰ ὁ ἄγνωστος ἔσκυψε, ἐπαραμέρισε μὲ τὸ χέρι
του τὴ στάκτῃ ἀπὸ τὰ κάρβουνα, ὕστερα ἀνασήκωσε
τὴν ἄκρῃ ἀπὸ τὸ φόρεμά του καὶ τὰ ἔβαλε ἐκεῖ. Τί
περίεργο ὅμως! Τὰ κάρβουνα οὔτε τὰ χέρια του ἔκαιαν,
ὅταν τὰ ἔπιανε, οὔτε τὴν ὥρα τὸ φόρεμά του. Τὰ ἐπῆγαινε
στὸ σπίτι του σὰ νὰ μὴν ἦσαν ἀναμμένα κάρβουνα,
ἀλλὰ μῆλα ἢ καρύδια.

Ἐδῶ γιὰ τρίτη φορὰ τὰ παιδιὰ διέκοψαν τὴ
γιαγιά:

— Μὰ γιατί, γιατί, δὲν τὸν ἔκαυσαν τὰ κάρβουνα;

Είδε, πώς όλόγυρά του ἦσαν ἄγγελοι με ἀσημένιες πτεροῦγες
καὶ κιθάρες.

— Τώρα θὰ ἰδῆτε γιατί, περιμένετε, εἶπε ἡ γιαγιά καὶ ἐξακολούθησε:

— Ὅταν εἶδε αὐτὰ ὁ κακὸς βοσκὸς ἀπόρησε. Μὰ τί νύκτα εἶναι αὐτή, ἐσυλλογίσθηκε, πού τὰ ἀγριόσκυλα δὲν δαγκώνουν, τὰ πρόβατα δὲν τρομάζουν, ἡ γκλίτσα δὲν πληγώνει καὶ τὰ κάρβουνα δὲν καίουν;

Ἐσταμάτησε τὸν ἄγνωστο καὶ τὸν ἐρώτησε:

— Τί νύκτα εἶναι ἡ σημερινή καὶ γιατί ὅλα ἔχουν τόση καλωσύνη γιὰ σένα;

— Ἄν δὲν τὸ βλέπης μόνος σου, δὲν μπορῶ ἐγὼ νὰ σοῦ ἐξηγήσω, ἀποκρίθηκεν ὁ ἄγνωστος, καὶ ἐτράβηξε τὸ δρόμο του, γιὰ νὰ προφθάσῃ νὰ ξεσιάνῃ τὴ γυναίκα του καὶ τὸ βρέφος.

* * *

Ὁ βοσκὸς ἀποφάσισε νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν ἄγνωστο καὶ νὰ μάθῃ τί σημαίνουν ὅλα αὐτά. Ἐπήγαινε λοιπὸν ἀπὸ πίσω του, ὡς πού ὁ ἄγνωστος ἔφθασε στὴν καλύβα του.

Εἶδε τότε ὁ βοσκός, πὼς ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δὲν εἶχε οὔτε καλύβα καὶ πὼς ἡ γυναίκα του καὶ τὸ μωρὸ ἦσαν ξαπλωμένοι μέσα σὲ μιὰ γυμνὴ σπηλιά, πού δὲν εἶχε τίποτ' ἄλλο ἀπὸ τοὺς τέσσερεις γυμνοὺς τοίχους. Ὁ βοσκὸς ἐσκέφθηκε τότε, πὼς τὸ μικρὸ καὶ ἀθῶο βρέφος θὰ ἐπάγωσε μέσα στὴ σπηλιά, καὶ ἂν καὶ ἡ καρδιά του ἦτο σκληρή, τὸ ἐλυπήθηκε. Ἐξεκρέμασε τότε τὸ σακκούλι του, πού εἶχε κρεμασμένο στὸν ὄμο του, ἔβγαλε μιὰ κάτασπρη μαλακὴ προβιά καὶ τὴν ἔδωσε στὸν ἄγνωστο νὰ τὴ στρώσῃ κάτω ἀπὸ τὸ παιδάκι. Ἐκείνη τὴ στιγμή, πού αὐτὸς ὁ σκληρὸς ἄνθρωπος ἔνοιωσε συμπόνια γιὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, καὶ ἔκαμε

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

μιὰ ἐλεημοσύνη, ἄνοιξαν τὰ μάτια του. Εἶδε αὐτά, πού πρὶν δὲν ἤμποροῦσε νὰ ἰδῆ· καὶ ἄκουσε ἐκεῖνο, πού πρὶν δὲν ἤμποροῦσε ν' ἀκούσῃ.

Εἶδε, πὼς ὀλόγυρα ἦσαν ἄγγελοι μ' ἀσημένιες πτεροῦγες καὶ πὼς στὰ χέρια των ἐκρατοῦσαν κιθάρες.

Καὶ ἄκουσε πού ἔψαλλαν, πὼς τῇ νύκτα ἐκεῖνη ἐγεννήθηκε ὁ Σωτήρας τοῦ κόσμου.

Τότε ἐκατάλαβε ὁ βοσκός, γιατί τῇ νύκτα ἐκεῖνη δὲν ἤμποροῦσε κανέναν νὰ κάμῃ κατὸ στὸν ἄγνωστο.

Ἔπειτα εἶδε ὁ βοσκός, πὼς ἄγγελοι ἦσαν παντοῦ. Ἐκάθοντο ἐπάνω στὴ σπηλιὰ, κατέβαιναν ἀπὸ τὸ βουνό, ἐπετοῦσαν στὸν οὐρανό, ἐπερπατοῦσαν πολλοὶ μαζὶ στοὺς δρόμους, ἐσταματοῦσαν στὴν εἴσοδο τῆς σπηλιᾶς καὶ ἐκοίταζαν τὸ βρέφος. Παντοῦ ἦτο σκορπισμένη ἡ χαρά, τὸ τραγούδι καὶ μιὰ λεπτὴ ψαλμωδία. Καὶ ὅταν ὁ βοσκός στὴ σκοτεινὴ ἐκεῖνη νύκτα εἶδε καὶ ἄκουσε, ὅσα πρὶν οὔτε ἔβλεπε οὔτε ἄκουε, ἔνοιωσε μεγάλη χαρά, πού ἄνοιξαν τὰ μάτια του καὶ ἐγονάτισε καὶ εὐχαρίστησε τὸ θεό.

Τότε καὶ ὁ Γιαννάκης, πού ἦ γιαγιά πιά ἐσταμάτησε τὴ διήγησή της, εἶπε:

— Τώρα, γιαγιά, ἐκατάλαβα καὶ ἐγὼ γιατί ἐκεῖνη τῇ νύκτα τὰ σκυλιὰ δὲν ἐδάγκωναν, τὰ πρόβατα δὲν ἐξυπνοῦσαν ἀπὸ τὸ φόβο των, ἡ γκλίτσα δὲν ἐπλήγωνε, καὶ τὰ κάρβουνα δὲν ἔκαιαν. Εἶχαν ὅλα τὴν καλωσύνη τοῦ Χριστοῦλή μας, γιατί τὸ μωρὸ πού ἐγεννήθηκε ἐκεῖνη τῇ νύκτα ἦτο ὁ Χριστός! Ἔε, γιαγιάκα;

— Ναί, παιδάκια μου, εἶπεν ἡ γιαγιά καὶ ἐφίλησε τὰ ἐγγονάκια της. Ἐλάτε τώρα καὶ σεῖς στὰ κρεββάτια σας, νὰ κοιμηθῆτε.

26. Χριστούγεννα.

Μαῦρος ὁ οὐρανός, κάτασπρη ἡ γῆ.
Χαρούμενα ἢ καμπάνα πῶς κτυπᾷ!
Γεννήθηκε ὁ Χριστός! Ἡ Παναγιά
γυρομένη ἀπάνωθ' ἐξ ἑαυτῆς τοῦ κοιτᾷ.

Νὰ τὸ φυλάξουν ἀπ' τὴν παγωνιά
σκεπάσματα δὲν ἔχει τὸ μωρό,
καὶ μόνο ἀπ' τὰ δοκάρια τῆς σκεπῆς
χορμόνι' ἀράχτες γύρω του σωρό.

Καὶ τρέμει ἐκεῖ σὴν ψάθα τὴν ὑγρὴ
τὸ πολυαγαπημένο τὸ Παιδί,
κι ὅλο ἀνασαίνουνε τὰ βόδια καὶ φουσῶν
νὰ τοῦ ζεστάνουν λίγο τὸ κορμί.

Τὸ χιόνι τὴν καλύβη τριγυρνᾷ,
μὰ σὴ σκεπὴν ἀνοίγει ὁ οὐρανός,
καὶ κάτασπρ' ἀγγελούδια τραγουδοῦν:
«Γεννήθηκε ὁ Χριστός μας, ὁ Χριστός!»

27. Τὸ χριστουγεννιάτικο δένδρο.

Ὁ κύριος Λάμπρος, ὁ μεγαλύτερος παντοπώλης τοῦ χωριοῦ, ἔχει δύο ἀγοράκια. Τὸν Ἀνδρέα, πού εἶναι ὀκτώ χρονῶν σὰν καὶ σᾶς, καὶ τὸν Νίκο, πού εἶναι δυὸ χρόνια μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν Ἀνδρέα. Ὁ Νίκος μένει στὴν Ἀθήνα ἐσωτερικὸς σ' ἓνα μεγάλο σχολεῖο. Τὸν σπουδάζει ὁ κύριος Παναγόπουλος, ὁ θεῖος του, πού εἶναι ἔμπορος. Ὁ Νίκος γράφει πολὺ συχνὰ γράμματα στὸν ἀδελφούλη του τὸν Ἀνδρέα.

Ἔστερ' ἀπὸ τὰ Χριστούγεννα ὁ Ἀνδρέας ἔλαβε ἀπὸ τὸ Νίκο αὐτὸ τὸ γράμμα:

Ἀγαπημένε μου ἀδελφούλη,

Σοῦ γράφω σήμερα γιὰ νὰ σοῦ εὐχηθῶ τὰ χρόνια πολλὰ. Στὸν πατέρα καὶ στὴ μητέρα γράφω χωριστά. Πολὺ σᾶς ἐπόνεσα ἀδελφούλη μου. Πέρυσι, τέτοιες ἡμέρες, ἤμουν μαζί σας στὸ χωριό, στὸ σπίτι μας. Ὁ πατέρας μᾶς ἔφερε τὰ δῶρα μας. Θυμᾶσαι; Ἐνα ὠραῖο κοντὶ ἐμένα μὲ μπογιὲς καὶ πινέλα. Ἐνα μεγάλο καραγκιόζη ἐσένα. Ἐκόψαμε τὴν πίτα, ἐτραγουδήσαμε, ἐγελάσαμε. Ἦτο καὶ ὁ συμμαθητής μου, ὁ Μανώλης φερισμένος μὲ τὴ μητέρα του, θυμᾶσαι; Ὅλο αὐτὰ ἐσκεπτόμουν αὐτὲς τίς ἡμέρες. Τὸ σπίτι μας, τὴ μητέρα, τὸν πατέρα, ἐσένα, τὴ γιαγιά, τὸ Μοῦρο γο μας.

* * *

Ἐδῶ στὸ σχολεῖο, δὲν εἶμαι ὁ μόνος πού βρίσκεται μακριὰ ἀπὸ τοὺς δικούς του. Εἶναι καὶ ἄλλα παιδιὰ ἀπὸ τίς ἐπαρχίες. Ἐνα παιδί ἀπ' αὐτὰ δὲν μπορεῖ ἀκόμη νὰ συνηθίσῃ. Εἶναι δὰ καὶ πολὺ μικρό. Μιὰ νύκτια τὸ ἄκουα πού

ἔκλαιε στὸ κρεββάτι του. Τὸ ἄκουα καὶ μ' ἔπαινε καὶ ἐμένα τὸ παράπονο.

Προχθὲς ὅμως ἦμαστε ὅλοι χαρούμενοι, γιὰτὶ εἶχαμε

γιορτὴ στὸ σχολεῖο μας. Τὴ γιορτὴ τοῦ δένδρου. Ἐμεῖς στὸν τόπο μας δὲν τὴ συνηθίζομε, αὐτὴ τὴ γιορτὴ, μὰ ἐδῶ γίνεται σχεδὸν σὲ ὅλα τὰ σχολεῖα. Γίνεται καὶ στὰ σπίτια. Στὴ σάλα, μέσα σὲ μὰ μεγάλη γλάστρα, εἶχαν στημένο ἓνα

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

δένδρο. Ἦτο ἔλατο, σὰν ἐκεῖνα ποὺ ἔχουμε σιὰ βουνά μας, ἔλατο ἀληθινό. Στὴν ἀρχὴ ἐθάμβωσαν τὰ μάτια μου σὰν τὸ εἶδα. Τοῦ εἶχαν βάλει ἓνα σωρὸ κεράκια, πράσινα, κίτρινα, κόκκινα καὶ ἄσπρα. Καὶ ἦσαν ὅλα ἀναμμένα. Τοῦ εἶχαν περασμένες καὶ ἀλυσίδες χρυσῆς γύρω-γύρω. Ἐκρέμοντο ἐπάνω του πορτοκάλια, μῆλα καὶ καρύδια χρυσὰ καὶ ἀσημένια. Ἐκρέμοντο καὶ ἓνα σωρὸ κουφέτα καὶ σοκολάτες, καὶ φοῦσκες μὲ διάφορα χρώματα. Νὰ ἦσο ἐδῶ, Ἀνδρέα, καὶ νὰ ἔβλεπες! Ψηλά, στὴν κορυφή του, ἐστέκετο ὁ Ἄη-Βασίλης, χιονισμένος μὲ τὰ γέ-νεια του, μὲ τὸ ραβδί, μὲ τὸ ταγάρι στὴν πλάτη. Ἔτσι ὅπως τὸν ἐβλέπαμε σ' ἐκεῖνο τὸ βιβλίο μὲ τὶς ζωγραφιές, ποὺ μᾶς ἐχάρισε ὁ θεῖος. Σὰ ζωντανὸς ἐφαίνετο!

* * *

Ὅλα τὰ παιδιὰ ἐστεκόμαστε στὴ σειρά. Ἐψάλαμε τὰ Κάλανδα καὶ γὰτι ἄλλα τραγούδια τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἔλεγα πὼς εὐρισκόμουν στὴν ἐκκλησίᾳ μας, καθὼς ἔβλεπα τὰ κεράκια ποὺ ἔλαμπαν. Τὰ δῶρα τὰ εἶχαν τυλιγμένα σὲ χρωματιστὰ χαρτιά, κρεμασμένα καὶ αὐτὰ στὸ δένδρο. Σ' ἓνα καλάθακι εἶχαν βάλει κλήρους. Ἐπήγαινες λοιπόν, ἔπαιρνες ἓναν κλήρο καὶ διάβαζες τὸν ἀριθμὸ, ποὺ ἦτο γραμμένος. Ὁ δικός μου ἔγραφε 37. Τὸν παίρνω καὶ πηγαίνω στὴ δασκάλα. «Τριανταεπτὰ, κυρία Οὐρανία!» τῆς φωνάζω. Ἐκρεμνᾶ λοιπόν, Ἀνδρέα, καὶ μοῦ δίνει ἓνα δεματάκι. Τὸ ἀνοίγω. Μέσα ἦτο ἓνα ξύλινο σπιτάκι, τόσο ὁμορφο! Ἄχ, νὰ ἠμποροῦσα νὰ σοῦ τὸ δείξω! Ἐνα κορίτσι τοῦ σχολείου μας, μοῦ τὸ ἐζήτησε. «Αὐτὸ δὲν εἶναι γιὰ σένα, μοῦ λέγει, εἶναι κοριτσιότικο παιγνίδι». Μὰ δὲν τῆς τὸ ἔδωσα. Καὶ ὁ Γιάννης ὁ συμμαθητής μου, ἤθελε νὰ μοῦ δώσει τὴν πέννα τῆς μελάνης, ποὺ τοῦ ἔπεσε στὸν

κλῆρο καὶ νὰ τὸ πάρη. Δὲν ἠθέλησα. Δὲν ξέρεις πόσο τὸ ἀγαπῶ αὐτὸ τὸ σπιτάκι! Ἡ στέγη του εἶν' ὅμοια μὲ τὴ δική μας. Τὸ βράδυ τὸ ἔχω κοντὰ στὸ κρεβάτι μου καὶ λέγω μὲ τὸ νοῦ μου, πὼς τάχα αὐτὸ εἶναι τὸ σπίτι μας. Ἐκεῖ μέσα βρίσκεται ἡ μητέρα, σκέπτομαι, καὶ ὁ Ἀνδρέας. Ἡ γιαγιάκα πλέκει. Νά, τώρα ὅπου καὶ νὰ εἶναι θὰ ἔλθῃ καὶ ὁ πατέρας νὰ κτυπήσῃ τὴν πόρτα. Πρὶν κοιμηθῶ τὸ κοιτάζω καὶ λέγω: «καλὴ νύκτα» σ' ὅλους σας καὶ κοιμᾶμαι καλύτερα. Μόλις βρῶ καιρὸ θὰ τὸ ζωγραφίσω νὰ σοῦ τὸ στείλω γιὰ νὰ τὸ ἰδῆς καὶ σύ.

Σὲ φιλῶ ἀδελφούλη μου πολὺ-πολύ. Φίλησέ μου τὴ γιαγιάκα. Ὁ Μοῦργος λὲς νὰ μ' ἐξέχασε; φίλησέ μου τον καὶ αὐτόν.

ὁ ἀδελφός σου

Νίκος

28. Τὸ σῶιλι.

Τὸ δεῖπνο φτειάνει ἡ μάννα μας,
ψαρόσουπα μυρίζει,
ρουφᾶ τὴν ἄχνα ἡ γάτα μας
καὶ γλυκορουθονίζει.

— Παράτησε τὸ πλέξιμο
τώρα, γιατί νυκτώνει,
καὶ στὴν ἀλλή μας στρώνεται
σιγά-σιγά τὸ χιόνι.

Τριζοβολοῦν τὰ κούτσουρα
κ' ἡ πὺὸ μικρὴ σου ἐγγόνα
σιμὰ στὸ τζάκι σούβαλε
γιαγιά, τὴν πολυθρόνα.

- Τί θέλουν τὰ παιδάκια μου;
- Τὸν κοντορεβιδούλη!
- Τοὺς νάνους! Τὴν πεντάμορφη!
- Τοῦ μάγου τὸ σακκούλι!

Μαζεύθηκαν τριγύρω της
κι ἀρχίζει: «Σὲ μιὰ χώρα,
κάποια νυκτιὰ πὸν χιόνιζε,
καληώρα σὰν καὶ τώρα...»

Κι ἀκοῦν αὐτὰ καὶ στέκονται
μ' ὀρθάνοιχτο τὸ στόμα.
— Γιαγιάκα, ἦταν μικρούτσικο,
πές μας κι ἔν ἄλλο ἀκόμα!

— Γαυγίζει ὁ σκύλος· τρέξετε
ν' ἀνοίξετε στὸν πατέρα.
Νὰ κι ἡ μαννούλα πὸν ἔρχεται
κρατώντας τὴ σουπιέρα!

Μὲ γέλια τώρα κάθονται
τριγύρω ἀπ' τὸ τραπέζι,
καὶ τὸ γατάκι ὀλόχαρο,
μὲ τὴν οὐρά του παίξει.

29. Η βασιλόπιτα.

Μιά μέρα ὁ θεῖος Γιάννης εἶπε στοὺς δύο του ἀνεψιούς, τὸ Γιάγκο καὶ τὸ Γιωργάκη:

— Μεθαύριο τὴν πρωτοχρονιά, θὰ ἔλθετε νὰ φάγετε μαζί μου. Θὰ σᾶς ἔχω μιὰ βασιλόπιτα πὺν ἐδόυλευσαν χίλιοι ἄνθρωποι γιὰ νὰ γίνη!

Τὰ παιδιά ἀπόμειναν μὲ τὸ στόμα ἀνοικτό.

— Χίλιοι ἄνθρωποι! Τι λέγετε, θεῖε, Γιάννη, εἶπαν καὶ οἱ δυὸ μαζί. Μὰ τότε αὐτὴ ἡ πίτα θὰ εἶναι πιδ μεγάλη καὶ ἀπὸ τὸ σπίτι μας!

— Δὲν ξέρω, τοὺς εἶπε ἐκεῖνος. Μεθαύριο θὰ τὴν ἰδῆτε.

Τὰ παιδιά ἐτρελάθησαν ἀπὸ τὴν περιέργεια. Ὅλην ἐκείνην τὴν ἡμέρα καὶ τὴν ἄλλη, δὲν ἐμιλοῦσαν παρὰ γι' αὐτὴ τὴν περίφημη πίτα πὺν θὰ ἔβλεπαν. Δὲν ἤμποροῦσε νὰ τὸ χωρέση ὁ νοῦς των αὐτὸ τὸ πρᾶγμα.

Ἐξαφνα εἶπε ὁ Γιωργάκης:

— Μήπως μᾶς κοροϊδεύει ὁ θεῖος Γιάννης;

Καὶ ὁ Γιάγκος, πὺν ἦτο μεγαλύτερος, τοῦ ἀπάντησε μὲ θυμό:

— Τέτοια ἀστεῖα δὲν τὰ κάμνει ὁ θεῖος!

Τέλος ἔφθασε ἡ πρωτοχρονιά, καὶ τὰ παιδιά ἐπῆγαν στὸ σπίτι τοῦ θεῖου των γιὰ νὰ τὸν εὐχηθοῦν καὶ νὰ φάγουν μαζί του. Μὰ τόσο ἀνυπομονοῦσαν νὰ ἰδοῦν τὴν πίτα, πὺν καλὰ-καλὰ δὲν καταλάβαιναν τί ἔτρωγαν. Εἶχαν χάσει τὴ μιλιὰ των, καὶ ὄλο ἐκοίταζαν κατὰ τὴν θύρα.

Καὶ ἀπὸ τὴν θύρα θὰ ἤρχετο; Καὶ θὰ ἐχωροῦσε νὰ μπῆ;

Ἐπιτέλους ἐπαρουσιάσθηκε ἡ βασιλόπιτα.

- Τί θέλουν τὰ παιδάκια μου;
- Τὸν κοντορεβιδούλη!
- Τοὺς νάνους! Τὴν πεντάμορφη!
- Τοῦ μάγου τὸ σακκούλι!

Μαζεύθηκαν τριγύρω της
κι ἀρχίζει: «Σὲ μιὰ χώρα,
κάποια νυκτιὰ πὸν χιόνιζε,
καληώρα σὰν καὶ τώρα...»

Κι ἀκοῦν αὐτὰ καὶ στέκονται
μ' ὀρθάνοικο τὸ στόμα.
— Γιαγιάκα, ἦταν μικρούτσικο,
πές μας κι ἔν ἄλλο ἀκόμα!

— Γανγίζει ὁ σκύλος· τρέξετε
ν' ἀνοίξετε στὸν πατέρα.
Νὰ κι ἡ μαννούλα πὸν ἔρχεται
κρατώντας τὴ σουπιέρα!

Μὲ γέλια τώρα κάθονται
τριγύρω ἀπ' τὸ τραπέζι,
καὶ τὸ γατάκι ὀλόχαρο,
μὲ τὴν οὐρά του παίξει.

29. Η βασιλόπιτα.

Μιά μέρα ὁ θεῖος Γιάννης εἶπε στοὺς δύο του ἀνεψιούς, τὸ Γιάγκο καὶ τὸ Γιωργάκη:

— Μεθαύριο τὴν πρωτοχρονιά, θὰ ἔλθετε νὰ φάγετε μαζί μου. Θὰ σᾶς ἔχω μιὰ βασιλόπιτα πὺ ἐδούλευσαν χίλιοι ἄνθρωποι γιὰ νὰ γίνη!

Τὰ παιδιά ἀπόμειναν μὲ τὸ στόμα ἀνοικτό.

— Χίλιοι ἄνθρωποι! Τί λέγετε, θεῖε, Γιάννη, εἶπαν καὶ οἱ δύο μαζί. Μὰ τότε αὐτὴ ἡ πίτα θὰ εἶναι πὺ μεγάλη καὶ ἀπὸ τὸ σπῖτι μας!

— Δὲν ξέρω, τοὺς εἶπε ἐκεῖνος. Μεθαύριο θὰ τὴν ἰδῆτε.

Τὰ παιδιά ἐτρελάθησαν ἀπὸ τὴν περιέργεια. Ὅλην ἐκείνην τὴν ἡμέρα καὶ τὴν ἄλλη, δὲν ἐμιλοῦσαν παρὰ γι' αὐτὴ τὴν περίφημη πίτα πὺ θὰ ἔβλεπαν. Δὲν ἠμποροῦσε νὰ τὸ χωρέση ὁ νοῦς των αὐτὸ τὸ πράγμα.

Ἐξαφνα εἶπε ὁ Γιωργάκης:

— Μήπως μᾶς κοροϊδεύει ὁ θεῖος Γιάννης;

Καὶ ὁ Γιάγκος, πὺ ἦτο μεγαλύτερος, τοῦ ἀπάντησε μὲ θυμό:

— Τέτοια ἀστεῖα δὲν τὰ κάμνει ὁ θεῖος!

Τέλος ἔφθασε ἡ πρωτοχρονιά, καὶ τὰ παιδιά ἐπῆγαν στὸ σπῖτι τοῦ θείου των γιὰ νὰ τὸν εὐχηθοῦν καὶ νὰ φάγουν μαζί του. Μὰ τόσο ἀνυπομονοῦσαν νὰ ἰδοῦν τὴν πίτα, πὺ καλὰ-καλὰ δὲν καταλάβαιναν τί ἔτρωγαν. Εἶχαν χάσει τὴ μιλιὰ των, καὶ ὄλο ἐκοίταζαν κατὰ τὴν θύρα.

Καὶ ἀπὸ τὴν θύρα θὰ ἤρχετο; Καὶ θὰ ἐχωροῦσε νὰ μπῆ;

Ἐπιτέλους ἐπαρουσιάσθηκε ἡ βασιλόπιτα.

Ἦτο μιὰ πίτα συνηθισμένη, ὅπως ὄλες.

— Δὲν θὰ εἶναι αὐτή, εἶπε ὁ Γιωργάκης σιγὰ στὸν ἀδελφό του.

— Αὐτὴ εἶναι, τοῦ ἀπάντησε ὁ θεῖος, πὺ τὸν ἄκουσε.

Ὁ Γιωργάκης τότε δὲν ἐβάσταξε καὶ ἐφώναξε:

— Μά, καλὲ θεῖε, χίλιοι ἄνθρωποι ἐδούλευσαν γιὰ νὰ κάμουν αὐτὴν τὴν πιτίσα;

— Φάγε πρῶτα, παιδί μου, τὸ κομμάτι σου, καὶ ἔπειτα θὰ τὰ ποῦμε, τοῦ εἶπε ὁ θεῖος.

Τὰ παιδιά, ἀφοῦ ἔφαγαν τὴν πίτα τους γρήγορα-γρήγορα, ἐσηκώθηκαν καὶ ἐπῆγαν κοντὰ του.

— Πάρτε μολύβι καὶ χαρτί, τοὺς εἶπε ὁ θεῖος. κ' ἐλάτε νὰ κάμουμε τὸ λογαριασμό.

Ἐπῆγαν μέσα στὸ γραφεῖο, ἐπῆραν χαρτί, καὶ μὲ τὸ μολύβι στὸ χέρι τὸν ἐκοίταζαν στὰ μάτια καὶ περιμέναν.

— Γιὰ νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ πίτα, τί χρειάζεται πρῶτα-πρῶτα; τοὺς ἐρώτησε ὁ θεῖος.

— Ἀλεύρι, ἐφώναξε ὁ Γιάγκος, πὺ εἶχε παρασταθῆ στὸ ζύμωμα τῆς δικῆς των βασιλόπιτας.

— Λαμπρά, εἶπε ὁ θεῖος. Ξέρεις ὅμως πόσοι ἄνθρωποι πρέπει νὰ δουλεύσουν γιὰ νὰ γίνῃ αὐτὸ τὸ ἀλεύρι; Πρῶτα-πρῶτα χρειάζονται γεωργοί, γιὰ νὰ ὀργώσουν τὴ γῆ, νὰ σπείρουν καὶ νὰ θερίσουν. Καὶ γιὰ τὸ ὄργωμα χρειάζεται ἄροτρο. Γιὰ νὰ γίνῃ τὸ ἄροτρο ἐδούλευσαν, μεταλλουργοί, σιδηρουργοί, ξυλουργοί. Ἐπειτα τὸ ἄλογο πὺ τραβᾷ τὸ ἄροτρο χρειάζεται δερμάτινα λουριά. Γιὰ νὰ γίνουν αὐτὰ τὰ δερμάτινα λουριά, πρέπει νὰ δουλεύσουν τὸ δέρμα οἱ βυρσοδέφες, οἱ ταμπάκηδες ὅπως τοὺς λέγουν.

Ἄς ποῦμε λοιπὸν πὺς ἔχουμε τὸ σιτάρι. Πρέπει

τώρα νὰ τ' ἀλέσωμε γιὰ νὰ γίνη ἀλεύρι. Καὶ χρειάζεται μύλος γι' αὐτὴ τὴ δουλειά. Καὶ γιὰ νὰ γίνη ὁ μύλος χρειάζονται κτίστες καὶ λατόμοι γιὰ νὰ κουβαλήσουν τὶς μυλόπετρες.

Τὰ παιδιά τὸν ἄκουαν μ' ἀνοικτὸ τὸ στόμα καὶ δὲν πρόφθαιναν νὰ γράφουν.

* * *

— Τί ἄλλο χρειάζεται γιὰ νὰ γίνη ἡ πίτα; τοὺς ἐρώτησε ὁ θεῖος τους.

Ὁ Γιάγκος ἐπετάχτηκε πάλι καὶ εἶπε:

— Σταφίδες, μυρωδικά, ζάχαρη.

— Ἐκτὸς ἀπ' τὶς σταφίδες ὅμως, ποὺ ὁ τόπος μας ἔχει ἀπ' αὐτὲς ἄφθονες, τὰ ἄλλα, ἡ ζάχαρη καὶ τὰ μυρωδικά, μᾶς ἔρχονται ἀπὸ μακρινὲς χῶρες, εἶπε ὁ θεῖος. Γιὰ νὰ φθάσουν ὡς ἐδῶ, χρειάζονται καράβια. Καὶ γιὰ νὰ γίνουν τὰ καράβια, σὰν πόσοι στοχάζεσθε νὰ ἐδούλευσαν! Καὶ τὸ καράβι πάλι χρειάζεται καπετάνιο καὶ ναῦτες γιὰ νὰ ταξιδεύση.

— Ἐπειτα, θεῖε, εἶπε ὁ Γιάγκος, χρειάζονται ἔμποροι γιὰ νὰ τὰ παραλάβουν αὐτὰ τὰ ἐμπορεύματα.

— Πολὺ σωστὰ τὸ εἶπες, Γιάγκο. Αὐτοὶ εἶναι οἱ μεγαλέμποροι. Ἀπὸ αὐτοὺς κατόπι τὰ παίρνουν οἱ παντοπῶλες καὶ τὰ πωλοῦν στὸν κόσμον. Βλέπετε λοιπὸν πόσοι καὶ πόσοι ἐδούλευσαν γιὰ νὰ ἔλθουν αὐτὰ τὰ εἶδη ὡς ἐδῶ. Μὰ ἡ πίτα χρειάζεται καὶ ἄλλα πράγματα γιὰ νὰ γίνη. Αὐγά, γάλα, βούτυρο...

— Στάσου, στάσου, θεῖε Γιάννη! ἐφώνηξε τώρα ὁ Γιωργάκης. Εἶμαι βέβαιος πὼς τοὺς ἐπεράσαμε τοὺς χίλιους.

— Καὶ πάλι δὲν τοὺς ἐλογάριασα ὄλους, τοὺς εἶπε

ὁ θεῖος του. Κ' ἔπειτα ἡ πίτα πρέπει νὰ ψηθῆ. Χρειάζονται λοιπὸν καρβουνιάρηδες γιὰ νὰ μεταφέρουν τὸ κάρβουνο, καὶ φούρναρης γιὰ νὰ τὴν ψήσῃ. Καὶ ποῦ θὰ τὴν βάλωμε γιὰ νὰ ψηθῆ; Σ' ἓνα ταψί. Τὸ ταψὶ ποῖος θὰ τὸ κάμῃ; Ὁ χαλκωματᾶς. Καὶ ποῖος θὰ τὸ γανώσῃ; Ὁ γανωματῆς.

— Δὲν χωρεῖ ἄλλους τὸ χαρτί μου, θεῖε, τοῦ ἐφώναξε ὁ Γιάγκος.

— Ἐ, μὰ ἐπάνω-κάτω τοὺς ἐβάλαμε ὅλους πιά, εἶπε ὁ θεῖος γελώντας. Πηγαίνετε τώρα νὰ σᾶς δώσῃ ἡ θεία σας ἀκόμη ἓνα κομμάτι ἀπ' αὐτὴ τὴν περίφημη βασιλόπιτα. Θὰ σᾶς φανῆ πιὸ νόστιμη τώρα, πού ξέρετε πόσα χέρια ἐβοήθησαν γιὰ νὰ γίνῃ.

Τὰ παιδιά εὐχαρίστησαν μὲ τὴν καρδιά των τὸ θεῖο γιὰ ὅλ' αὐτὰ τὰ πράγματα πού τοὺς ἔμαθε, καὶ ἐπῆγαν μέσα.

— Κ' ἐγώ, καλέ, πού ἐνόμιζα πὼς μᾶς ἐκοροῖδευε ὁ θεῖος! λέγει ὁ Γιωργάκης τρώγοντας μὲ μεγάλη ὄρεξη τὸ δεῦτερο κομμάτι.

— Ἐγὼ ὅμως δὲν τὸ ἐνόμιζα αὐτό, τοῦ ἀπάντησε σοβαρὰ ὁ Γιάγκος. Ξέρω πολὺ καλά πὼς ὁ θεῖος ποτὲ δὲν κοροῖδεύει.

30. Κατὲ ἄγιε-Βασίλῃ.

Πόσο συλλογιέμαι τὰ πτωχὰ παιδάκια
τώρα τὸ χειμῶνα, πὸν στοὺς δρόμους κρυνώνουν.
Στὶς γωνιὲς τὰ βλέπεις νάναι μαζεμένα,
καὶ τὰ παγωμένα χέρια νὰ χουφτώνουν.

Τὰ πτωχὰ παιδάκια δὲν τὰ περιμένει,
στὸ ζεστὸ σπιτάκι μιὰ καλὴ μητέρα.
Μονάχα, ὄρφανούλια, τριγυροῦν στοὺς δρόμους,
στὴ βροχή, στὰ χιόνια στὸν κακὸν ἀέρα.

Τὰ πτωχὰ παιδάκια στέκουν μαγεμένα
μπρὸς ἀπ' τὶς βιτρίνες-κι ἄχ! — πόσο ποθοῦνε,
τὶς ξανθὲς κονκλίτσες, τ' αὐτοκινητάκια,
ὁμορφα παιγνίδια, πὸν δὲ θὰ χαροῦνε.

— Καλέ, "Αγιε-Βασίλη, φέρε σὺ παιγνίδια,
στὰ παιδιὰ πὸν οἱ ἄλλοι τάχουν λησμονήσει.
Καὶ στὶς πικραμένες τὶς καρδοῦλες κάμε
τὸ λευκὸ λουλούδι τῆς χαρᾶς ν' ἀνθίσῃ!

παιδία ἔχουσιν ἕνα μαγεμένο σπῆ
μυρταλάκι ζεστό πρὸς μιὰ καλὴν μητέρα
μονάχα, ὄρφανούλια, τριγυροῦν στοὺς δρόμους,
στὴ βροχή, στὰ χιόνια στὸν κακὸν ἀέρα.

31. Η κούκλα τῆς Πρωτοχρονιαῖς.

Μέσα στήν αὐλή ἑνὸς μεγάλου σπιτιοῦ παίζουν δυὸ κοριτσάκια. Εἶναι ὁμορφα καὶ καλοντυμένα. Τὸ ἓνα παίζει μ' ἓνα μεγάλο τόπι. Τὸ ἄλλο κρατεῖ ἀπ' τὸ χέρι μιὰ κούκλα κουτσὴ καὶ προσπαθεῖ νὰ τὴν κάμη νὰ περπατήσῃ.

— Γιατί, Χριστινάκι, παίζεις μὲ τὴν παλιά σου τὴν κούκλα; Γιατί δὲν φέρνεις ἐκεῖνη ποὺ σοῦ ἐχάρισε φέτος τὴν πρωτοχρονιαὶ ἢ μαμά σου;

— Δὲν τὴν ἔχω πιά, Λιλίκα. Τὴν ἐχάρισα.

— Τὴν ἐχάρισες; Κριῖμα στήν κούκλα! Καλέ, ἐκεῖνη ἦτο σὰ ζωντανή! Μὰ γιατί τὴν ἐχάρισες;

Ἦλθε ὅταν ἐκοιμώμουν καὶ ἐκάθισε κοντά μου ὁ καλὸς μου ὁ ἄγγελος. Ἐκεῖνος μοῦ εἶπε νὰ τὴ χαρίσω!

— Δὲν καταλαβαίνω τί μοῦ λές. Ποιὸς ἄγγελος;

— Ἄκουσε νὰ ἰδῆς πῶς ἔγινε. Ἐκοιμώμουν καὶ ἄκουσα ἓνα φροῦ-φροῦ ξαφνικά. Τὰ πτερά του ἔκαμναν αὐτὸ τὸν κρότο. Μοῦ τὸ εἶχε πῆ ἢ μαμά μου. Τὸ βράδυ τῆς πρωτοχρονιαῖς ἔρχεται καὶ ξαγρυπνᾷ κοντὰ στὰ καλὰ παιδιὰ ὁ καλὸς των ἄγγελος. Καὶ τὸν ἐπερίμενα, γιατί δὲν εἶχα κάμει καμμιά ἀταξία ὅλον αὐτὸν τὸν καιρὸ.

— Καὶ πῶς ἦτο; Δὲν τὸν ἐφοβήθηκες; Ἦτο πολὺ μεγάλος;

— Ἦταν σὰν καὶ μᾶς μικρούλης. Τὰ μαλλάκια του ἔλαμπαν σὰν τὸν ἥλιο. Τοῦ ἔδειξα τὴν κούκλα μου, ποὺ ἐκοιμᾶτο στὸ πλευρό μου. Ἐσκυψε ἐπάνω ἀπὸ τὸ κρεββατάκι μου, μὲ ἐκοίταξε καὶ μοῦ εἶπε:

— Θέλω νὰ μοῦ κάμῃς μιὰ χάρη, Χριστινάκι. Στὴ ζητῶ γιατί εἶσαι φρόνιμη καὶ ἔχεις καλὴ καρδιά. Πίσω ἀπὸ τὴν αὐλή σας, μέσα σ' ἓνα παλιὸ σπιτάκι, κάθεται

Ένα κοριτσάκι σάν και σένα καλό. Είναι όμως τόσο πτωχό! Δεν έχει μαννούλα. Την πρωτοχρονιά την έπερασε πάλι με ξερό ψωμάκι. Δεν είναι κορίμα; Χάρισέ της αυτήν την ώραία κούκλα να της χαμογελά!

‘Εγώ έτρομαξα. ‘Επληρα την κούκλα και την έσφιξα στην άγκαλιά μου.

— Να της δώσω την άλλη, την παλιά, του εϊπα. Δεν είναι και τόσο χαλασμένη.

Μὰ τὸ ἀγγελούδι δὲν μοῦ ἐξαναμίλησε. Ἐσάλεψε τὰ πτεράκια του, φροῦ, φροῦ, καὶ ἐχάθηκε...

Τότε ἐμένα μ' ἐπῆραν τὰ κλάματα.

— Καὶ ἡ κούκλα σου τί ἔγινε;

— Ἄμα ἐξύπνησα τὰ ἐθυμήθηκα ὅλα. Τί θὰ λέγη γιὰ μένα τὸ ἀγγελάκι στὸν οὐρανό, ἐσκεπτόμουν. Δὲν ἔμποροῦσα νὰ ἡσυχάσω. Λοιπόν, χωρὶς νὰ πῶ τίποτε στὴ μαμά μου, ἐπῆρα τὴν καινούργια κούκλα. Κατέβηκα σιγὰ-σιγὰ τὴ σκάλα. Ἄνοιξα τὴ θύρα τῆς Μαριγούλας καὶ ἐμπῆκα μέσα. «Πάρε, τῆς λέγω, Μαριγούλα, τὴν κούκλα μου νὰ σοῦ χαμογελά».

— Πῶ, πῶ! Φαντάζομαι πῶς θὰ ἔκαμνε!

— Ναί! τὴν ἐκοίταζε καὶ δὲν ἐχόρταινε. Μοῦ λέγει: «Τί ὁμορφη! Τόσο ὁμορφη καὶ τὴ χαρίζεις;»

— Καὶ ἐγύρισες μ' ἄδεια τὰ χέρια; Πῶς σὲ λυπαίμαι!

— Στὴν ἀρχὴ κ' ἐγὼ ἐλυπήθηκα. Ὑστερα μ' ἔπιασε ἔτσι μιὰ χαρά, πού μοῦ ἤρχετο νὰ φωνάξω!

— Καὶ τὸ ἀγγελάκι δὲν τὸ εἶδες πιά;

— Ὅχι, μὰ τώρα ξέρω πῶς εἶναι εὐχαριστημένο μαζί μου. Καὶ θὰ ξανάλθῃ τοῦ χρόνου. Θὰ καθίση κοντὰ στὸ κρεβάτι μου ὅλη τὴ νύκτα τῆς πρωτοχρονιάς. Ἐτσι μοῦ εἶπε ἡ μαμά μου. Καὶ ὅ,τι μοῦ ζητήση τότε, πάλι θὰ τὸ κάμω.

— Ἄχ, ὅταν τὸ ξαναἰδῆς, παρακάλεσέ το νὰ ἔλθῃ καὶ σὲ μένα. Ἄς ἔλθῃ, κι ἄς μοῦ ζητήση ὅ,τι θέλει γιὰ τὰ πτωχὰ τὰ παιδάκια. Ἀκόμη καὶ ἐκεῖνο τὸ χρυσοδεμένο βιβλίο, πού μοῦ ἐχάρισε ἡ θείτσα μου.

— Ἐννοια σου, Λιλίκα. Ὅταν ἔλθῃ ξανά, θὰ τοῦ τὸ πῶ. Καὶ νὰ ἰδῆς πού θὰ ἔλθῃ καὶ σὲ σένα. Εἶναι τόσο καλό!

32. Ἀληθινὴ χαρά.

Γιατί, μαμά μου, τὴ στιγμὴ πού κάνω ἐλεημοσύνη,
νοιώθω στὰ στήθη μου γλυκειὰ κι ἀτελείωτη χαρά,
κι ὅταν τὸ χέρι μου κρυφὰ τὸν ὀβολό μου δίνει,
γιατὶ νομίζω πὼς πετῶ μ' ἀγγελικὰ φτερά;

— Παιδί μου, κάθε ἄνθρωπος ὅπου σὶνὸν κόσμον μένει
ἀπ' τὴ στιγμὴ πού ἔρχεται στὴ γῆ νὰ γεννηθῆ,
ὡς τὴ στιγμὴ τὴν ὕστερη πού φεύγει καὶ πεθαίνει,
ἔχει ἓνα φύλακ' ἄγγελο πού τὸν ἀκολουθεῖ.

Καὶ κάθε πράξη του καλὴ ὁ ἄγγελος τὴν κρίνει,
καὶ γελαστός, χαρούμενος σκύβει καὶ τὸν φιλεῖ,
κι ὅση χαρὰ ἔχει ὁ ἄγγελος, τόση χαρὰ τοῦ δίνει
μ' ἐκεῖνο τὸ γλυκύτετο κι ἀγγελικὸ φίλι.

Γι' αὐτὸ καὶ σὺ νὰ χρεωστᾶς μεγάλη εὐγνωμοσύνη,
εὐγνωμοσύνη στοὺς φτωχοὺς θερμὴ καὶ περισσὴ,
πού πάντα γίνοντ' ἀφορμὴ μὲ τὴν ἐλεημοσύνη
νὰ χαίρεται ὁ ἄγγελος, νὰ χαίρεσαι καὶ σὺ.

33. Τὸ πουκαμισάκι σου ἐφύλωσε.

Μιὰν ἡμέρα ὁ Γιαννάκης ἐκοίταζε τὸν πατέρα του, πὺ ἐρριχνε στὸ χωράφι μὲ τὶς χουφτες του κάτι μικρὰ σποράκια. Τὰ σποράκια αὐτὰ ἦσαν πολὺ γυαλιστερὰ καὶ ὁ Γιαννάκης ἐρώτησε:

— Τί κάμνεις αὐτοῦ, πατεράκη;

— Νά, λινάρι σπέρνω. Θὰ μεγαλώσῃ καὶ ἡ μητέρα θὰ σοῦ κάμῃ μ' αὐτὸ πουκαμισάκια.

Ὁ Γιαννάκης δὲν ἐμίλησε πιά. Ἐσκέπτετο πὺς ποτὲ δὲν εἶδε νὰ φυτρώνουν πουκάμισα ἀπὸ τὰ χωράφια.

Ἔστερα ἀπὸ δυὸ βδομάδες ἐσκεπάστηκε τὸ χωράφι μ' ἓνα μετὰξينو χορταράκι. Τότε ἐσκέφθηκε ὁ Γιαννάκης.

— Τί καλὰ πὺ θὰ ἦτο νὰ εἶχα ἓνα τέτοιο πουκαμισάκι!

Τρεῖς φορὲς ἐπῆγαν οἱ δυὸ ἀδελφὲς τοῦ Γιαννάκη καὶ ἡ μητέρα του καὶ ἐκαθάρισαν τὸ χωράφι ἀπὸ τὰ ἀγριόχορτα καὶ κάθε φορὰ ἔλεγαν στὸ Γιαννάκη:

— Θὰ σοῦ κάμωμε ἓνα ὠραῖο πουκαμισάκι! Καὶ πάλι ὁ Γιαννάκης δὲν ἐμίλησε· ἐσκέπτετο πὺς ἤμπορουσαν νὰ φυτρώσουν ἀπὸ τὴ γῆ ὠραῖα πουκαμισάκια!..

Ἐπέρασαν ἀκόμη κάμποσες βδομάδες. Τὸ χορταράκι ἐφούντωνε καὶ στὴν κορυφή του ἐφάνηκε ἓνα ὠραῖο θαλασοῖ ἀνθάκι.

— Τέτοια εἶναι τὰ μάτια τοῦ Κωστάκη μας, εἶπε μὲ τὸ νοῦ του ὁ Γιαννάκης. Πουκαμισάκι ὅμως μὲ τέτοιο χρῶμα δὲν εἶδα νὰ φορῆ κανένας.

Ἄμα ἔπесαν τὰ λουλούδια, στὴ θέση των ἐφάνηκαν πράσινα κεφαλάκια. Σὲ λίγες ἡμέρες, ἀφοῦ τὰ κεφαλάκια ἐπῆραν ἓνα χρῶμα σκοῦρο καὶ ἐξεράθηκαν

λίγο, ή μητέρα και οί αδελφές του Γιαννάκη, έξερρίζωσαν όλο τὸ λινάρι, τὸ ἔδεσαν μικρὰ δεματάκια και τὸ ἄπλωσαν στὸ χωράφι νὰ ξεραθῆ.

* * *

Σὰν ἐπέρασαν λίγες ἡμέρες και ἐξεράθηκε τὸ λινάρι, ἄρχισαν νὰ κόβουν τὰ κεφαλάκια και ὕστερα ἐπῆραν τὰ δεματάκια μετὰ τὰ κομμένα κεφαλάκια και τὰ ἔρριξαν μέσα στὸ ποτάμι. Ἐφρόντισαν ὁμως νὰ τὰ πλάκώσουν μετὰ πέτρες γιὰ νὰ μὴν τὰ πάρῃ τὸ ρέμα.

Καθὼς ἔκαμναν αὐτὲς τὶς δουλειές, οί αδελφές του Γιαννάκη, τοῦ εἶπαν πάλι:

— Ὁραῖο πουκαμισάκι θὰ κάμῃς, Γιαννάκη.

Μὰ και πάλι ὁ Γιαννάκης δὲν ἠμποροῦσε νὰ καταλάβῃ, πῶς ἀπὸ τὰ δεμάτια ἐκεῖνα, πού ἔβαζαν στὸ νερὸ νὰ μουςκεύσουν, θὰ ἐγίνετο τὸ πουκαμισάκι του. Ἐστέκετο ἀμίλητος και μετὰ λύπη ἐκοίταξε τὶς αδελφές του, πού ἔβρουτοῦσαν τὸ πουκαμισάκι του στὸ νερό.

Σὰν ἐπέρασαν δυὸ βδομάδες ἔβγαλαν τὸ λινάρι ἀπὸ τὸ ποτάμι, τὸ ἐστέγνωσαν και ἄρχισαν νὰ τὸ κτυποῦν πρῶτα μ' ἓνα σανίδι στὸ ἀλώνι και ὕστερα μ' ἓνα δίκρανο στὴν αὐλή. Ἐβλεπε ὁ Γιαννάκης τότε, πῶς ἀπὸ τὸ λινάρι ἐπετιέτο στὸν ἀέρα, σὰ σκόνῃ, τὸ πίτουρο.

Ἄφου τὸ ἐκτύπησαν καλά-καλά, ἄρχισαν νὰ ξαίνουν τὸ λινάρι μ' ἓνα σιδερένιο κτένι, ὥσπου ἔγινε μαλακὸ και μεταξένιο. Καὶ πάλι τότε εἶπαν οί αδελφές του Γιαννάκη:

— Πολὺ ὁμορφο θὰ σοῦ γίνῃ τὸ πουκαμισάκι σου, Γιαννάκη.

Τότε και ὁ Γιαννάκης δὲν ἐβάσταξε και εἶπε:

— Πῶς θὰ γίνῃ αὐτὸ πουκαμισάκι; Αὐτὸ μοιάζει μετὰ

τὰ μαλλάκια τοῦ Κωστάκη μας καὶ ὄχι μὲ πουκαμισάκι.
Οἱ ἀδελφὲς τοῦ Γιαννάκη ἐγέλασαν καὶ δὲν τοῦ
εἶπαν πιά τίποτε.

* * *

Ἄρχισαν οἱ μεγάλες χειμωνιάτικες βραδεῖες. Ἡ
γιαγιά τοῦ Γιαννάκη ἐπέρασε μιὰ τούφα ἀπὸ τὸ λινάρι
στὴ ρόκα τῆς καὶ ἄρχισε νὰ τὸ γνέθῃ.

Καὶ ὁ Γιαννάκης, ποὺ ἔβλεπε τὴ γιαγιά του νὰ
γνέθῃ, ἐσκέπτετο:

— Αὐτὲς εἶναι κλωστὲς· ποῦ εἶναι τὸ πουκαμισάκι
μου, ποὺ τόσον καιρὸ μοῦ λέγουν;

Ἐπέρασε ὁ χειμῶνας, ἡ ἀνοιξη καὶ τὸ καλοκαίρι.

Ἦλθε τὸ φθινόπωρο. Ὁ πατέρας ἔφερε στὸ σπίτι ἓναν ἀργαλειὸ καὶ τὸν ἔστησε. Ἡ γιαγιά ἐπέρασε σὲ κάτι μεγάλα κτένια τὸ στημόνι καὶ ἡ μητέρα ἄρχισε νὰ περνᾷ γρήγορα τὴ σαῖτα ἀνάμεσα στὶς κλωστὲς ἐκεῖνες. Τότε ὁ Γιαννάκης ἐκατάλαβε, πῶς γίνεται ἀπὸ τὶς κλωστὲς τὸ πανί.

Ὅταν ἐτοιμάσθηκε τὸ πανί, τὸ ἄπλωσαν στὸν ἥλιο, ἐπάνω στὸ χορτάρι καὶ τὸ ἔρράντισαν μὲ νερό. Τότε ὁ Γιαννάκης εἶδε πῶς τὸ πανί ἀπὸ στακτὴ ἐγίνηκε ἄσπρο σὰν ἀφρός.

Ἦλθε πάλι ὁ χειμῶνας. Ἡ μητέρα ἔκοψεν ἀπὸ τὸ πανί πουκάμισα καὶ οἱ ἀδελφὲς τοῦ Γιαννάκη τὰ ἔρασαν.

Τὰ Χριστούγεννα ὁ Γιαννάκης καὶ ὁ Κωστάκης ἔβαλαν τὰ καινούργια καὶ ἄσπρα σὰν τὸ χιόνι πουκαμισάκια τῶν.

Τότε ὁ Γιαννάκης καμαρώνοντας τὸ καινούργιο του πουκαμισάκι, ἐφώναξε:

— Πόσος καιρὸς ἐπέρασε γιὰ νὰ γίνῃ τὸ πουκαμισάκι μου! Ἄν ἐπαίρναμε τὸ πανί ἀπὸ τὸν ἔμπορο, ποτὲ δὲν θὰ τὸ ἐπίστευα, πῶς χρειάζεται τόσος καιρὸς καὶ τόση δουλειὰ γιὰ νὰ γίνῃ τὸ λινάρι πανί.

34. Ο λύκος και τάρνακια.

Ο λύκος πού έχει μεγάλα μάτια για να βλέπη καλύτερα, μεγάλα αυτιά για να ακούη καλύτερα, μακριά δόντια για να τρώγη καλύτερα, είναι κακός και πρέπει όλοι να τον φοβῶνται. Ο λύκος όμως, τὸ παιγνιδάκι, πού παίζουν τὰ παιδάκια, δὲν εἶναι καθόλου κακός και μόνο γλυκὰ πολλὰ ξέρει να τρώγη. Τὸ λύκο αὐτὸν τὸν λέγουν Ἀγγελικούλα και έχει ὄμορφα καστανὰ ματάκια, ἓνα μικρούλι στοματάκι και τὰ μαλλάκια του εἶναι δεμένα με μιὰ κορδέλα.

Όταν ἀρχίζη τὸ παιγνίδι ὅλοι κοιτάζουν τὴν Ἀγγελικούλα και λέγουν:

- Ποιὸς θέλει να κάμη τὸ λύκο;
- Ἐγώ! φωνάζει ἀμέσως ἡ Ἀγγελικούλα.

Όλοι ξέρουν, πώς ή Ἄγγελικούλα εἶναι ὄμορφο καὶ κομψὸ λυκάκι καὶ πὼς δὲν τρώγει τὰ πρόβατα. Γι' αὐτὸ ὅποιος θέλει νὰ παίξῃ τὸ παιγνίδι αὐτό, ποῦ εἶναι πολὺ διασκεδαστικό, γίνεται ἀρνάκι. Μαζεύονται τότε πολλὰ ἀρνάκια, ἕνα σωστὸ κοπάδι, γιατί ὅλα τὰ παιδάκια θὰ παίξουν. Ἄφοῦ μάλιστα θὰ παίξῃ καὶ ἡ μεγάλη τους ἀδελφή ἡ Οὐρανία, πὼς νὰ μὴν παίξουν ὅλα!

Αὐτὴ πηγαίνει μπροστὰ καὶ προφυλάγει ὅλα τὰ ἀρνάκια ἀπὸ τὸ λύκο. Τὰ ἀρνάκια στέκονται τὸ ἕνα πίσω ἀπὸ τὸ ἄλλο καὶ κρατιοῦνται τὸ καθένα ἀπὸ τὸ μπροστινὸ του ἀρνάκι. Ἔτσι ἀφοῦ τοποθετηθοῦν, ὅπως βλέπετε καὶ στὴν εἰκόνα μπροστὰ σας ἀρχίζει τὸ παιγνίδι μὲ τὸ τραγούδι τῆς Οὐρανίας.

Γερολύκε γερολύκε,

τί ἰδέα ποῦ σοῦ μπῆκε!

Ἄρνάκι σοῦ μυρίζει, ἀρνάκι τρυφερό,

τοῦ κάκου τριγυρίζεις καὶ χάνεις τὸν καιρό.

Γερολύκε, γερολύκε,

τί ἰδέα ποῦ σοῦ μπῆκε!

Καὶ τρέχουν - τρέχουν τὰ παιδάκια καὶ ὅσο καὶ ἂν προσπαθῇ ὁ κακομοίρης ὁ λύκος, κανένα ἀρνάκι δὲν μπορεῖ νὰ πιάσῃ.

Ἡ Οὐρανία, ἡ μεγάλη ἀδελφή, ποῦ στέκεται μπροστὰ των, ξέρει καὶ τὰ προφυλάγει καλά.

Ὁ Ἐκτορας, τὸ μικρὸ καὶ χαριτωμένο σκυλάκι τῆς Ἄγγελικούλας, θέλει καὶ αὐτὸς νὰ βοηθήσῃ τὴν κυρία του καὶ τρέχει μαζί της. Τίποτε ὅμως καὶ ἐκεῖνο δὲν κατορθώνει.

Καὶ ἡ Οὐρανία ξαναρχίζει τὸ τραγούδι της:

Γερολύκε, γερολύκε,
τί ἰδέα πὸν σοῦ μπῆκε!

Ἄρνάκι σοῦ μυρίζει, ἀρνάκι τρυφερό,
τοῦ κάκου τριγυρίζεις καὶ χάνεις τὸν καιρό.

Γερολύκε, γερολύκε,
τί ἰδέα πὸν σοῦ μπῆκε!

Καὶ ἡ λυκοπούλα τρέχει δεξιά, τρέχει ἀριστερά, πηδᾶ δεξιά, πηδᾶ ἀριστερὰ καὶ ὁ Ἔκτορας γαυγίζει. Τὰ μικρὰ ἀρνάκια φωνάζουν μπέε, μπέε, καὶ σφίγγουν τὰ φορέματα τῶν μεγαλυτέρων. Ὅρμᾶ ἡ λυκοπούλα ἐπάνω των καὶ ἐκεῖνα προσπαθοῦν νὰ σωθοῦν. Γέλια καὶ φωνές ἀκούονται ἀδιάκοπα. Καὶ ὁ λύκος καὶ τὰ πρόβατα γελοῦν καὶ ὅλοι διασκεδάζουν.

35. *Τί ἔωαδε ἓνα ἄσπρο κουνελάκι.*

Τέσσερα μικρὰ κουνελάκια ἐγεννήθησαν μέσα σὲ μιὰ φωλιά, στρωμένη μὲ χορτάρι καὶ ἐξοῦσαν εὐτυχημένα μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάννας των.

Ἦταν μικρουλάκια καὶ παχουλά, ὅμοια καὶ τὰ τέσσερα στὴν ὁμορφιά. Τὰ τρία ὅμως ἦσαν ἄσπρα κάτω στὴν κοιλιά μὲ μπαλώματα μαῦρα ἐπάνω στὴ ράχη των. Μόνο ἓνα ἦτο κάτασπρο ἀπὸ τὴν κορφή ὡς τὰ νύχια. Γι' αὐτὸ ἡ μητέρα του ἐκαμάρωνε καὶ ἦτο ὑπερήφανη. Ἄλλο κουνέλι δὲν ἦτο τόσο χαριτωμένο σὰν καὶ αὐτό. Καὶ ὅσο ἐμεγάλωνε, τόσο πιὸ ὁμορφο ἐγίνετο. Τὰ ματάκια του ἔλαμπαν σὰν δυὸ κόκκινα ρουμπίνια καὶ τὰ δοντάκια του ἦσαν κοφτερὰ σὰ δόντια πριονιοῦ. Στὸ μουσουδάκι του εἶχε ἓνα μουστακάκι ἀπὸ τρεῖς τρίχες σὲ κάθε μεριά.

Ἡ μητέρα των ἡ Κυρὰ-Κουνέλαινα τὰ ἀγαποῦσε καὶ τὰ τέσσερα μὲ τὴν ἴδια ἀγάπη. Ξεχωριστὰ ὅμως ἀγαποῦσε τὸν Ἀσπρούλη της, τὸ πρῶτο τῆς παιδί. Κ' ἔπειτα ἐκοπίασε τόσο γιὰ νὰ τὸ ἀναθρέψῃ, πῶς νὰ μὴ τὸ ἀγαπᾷ ξεχωριστά; Ἐπειτα ἡ ἀσπράδα του τὴν ἔκαμνε νὰ ὑπερηφανεύεται καὶ ἔκαμνε γι' αὐτὸ μεγάλα σχέδια. Ἐκόντευαν τὰ κουνελάκια νὰ γίνουν δυὸ μηνῶν καὶ μὲ καρδιοχτύπι ἐσυλλογίζετο ἡ μητέρα των, πῶς μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα κουνελάκια θὰ τῆς ἔφευγε καὶ ὁ Ἀσπρούλης της.

Ἀπὸ τὴ φωλιά των, ποῦ ἦτο σὲ ψηλὴ θέσῃ, ἔβλεπαν τὰ κουνελάκια ἓνα μικρὸ κῆπο. Λίγο πάρα πέρα ἐκοίταζαν τὶς πάπιες, ποῦ ἐλούζοντο μέσα στὸ λίγο νερὸ τοῦ ἀύλακιοῦ. Πρὸς τὰ δεξιὰ ἦτο μιὰ μηλιά, ποῦ ἀδιάκοπα ἤρχοντο καὶ ἐφλυαροῦσαν τὰ σπουργίτια καὶ

ἐμάλωναν. Ἀριστερὰ ἦτο ἡ θύρα ἐνὸς στάβλου μὲ ἀγελάδες. Ἄμα ἐξημέρωνε ἄρχιζε ἡ ἀνησυχία καὶ ὁ θόρυβος. Τὸ μεσημέρι ἐγίνετο λίγη ἡσυχία. Ὅταν ὁμως ὁ ἥλιος ἐκόντευε νὰ βασιλεύσῃ, τὰ σπουργίτια ἄρχιζαν νὰ φωνάζουν, οἱ πάπιες νὰ τσαλαβουτοῦν στὸ αὐλάκι καὶ οἱ ἀγελάδες νὰ φωνάζουν μου-μου-μου. Αὐτὸς ὁ θόρυβος καὶ ἡ ἀνησυχία ἐκρατοῦσαν ὡς τὸ σούρουπο.

* * *

Τὰ μικρὰ κουνέλια ἠθελαν καὶ ἐκεῖνα νὰ κάμουν ὅτι ἔκαμναν τὰ ἄλλα ζῶα. Ἐβλεπαν μὲ περιέργεια τὰ πουλιὰ νὰ πετοῦν καὶ νὰ πηγαίνουν ψηλὰ καὶ μακριά. Ἐβλεπαν τὶς ἀγελάδες, πὺ ἐπήγαιναν νὰ βοσκήσουν στὸ λιβάδι καὶ ἠθελαν νὰ τρέξουν καὶ αὐτὰ ἐπάνω στὸ πράσινο χορτάρι καὶ νὰ πηδήσουν. Πόσο μεγάλος ἐφαίνετο ὁ τόπος γύρω των. Καὶ πόσο ἄνοιξαν τὰ μάτια των, ὅταν ἡ κυρὰ Κουνέλαινα τοὺς εἶπε, πὺς ὑπάρχουν καὶ ἄλλα μεγαλύτερα λιβάδια, πὺ δὲν ἤμποροῦσαν νὰ ἰδοῦν. Τοὺς ἐμίλησε γιὰ τὰ δάση, γιὰ τοὺς γκρεμοὺς καὶ τὰ φαράγγια. Τοὺς ἐμίλησε γιὰ τὶς σπηλιές καὶ τὰ κουνελάκια τριγύρω της ἄκουαν μὲ λαχτάρια. Πότε θὰ ἤμποροῦσαν καὶ αὐτὰ νὰ γυρῖσουν ὅλους τοὺς μεγάλους αὐτοὺς τόπους;

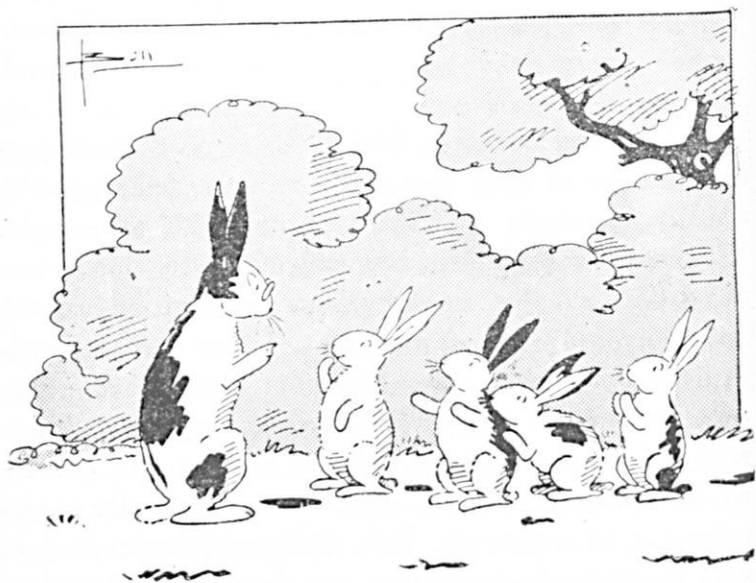
Προπάντων ὁ Ἀσπρούλης ἔλεγε:

—Ἄχ, θὰ μ' ἀφήσουν καὶ ἐμένα κάποτε, νὰ ἰδῶ ὅλα αὐτὰ τὰ παράδοξα πράγματα;

Καὶ ἐπειδὴ ἡ μητέρα του ἐφαίνετο, πὺς ἀνησυχοῦσε πολὺ, αὐτὸς τῆς ἔκανε χάρδια καὶ τῆς ἔλεγε, πὺς θὰ γυρῖση ἀμέσως μὸλις τὰ ἰδῇ.

Ἡ μητερούλα του ὁμως, πὺς ἤξερε καλά, τί μπορεῖ νὰ πάθῃ κανεὶς ὅταν φύγῃ ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας, ἐκινουῦσε τὸ κεφάλι της καὶ ἔλεγε:

—'Ο κόσμος είναι γεμάτος από κακά και άγρια ζώα.
—'Εχω τὰ νύχια μου καὶ τὰ δόντια μου.
—'Εχουν καὶ αὐτὰ ἀγόρι μου καὶ τὰ δόντια
των εἶναι μακρύτερα καὶ τὰ νύχια των πὺ μντερά.
Πηγαίνεις ἄλλη φορὰ ἔχεις καιρὸ γιὰ ταξίδια.

Ὅσο ὅμως καὶ ἂν ἡ κυρὰ Κουνέλαινα ἐσυμβούλευε τὸν Ἀσπρούλη της, ἐκεῖνος ἦτο ἀνυπόμονος. Πολλὲς φορὲς ἐνῶ ἐροοκάνιζε τὸ ξύλο τῆς φωλιάς των ἔκαμνε σχέδια. Σχέδια πολλὰ καὶ μεγάλα γιὰ τὰ ταξίδια του καὶ μιὰν ἡμέρα, πὺ ἔλειπε ἡ μητέρα του, ἔφυγε.

* * *

Μόλις ὅμως ἔκαμε λίγα βήματα, εἶδε κάτι, πὺ τὸν ἔκαμε νὰ σταματήσει. Ἐπάνω σ' ἕναν τοῖχο ἐκρέμοντο ἔξ δέρματα κοκκινωπά. Εἶχαν ἀκόμα τὸ σχῆμα

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

καὶ ἐφαίνοντο πολὺ καλὰ ποιὸ σῶμα ἐσκέπαζαν. Ἦσαν δέρματα κουνελίων, πού ἤθελαν νὰ τὰ κάμουν γοῦνες;

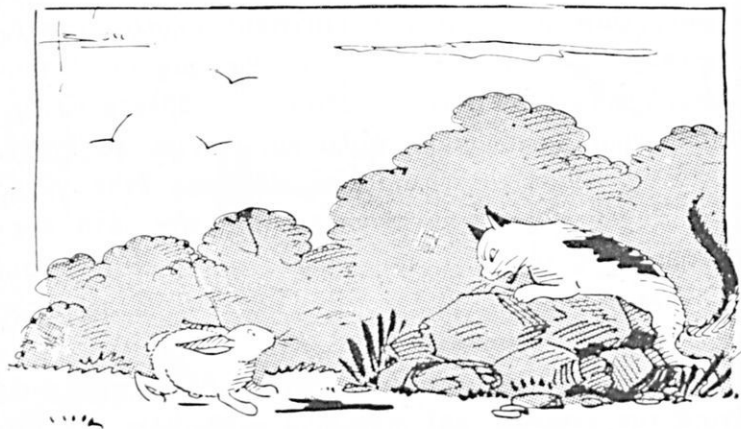
— Πῶς; Τί; Τὰ σκοτώνουν λοιπὸν τὰ κουνέλια. εἶπε ὁ Ἀσπρούλης κατατρομαγμένος.

Ἄλλα ὅμως πράγματα, πού ἔτυχε νὰ ἰδῆ, τὸν ἔκαμαν νὰ ξεχάσῃ γρήγορα τὴν τρομέρα του. Ἐνα γουρουνὶ ἐγρύλλιζε μέσα στὴ λάσπη. Μιὰ κατσίκα ἐσκαρφάλωνε σ' ἕνα βράχο. Ποντίκια, σκύλοι, μοσχάρια ἐπερνοῦσαν ἀπὸ μπροστά του, καὶ ξαφνικὰ ἐπέταξαν καὶ τρία κάτασπρα περιστέρια. Τὰ ἔβλεπε νὰ πετοῦν ψηλὰ-ψηλὰ, πολὺ ψηλὰ καὶ ὕστερα τὰ ἔχασε. Ὅταν κατέβασε τὸ κεφάλι του, εἶδε πὼς ἕνας γάτος ἦτο ἔτοιμος νὰ τὸν κυνηγήσῃ. Αὐτὸν τὸν γάτο ἐθυμήθηκε, πὼς τὸν εἶχε ἰδῆ πολλές φορές στὸν κῆπο, πού ἦτο κοντὰ στὴ φωλιά του. Πάντα ὁ γάτος αὐτὸς ἐκοίταζε τὸν Ἀσπρούλη ἄγρια.

Σήμερα ὁ γάτος, μὲ τὰ μάτια ὀλάνοικτα, πάλι ἄγρια τὸν ἐκοίταζε καὶ σιγὰ-σιγὰ ἐσηκώθηκε καὶ ἦτο ἔτοιμος νὰ χυμῆξῃ ἐπάνω του. Ὁ Ἀσπρούλης ἐνόμισε πὼς ἦλθε ἡ τελευταία του στιγμή. Ἐσυλλογίσθηκε ἀμέσως τὴ μητέρα του κ' ἔκλεισε τὰ μάτια. Ξαφνικὰ ἄκουσε ἕνα ἄγριο γαύγισμα. Ἄνοιξε τὰ μάτια του καὶ εἶδε πὼς ὁ γάτος δὲν ἦτο πιὰ στὴ θέση του. Ὁ Ἀσπρούλης τότε ἐπήδησε ἕνα ἀμάξι. Ἐκεῖ κοντὰ ὅμως ἦτο ἕνας μανδρόσκυλος λυμένος κ' ἐγαύγιζε δυνατά. Ὁ Ἀσπρούλης ἐτρόμαξε τώρα περισσότερο. Ἀλλὰ γιὰ καλή του τύχη εὐρέθηκε μπροστὰ σὲ μιὰ ἀποθήκη καὶ ἐτρέπωσε μέσα. Ἐκεῖ, στριμωγμένος στὸν τοῖχο, πίσω ἀπὸ τὸ ἄχυρο, ἔμεινε ὅλη τὴν ἡμέρα ὡς τὴ νύκτα. Τότε ἐπῆρε λίγο θάρρος καὶ ψαχτὰ-ψαχτὰ ἔκαμε λίγα βήματα καὶ εὐρέθηκε μιὰ τρῦπα! Ἀπὸ τὴν τρῦπα αὐτὴν ἐβγήκε ἔξω. Τί ὄμορφα ἦτο.

Πῶς ἐφυσούσε τὸ ἀεράκι, πῶς ἐμοσχοβολοῦσαν τὰ χορτάρια καὶ πῶς ἔλαμπε τὸ φεγγάρι! Ὅλα ἐφεγγοβολοῦσαν! Τὰ δένδρα ἐκινούσαν τὰ φύλλα των καὶ ἐκεῖνα ἐσιγομουρούριζαν.

— Τί ὄμορφα πού εἶναι ὄλα! ἔλεγε ὁ Ἄσπρούλης. Ξαφνικά ὁμως ἐκεῖ πέρα, ὄχι πολὺ μακριά, ἐκινήθηκαν

δυὸ αὐτιά μαῦρα. Πῶς ἐφοβήθηκε πάλι ὁ κακομοίρης ὁ Ἄσπρούλης!

— Ὁ γάτος! ὁ γάτος! Θὰ εἶναι πάλι ἐσκέφθηκε καὶ ἔτρεξε μὲ ὄση γρηγοράδα εἶχε. Ἐπέρασε ἓναν κῆπο, ἐπήδησε ἓνα αὐλάκι, καὶ ἐπέρασε πάλι πέντε χωράφια καὶ ἔφθασε λαχανιασμένος στὸ δάσος. Ἐκεῖ ἐσταμάτησε γιατί εἶδε ἓνα ἄλλο κουνέλι καὶ ἔβγαλε μιὰ χαρούμενη φωνίτσα.

— Εἶμαι ὁ Ἄσπρούλης; τοῦ εἶπε σιγά. Μπορεῖ νὰ εἶμαστε καὶ συγγενεῖς.

— Καὶ ἐγὼ ὁ Πηδηχτούλης, τοῦ εἶπε τὸ ἄλλο κουνέλι. Ἐλα νὰ περπατήσωμε μαζί. Θὰ σὲ ἀγαπῶ πολὺ.

Ἐπερπάτησαν ὁμως λιγάκι μαζί, καὶ ὁ Πηδηχτούλης ἐσταμάτησε καὶ εἶπε:

— Πήγαινε, Ἀσπρούλη, καλύτερα μόνος σου ἀπὸ τὸ δρόμο. Ἐγὼ θὰ πηγαίνω μέσα ἀπὸ τὰ δένδρα. Θὰ συναντηθοῦμε κάτω ἀπὸ μιὰ βαλανιδιά, πὺν θὰ βρῆς στὸ δρόμο σου.

Ὁ Ἀσπρούλης ἔκαμε, ὅπως εἶπε ὁ Πηδηχτούλης, καὶ σὲ λίγο εὐρέθησαν πάλι μαζί κάτω ἀπὸ τὴ βαλανιδιά.

— Ἀκουσε, τοῦ λέγει ὁ Πηδηχτούλης. Στὸν τόπο αὐτὸν δὲν εἴμαστε ἀσφαλισμένοι. Ἐδῶ εἶναι κρυμμένος ἓνας ἀγριόγατος καὶ ἂν μᾶς πετύχη ἀλίμονό μας Ἐχαθήκαμε!

— Πρέπει πάλι νὰ περπατοῦμε χωριστά! Πήγαινε ἐσὺ ἀπὸ δῶ καὶ ἐγὼ θὰ πάγω ἀπὸ ἐκεῖ. Θὰ συναντηθοῦμε στὸ βράχο, πὺν θὰ βροῦμε πρῶτα-πρῶτα.

* * *

Ἐφθασαν στὸ βράχο καὶ οἱ δυὸ μαζί καὶ ἄρχισαν πάλι νὰ περπατοῦν ὁ ἓνας πλάϊ στὸν ἄλλον. Καθὼς ὁμως ἐξύγωναν στὸ δάσος, ὁ Πηδηχτούλης, πὺν ἤθελε νὰ ξεφορτωθῆ τὸν Ἀσπρούλη, ἐσταμάτησε καὶ εἶπε:

— Καλὰ ἐκάμαμε καὶ ἐχωρισθήκαμε. Φυλάγεται καθενας μόνος του καλύτερα, χωρὶς νὰ φροντίζη ὁ ἓνας γιὰ τὸν ἄλλο. Βλέπεις αὐτοὺς τοὺς σπάγους; εἶναι δίκτυα γιὰ τὰ κουνέλια. Τὸ νοῦ σου! Πρόσεξε νὰ μὴ μπλεχθῆς. Ἄν ὡς τώρα ἐγλυτώσαμε ἀπὸ τὶς νυφίτσες καὶ τοὺς γάτους, ἐδῶ κινδυνεύομε ἀπὸ τοὺς κυνηγούς.

Ξαφνικὰ ὁμως, ὁ Πηδηχτούλης, πὺν ἤξερε τόσο ὁμορφα νὰ συμβουλευῆ, ἐπιάσθηκε μὲ τὸ ἓνα του πόδι ἀπὸ τὰ δίκτυα.

— Βοήθεια! βοήθεια! εφώναξε.

Ὁ Ἀσπρούλης ὁμως ἐφοβήθηκε τόσο, πὺ ἔτρεξε, χωρὶς καθόλου νὰ σταθῆ, γιὰ νὰ βοηθήσῃ τὸν καημένο τὸν Πηδηχτούλη. Ἔτρεχεν ὁ Ἀσπρούλης, ἔτρεχε, καὶ ὅταν πιά ἐκουράσθηκε, ἔσταμάτησε.

— Ἄν ὁ κόσμος εἶναι γεμᾶτος ἀπὸ τόσα κακά, εἶπε, καλύτερα εἶναι νὰ ζῆ κανεὶς ἤσυχα στὴ φωλιά του. Καὶ τί καλὸ μπορεῖ νὰ ἔχῃ κανένας, ὅταν γυρίζῃ μέσα στὰ δάση, ἀφοῦ κάθε στιγμή κινδυνεύει νὰ πεθάνῃ;

Ἐκείνη τὴ στιγμή ἐθυμήθηκε μὲ ἀγάπη τὴ μητερούλα του καὶ τὰ ἀδελφάκια του. Ἄχ, πόσο ἠθέλε νὰ εἶναι κοντὰ τῶν ἐκεῖ μέσα στὴ φωλίτσα τῶν!

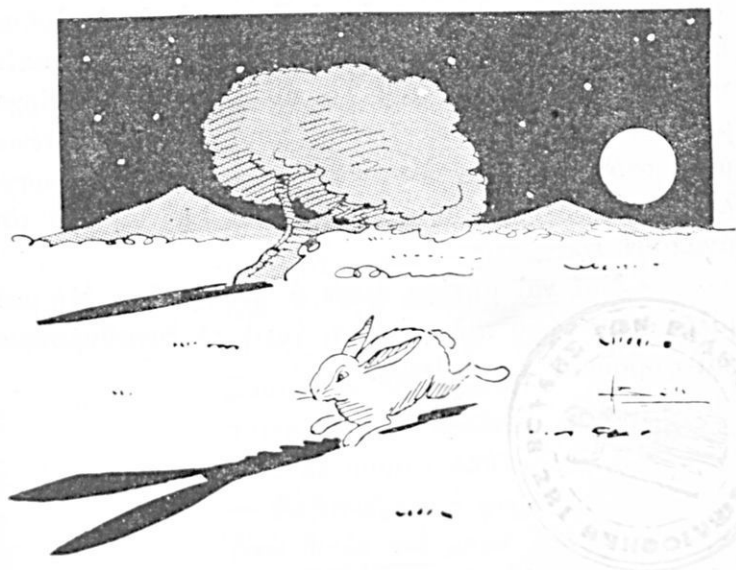
* * *

Νυφίτσες, ἀλεποῦδες καὶ ἄλλα κακὰ ζῶα ἐτριγύριζαν ἐκεῖ, ἐκουνούσαν τὰ χορτάρια. Ἔτρεμεν ὁ Ἀσπρούλης ἀπὸ τὸ φόβο του καὶ ἡ καρδούλα του ἐκτυποῦσε. Ξαφνικὰ τοῦ ἐφάνηκε, πὺ τὸν ἐκυνηγοῦσαν καὶ ἄρχισε πάλι νὰ τρέχῃ. Ἔτρεχε τώρα μέσα στὸ λιβάδι, πὺ τὸ ἐφώτιζε τὸ φεγγαράκι καὶ εἶχε τεντωμένα τὰ αὐτιά του. Ἐνόμιζε, πὺ ἄκουε πίσω του νὰ τρέχουν ζῶα, πὺ τὸν ἐκυνηγοῦσαν νὰ τὸν καταξেসχίσουν. Ἐπληδοῦσε φράκτες, αὐλάκια καὶ ἐχώνετο μέσα στοὺς θάμνους. Οὔτε καὶ αὐτὸς ἤξερε πὺ εὗρίσκετο. Καὶ τὸ χειρότερο, πὺ τὸν ἐτρόμαζε, ἦσαν δυὸ σκιές, πὺ ἔβλεπε μπροστά του νὰ τρέχουν καὶ νὰ μὴ σταματοῦν οὔτε στιγμή. Κάποτε μάλιστα ἐμάκραιναν τόσο πολὺ, πὺ ἐγίνοντο πελώριες. Τὸ φεγγάρι ἦταν ἀποπίσω του. Μὰ ὁ Ἀσπρούλης τόσο τρομαγμένος ἦτο, πὺ καθόλου δὲν ἐγύριζε τὰ κοιτάξῃ.

« Ἄ, χωρὶς ἄλλο, ἔλεγε μὲ τὸ νοῦ του, μὲ κυνηγᾶ ὀλόκληρος στρατός! »

Μὰ πόσο νὰ τρέξει πιά ὁ κακομοίρης ὁ Ἀσπρούλης;
Ἐκατακουράσθηκε! Δὲν εἶχε πιά δύναμη καὶ ἐστα-
μάτησε.

— Θὰ πεθάνω! ἐσυλλογίζετο. Μὰ δὲν μπορῶ πιά
ἄλλο νὰ τρέξω. Καὶ ἐπερίμενε ὁ Ἀσπρούλης νὰ πε-
θάνη. Ἐπειδὴ ὅμως ἀκόμα δὲν ἐπέθαινε, ἐπῆρε σιγά-

σιγά θάρρος καὶ ἐγύρισε πίσω του. Κανείς δὲν ἐφαί-
νετο σ' ἐκείνη τὴ μοναξιά. Μονάχα τὸ φεγγάρι ἦτο
ψηλὰ στὸν οὐρανὸ καὶ ὁ Ἀσπρούλης, τώρα πού τὸ
ἐκοίταζε καλά, ἐνόμιζε πὼς τοῦ ἐγελοῦσε.

Τότε ἐκατάλαβε, πὼς ἐκείνες οἱ δυὸ σκιές, πού
ἔβλεπε πρὶν, καὶ τόσο τὸν ἐτρόμαζαν, ἦταν οἱ σκιές
πού ἔρριχναν τὰ αὐτιά του.

— Τί φοβιτσιάρης πού εἶμαι! εἶπε. Ἄν ἦτο κανέ-
νας καὶ μ' ἔβλεπε, θὰ ἔλεγε, πὼς ἄλλο πιά δειλὸ ζῶο
ἀπὸ τὸ κουνέλι δὲν ὑπάρχει!

Σιγά-σιγά ἄρχισε νὰ ξημερώνη. Τότε εἶδε ὁ Ἄσπρούλης, πὼς ἦτο κοντὰ στὴ φωλιά του:

— Καλὲ νὰ τὸ αὐλάκι! εἶπε. Νά καὶ ὁ στάβλος, νὰ καὶ οἱ χῆνες! Καὶ ἔτρεξε γεμάτος χαρὰ μέσα στὴ φωλιά του. Ἐκεῖ ἦσαν τὰ τρία ἀδελφάκια του καὶ ἡ μητέρα του ἡ Κυρὰ Κουνέλινα. Μὲ τί χαρὰ ξαναεἶδε ἡ καημένη ἡ μητέρα τὸν Ἄσπρούλη της!

— Εἶδες, παιδάκι μου! τοῦ ἔλεγε καὶ τὸν ἐφιλοῦσε. Εἶδες τί μπορεῖ νὰ πάθῃ κανένας ὅταν ἀφήνῃ τὸ σπίτι του καὶ τοὺς δικούς του; Τὸ εἶδες, πὼς δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερη χαρὰ ἀπὸ ἐκείνη, πὺ χαίρεται κανένας μέσα στὸ σπίτι του! Μονάχα ἐκεῖ μέσα εἶναι προφυλαγμένος γιὰτὶ τὸν τριγυρίζουν ὅλοι ἐκεῖνοι, πὺ τὸν ἀγαποῦν πραγματικά.

— Ναί, ναὶ μητέρα, ἔλεγε ὁ Ἄσπρούλης. Μὴ μοῦ μιλᾷς ὅμως τώρα πιά γι' αὐτά, γιὰτὶ τὰ ξαναθυμοῦμαι καὶ φοβοῦμαι περισσότερο.

36. Ἡ σκιά μου.

Ἐχω μιὰ μικρὴ σκιά,
ποὺ παντοῦ μ' ἀκολουθᾷ.
Κοίτα, γιὰ νὰ κάνης χάζι
πῶς τῆς μοιάζω καὶ μοῦ μοιάζει
Ἄπ' τὰ ρύχια ὡς τὴν κορφὴν
εἴμασι' ἓνα ἐγὼ κι αὐτὴ.
Σὰν πηδάω μὲς στὸ κρεββάτι,
μὲ ἀκολουθᾷει κι αὐτὴ τρεχάτη.
Δὲν ψηλώνει φυσικά,
καθὼς ὅλα τὰ παιδιὰ.
Πότε μονομιᾷς μακραίνει
πότε πάλι εὐθὺς κονταίνει.
Καὶ δὲν ἔχει ιδέα καμμιὰ
τὸ πῶς παίζουσι τὰ παιδιὰ.
Ξέρει μόνο καὶ γυρεύει
πάντα νὰ μὲ κοροϊδεύῃ.
Πῶς μὲ παίρνει ἀπὸ κοντά!
— Φοβισιάρια μιὰ φορὰ —
Ἐγὼ δίπλα στὴ μαμά μου
δὲν κολλῶ σὰν τὴ σκιά μου.
Τὸ πρωτὶ τὸ χθεσινὸ
ξύπνησα κ' ἐπῆγα ἐγὼ
πρὶν ὁ ἥλιος νὰ προβάλλῃ
στὸ περβόλι ἀγάμι-ἀγάμι,
κ' εἶδα στ' ἄνθια τὰ κλειστά
κόμπους-κόμπους τῆ δροσιά.
Ἡ τεμπέλικη σκιά μου,
δὲ βρισκότανε σιμά μου.
Εἶχε μείνει ἢ ὑπναροῦ
μὲς στὰ βάρθη τοῦ σπιτιοῦ!

37. Ἀποκριές.

Εἶναι ἡ τελευταία Κυριακὴ τῆς Ἀποκριᾶς, καὶ τὸ δωμάτιο τῶν παιδιῶν βρῖσκεται σὲ ἀναστάτωση. Στὰ κρεββάτια, στὸ τραπέζι, στὶς καρέκλες, παντοῦ, εἶναι σκορπισμένες ἕνα σωρὸ φορεσιᾶς χρωματιστές, τούλια, κορδέλες, κουδούνια, ψεύτικα λουλούδια. Τὰ παιδιά ἐτοιμάζονται νὰ ντυθοῦν μασκαράδες. Θὰ ἔλθουν καὶ τὰ ἐξαδέλφια τῶν καὶ μερικοὶ φίλοι τῶν μασκαρεμένοι. Θὰ ὑπάγουν μαζὶ στὸ ἐπάνω πάτωμα τοῦ σπιτιοῦ τῶν.

Ἔχουν ἐκεῖ ἀποκριάτικη παιδικὴ διασκέδαση καὶ ἔχουν προσκαλέσει τὰ παιδιά. Θὰ χορεύσουν, θὰ διασκεδάσουν, θὰ φάγουν γλυκά. Θὰ δοῦν μάλιστα καὶ

βραβεῖο σ' ἐκείνον πού θά φορῆ τὴν καλύτερην ἀπο-
κριάτικη φορεσιά.

Γι' αὐτὸ κάθε παιδί θέλει νὰ εἶναι ντυμένο
ὠραιότερα ἀπ' ὅλα τὰλλα καὶ τίποτε δὲν τοὺς φαί-
νεται ἀρετὰ ὁμορφο ἢ ἀστεῖο. Ἀτέλειωτες συζητή-
σεις γίνονται.

— Ἐγὼ θὰ εἶμαι ὁ πιερρότος, λέγει ὁ Δημητράκης.

— Ὁχι δὲν θὰ σοῦ πηγαίνει καημένε! Ἄσε νὰ τὰ
φορέσω ἐγώ. Ἐσὺ νὰ γίνης διαβολάκι γιατί εἶσαι ψη-
λός. Αὐτὴ τὴ φορεσιά πρέπει νὰ βάλῃς!

Ὁ Περικλῆς ἄρχισε κιάλας νὰ ντύνεται ἀπ' τὸ
φόβο μὴν τοῦ πάρῃ τὴ φορεσιά κανέναν ἄλλον.

Θὰ γίνῃ ὁ παπουτσωμένος γάτος. Ἡ μικρούλα
ἢ Ἑλλῆ εἶν' ἔτοιμη ἀπ' τὸ μεσημέρι. Τὴ ντύσανε χω-
ριατοπούλα, καὶ τώρα παιδεύεται γιὰ νὰ ντύσῃ κι αὐτὴ
χωριατόπαιδο τὴν κούκλα της καὶ νὰ τὴν πάρῃ μαζί της.

* * *

Τὸ κουδούνη κιτυπᾷ!

Ἀκούονται φωνές καὶ γέλια. Ἡ θύρα τοῦ δω-
ματίου των ἀνοίγει καὶ μπαίνουν μέσα ἕνα σωρὸ μι-
κροὶ μασκαράδες.

Καὶ ποῖον νὰ πρωτοκαμαρώσῃ κανεῖς;

Ἐπὶ κεφαλῆς εἶναι ὁ Λεάνδρος, ἕνας περίφημος
φουστανελάς. Τὰ παιδιά σωπαίνουν καὶ τὸν κοιτάζουν.
Τοῦ πηγαίνει τόσο ὁμορφα αὐτὴ ἡ φορεσιά! Ὅλοι τὸν
καμαρώνουν.

Ἡ φουστανέλα του εἶναι μακριά, σὰν ἐκείνες τοῦ
παλιοῦ καιροῦ. Φορεῖ βυσσινιά χρυσοκέντητη φέρμελη,
καὶ τὸ κόκκινο φεσάκι του, πού τὸ φορεῖ στραβά, ἔχει
μιὰ μαύρη μακριὰ φούντα.

— Ποῦ τὴν εὐρήκεις αὐτὴ τὴ φορεσιά, Λέανδρε; τὸν ρωτοῦν τὰ παιδιὰ.

— Εἶναι πολὺ παλιά, τοὺς ἀπαντᾷ ἐκεῖνος μὲ καμάρι. Τὴν ἐφοροῦσε ὁ παπποῦς τοῦ πατέρα μου, ὅταν ἦτο μικρός! Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ αὐτὴ ἦτο ἡ καλὴ τῶν ορεσιᾶ.

— Τί ὁμορφη ποὺ εἶναι! εἶπαν ὅλα μαζὶ τὰ παιδιὰ. Ἐσὺ θὰ πηγαίνης μπροστά. Θὰ εἶσαι ὁ βασιλέας, καὶ ὁ στρατηγὸς θὰ σὲ ἀκολουθῆ ἀποπίσω.

Στρατηγὸς ἦτο ὁ Νίκος. Περπατεῖ μὲ βῆμα στρατιωτικό, καὶ ὄλο κτυπᾷ τὸ σπαθὶ του γιὰ νὰ ἀκούεται

Ὁ Τάκης ἔχει γίνεи ἀρκουδάκι, μὰ τόσο ἐπιτυχημένο, καὶ γρυλλίζει τόσο φυσικά, ποὺ ἡ Ἑλλη γιὰ μιὰ στιγμὴ ἐτρόμαξε στ' ἀλήθεια, ὅταν τὸν εἶδε.

Ἡ Οὐρανίτσα εἶναι ντυμένη σὰν τὴ βασιλοπούλα τοῦ παραμυθιοῦ. Φορεῖ ἓνα τούλινο πράσινο φορεματάκι, καὶ στὰ ξανθὰ της τὰ μαλλάκια ἔχει ἓνα στεφανάκι ἀπὸ διάφορα λουλούδια ἀληθινά. Καὶ τὸ πιὸ μικρὸ ἀπ' ὅλα τὰ παιδιὰ, ἡ Σοφούλα, μόλις πέντε χρόνων, εἶναι μιὰ ὠραία μπαλαρίνα, τόση δά! Ἡ γιαγιά της ἔκοψε τοὺς φραμπαλάδες ἀπὸ ἓνα μεσοφόρι τῆς παλιάς ἐποχῆς καὶ τῆς ἔφτιαξε μιὰ χαριτωμένη φουστίτσα. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ τὴν ἔντυσαν, στριφογυρίζει σὰν κουρδισμένο παιγνιδάκι. Δὲν μπορεῖ νὰ σταθῆ ἤσυχη οὔτε λεπτό.

* * *

— Ἐμπρὸς παιδιὰ, ἐτοιμασθῆτε, εἶπε ὁ Λέανδρος. Ἐπάνω ἄναψε τὸ γλέντι.

Ἐτοιμος ὁ παλουτσωμένος γάτος μὲ τὶς πελώριες μπότες του, ἔτοιμος ὁ πιερρότος καὶ τὸ διαβολάκι ἔτοιμη καὶ ἡ κουκλίτσα, τὸ παιδάκι τῆς Ἑλλης. Ἡ

μαμά των τὰ κοιτάζει ἀπεδῶ, τὰ ἰσιάζει ἀπεκεί, καὶ δὲν χορταίνει νὰ τὰ βλέπη.

— Ἐμπρός! Πάρε στρατηγὲ τὴ σάλπιγγα νὰ σημά-
νης τὴν ἀναχώρηση, λέγει ὁ Δημητράκης στὸ Νίκο.

— Τί λές, καλέ! εἶπεν ἐκεῖνος ποῦ εἶχε ξιπασθῆ μὲ
τὴ στολή του. Καὶ ποῦ ἀκούσθηκε στρατηγὸς νὰ ση-
μαίνῃ τὴ σάλπιγγα;

— Ἐγὼ θὰ τὴ σημάνω λοιπόν, καὶ ἄς εἶμαι καὶ
γάτος! εἶπε ὁ Περικλῆς.

Ἐσήμανε τρεῖς φορές, καὶ ἐξεκίνησαν.

Ἐμπρὸς ὁ βασιλέας, πίσω ὁ στρατηγὸς καὶ ἡ βα-
σιλοπούλα, καὶ ἔπειτα ὅλοι οἱ ἄλλοι. Τελευταῖο ἐπήγαινε
τὸ διαβολάκι πηδώντας πότε στὸν ἕνα κοντά, καὶ πότε
στὸν ἄλλο.

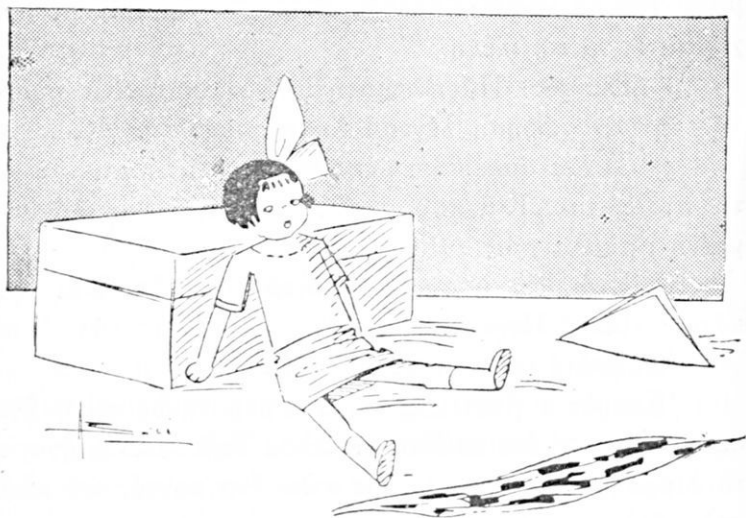
Σὲ λίγο ἀκούσθηκαν ἀποπάνω φωνές, γέλια, ζη-
τωκραυγές.

— Ὁ βασιλέας ὁ Ὅθωνας ἔρχεται! ἐφώνησε κά-
ποιος. Ὁ βασιλέας!

Καὶ ἄρχισε νὰ παίζῃ ἡ μουσική. Χορὸς, πηδήματα,
τραγουδία, χαλασμοὶ κόσμου ἐγίνετο ἐκεῖ ἐπάνω. Ἡ δια-
σκέδαση ἐκράτησε ὥρες πολλὰς χωρὶς νὰ κουρασθοῦν τὰ
παιδιά.

Πρῶτῃ ἐγύρισε ἡ μικρὴ μπαλαρίνα ἀποκοιμισμένη
στὰ χέρια τῆς νταντᾶς τῆς. Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἔμειναν
ἀκόμα γιὰ πολὺ· δὲν τοὺς ἔκανε καρδιά νὰ φύγουν.

Κι ὅσο γιὰ τὸ βασιλέα των, αὐτὸς ἐκράτησε ὡς τὸ
τέλος τὴ βασιλικιά του μεγαλοπρέπεια. Οὔτε ἐπαραχό-
ρευε, οὔτε ἔλεφτε στὰ γλυκά. Τοῦ ἔδωσαν καὶ τὸ βρα-
βεῖο, γιατί ὅλοι εἶπαν, πὼς αὐτὸς ἀξίζει νὰ τὸ πάρῃ.
Καὶ τί βραβεῖο! Ἐνα θαυμάσιο καράβι πολεμικὸ, γιὰ
νὰ πλουτίσῃ τὸ στόλο του!

38. Η μασκαράλα τῆς κούκλας.

Στάσου, μὴ μ' ἀφήνης,
κούκλα μου χρυσή.
Ἔλα δὰ νὰ γίνης
μασκαρᾶς κι ἐσύ.

Τί μεγάλη σκόλη!
Ἄκου; τραγουδοῦν!
Μασκαρεύοντ' ὅλοι
καὶ χοροπηδοῦν.

Θέλεις νὰ σοῦ βάλω
ντόμινο μαζού,
γιὰ σπαθὶ μεγάλο,
κούκλα μου, μικρή;

Καὶ δὲ θᾶναι τάχα,
φῶς μου, πῶς καλὰ
νὰ σὲ κάμω βλάχα
μὲ φλουριὰ πολλά;

”Ὁχι, δὲ θ’ ἀρέσης!
— Δὲς τὶ σοῦ κεντῶ —
Ζώνη θὰ φορέσης
κι ἓνα τριζαντό.

Θὰ σ’ εὐχαριστήσω!
Μὰ τί συλλογᾶσαι;
”Ὅπως κι ἂν σὲ ντύσω
μασκαρᾶς θὲ νάσαι!

39. Τὰ κλωσσοσούρια.

Ἡ κυρὰ Μαριγὼ ἐβγήκε πρωτὶ-πρωτὶ ἀπὸ τὸ σπίτι. Πίσω της ἀκολουθοῦσαν τὰ δυό της ἀγοράκια. Ἐπέρασε τὴν σὺλῃ καὶ ἐπῆγε καὶ ἐστάθηκε μπροστὰ στὴ φωλιά τῆς κλώσσας. Τὴν ἀνασήκωσε μὲ τὰ χέρια της λιγάκι καὶ ἐκοίταξε μὴν εἶχε βγῆ κανένα πουλί. Μὰ δὲν εἶδε τίποτε. Ἡ κλώσσα ἀνησύχησε καὶ ἄρχισε νὰ φωνάζη ἄγρια. Τὴν ἄφησε λοιπὸν καὶ ἡ κυρὰ Μαριγὼ καὶ ἐτράβηξε κατὰ τὸ χωράφι νὰ ἀρμέξῃ τίς

κατσίκες της. Τὰ παιδιὰ ὄμως δὲν ἐπῆγαν μαζί της αὐτὴ τῆ φορὰ. Ἐστάθησαν ἐκεῖ καὶ ἐκοίταζαν μὲ περιέργεια τὴν κλώσσα.

— Εἶδες ποτέ σου, Γιάννο, πῶς βγαίνουν τὰ πουλιὰ ἀπὸ τὰ αὐγά; ἐρώτησε ὁ Μανωλιός.

— Ὅχι, δὲν εἶδα! Πᾶμε κοντά της νὰ περιμένουμε. Μὰ νὰ μὴν τὴν πειράξεις καθόλου! Ἄκουσες πῶς ἔκαμνε σὰν ἐπῆγε κοντά της ἡ μάννα;

— Καλά, δὲν τὴν πειράζω. Πῶς θὰ ἰδοῦμε ὄμως! Τὰ αὐγά τὰ ἔχει κρυμμένα ἀποκάτω ἀπὸ τὶς πτεροῦγες της.

Τὰ παιδιὰ ἐπῆγαν καὶ ἐκάθισαν κοντὰ στὴ φωλιά, ἔτσι ὄμως ποὺ νὰ μὴν τὰ βλέπη ἡ κλώσσα καὶ τρομάξει. Σὲ λίγο ὁ Γιάννος λέγει τοῦ Μανωλιοῦ.

— Ἡ κλώσσα ἔσκυψε τὸ κεφάλι ἐπάνω ἀπὸ τὰ αὐγά της.

— Μπᾶ! σὰν τί νὰ κοιτάζει;

— Δὲν κοιτάζει, καλέ, ἀκούει!

— Τί ἀκούει; Ἐγὼ δὲν ἀκούω τίποτε. Ἐσύ;

— Οὔτε καὶ ἐγώ. Μὰ σῶπα τώρα! Θὰ τὴν τρομάξης μὲ τὴ φωνή σου!

Ἐξαφνα ἡ κλώσσα ἐκτύπησε μὲ τὴ μύτη της ἓνα ἀπὸ τὰ αὐγά. Τὸ τσόφλι ἔσπασε, καὶ ἀπὸ μέσα ἐβγήκε ἓνα κλωσσοπούλι.

— Γιάννο, Γιάννο, σκύψε νὰ ἰδῆς! Ἐβγήκ' ἓνα πουλάκι. Πῶς τρέμει τὸ κακόμοιρο!

— Κοίτα πῶς τρικλίζει!

— Δὲν ἔχει πτερά, καλέ!

— Μόνο χνούδι ἔχει ἐπάνω του, καὶ εἶναι σὰ βρεγμένο. Ἄκου! Φωνάζει κιόλας: Τσίου-τσίου!

— Τί μικρούλα μυτίτσα!

— Κοίτα, πῶς τὸ σπρώχνει ἀποκάτω της ἡ κλώσσα! Φοβᾶται φαίνεται μὴν τῆς τὸ πάρουμε.

- "Όχι, θέλει νὰ τὸ ζεστάνη.
- Γιατὶ δὲ σπάζει καὶ τὰ ἄλλα αὐγά;
- Ποιὸς ξέρει, δὲν θὰ εἶναι ἡ ὥρα των ἀκόμη.
- Πηγαίνομε νὰ τὸ ποῦμε στὴ μητέρα.

* * *

Ἐτρεξαν κατὰ τὸ χωράφι. Ἡ μητέρα των ἐκαταχάρηκε γιὰ τὸ νέο πὺ τῆς ἔφεραν.

Ἄρμεγε ἀκόμη τὶς κατσιέζες, καὶ τὰ παιδιά ἐχασομέρησαν ἐκεῖ κοντὰ της. Ὑστερα ἀπὸ κάμποσιν ὥρα, ἐγύρισαν ὅλοι μαζὶ κοντὰ στὴν κλώσσα. Δώδεκα κλωσσοπούλια εὐρίσκοντο κάτω ἀπὸ τὰ πτερά της.

Τὰ παιδιά ἐξεφώνιζαν τώρα ἀπὸ τὴ χαρὰ των.

— Γιατί, μητέρα, παίρνει καὶ πετᾶ μὲ τὴ μύτη της τὰ τσόφλια;

— Τὰ πετᾶ γιὰ νὰ καθαρίσῃ τὴ φωλιά της καὶ νὰ κάμνῃ τόπο στὰ μικρά.

— Ὅμοια εἶν' ὅλα.

— Τὸ ἴδιο φωνάζουν.

— Καὶ τὸ ἴδιο κρουώνουν, τοὺς εἶπε ἡ μητέρα των. Τὰ κλωσσοπούλια κάμνουν μιὰ νὰ βγάλουν τὸ κεφάλι μὰ ἀμέσως ξανατρυλώνουν.

— Μὴν φοφῆσουν, μητέρα;

Ἐκείνη ἐγέλασε καὶ ἔσκυψε καὶ ἐχάδευσε τὴν κλώσσα, πὺ ἐφούσκωνε τὰ πτερά της καὶ τὰ ἄπλωνε ὅσο ἤμποροῦσε περισσότερο.

Ἐπειτα ἡ μητέρα ἐγύρισε καὶ εἶπε τοῦ Μανωλιοῦ, πὺ ἀνησυχοῦσε μὴν φοφῆσουν τὰ πουλάκια:

— Κάτω ἀπ' αὐτὸ τὸ ζεστὸ μοξᾶ τῆς μητερούλας των παιδί μου, δὲν ἔχουν τέτοιο φόβο!

40. Τὸ ἀγρό.

Εἶμαι μικρὸ παλάτι
δίχως στέγη καὶ ταράτσα.
Μήτε γύρω παραθύρια,
μήτε πόρτα, μήτε φάτσα.

Ἐκ τῆς μέσης εἶμαι γεμᾶτο
ὄλο ἀσήμι καὶ χρυσάφι,
κ' ἔχω κ' ἓνα μουσαφίρη
ποὺ δὲν κάνει πιά νισάφι

Ἐβραρέθηκεν ὁ δόλιος
καὶ γυροῦει νὰ τὸ στρίψη,
τίκι-τίκι μὲ τὴ μύτη
κι ὄλο πολεμᾶ ν' ἀνοίξη.

Μά, ὁ τοῖχος θὲ νὰ πέση
κι ἀπ' τὴν τρυῖπα θὰ προβάλῃ,
τοῖου, τοῖου, ἓνα πουλάκι,
μὲ ξεφτέρωτο κεφάλι.

41. Ὁ ωελεινός.

Εἶμ' ἓνα πετεινάρι πειαχτιὸ
μ' ἓνα ψηλὸ λειρὸ ντατελωτὸ
καὶ κόκκινο πολὺ σὰν τὴ φωτιά.
Τὴ μάχομαι γερὰ τὴν τεμπελιά,
καὶ μόλις ξημερώσει τραγουδῶ:
— Ὅρθοί! κικιρικί! κικιριζό!

Ἡ φουντωμένη λαμπερή μου οὐρὰ
εἶν' ἀπὸ χρυσοπράσινα φτερὰ
ἀλίμονό του σ' ὅποιον μὲ πειράξῃ!
Τὸ τσίμπημά μου ἀμέσως θὰ τὸν κάψῃ.
Ἔχω καὶ καὶ κάτι νύχια ἀγκαθωτά,
κ' ἔχω καὶ χρυσοπράσινην οὐρὰ!

Πῶς τὴν ἀναστατώνω τὴν ἀυλὴν
μὲ τίς φωνές μου πάντα κάθε αὐγὴ!
Προτοῦ χαράξει τὸν ἐργάτη κροῶζω
καὶ τὴ δουλειὰ ν' ἀρχίσῃ τὸν προσιάζω.
Σ' ὅλους φωναζω: — Σηκωθῆτε ὀρθοί!
Ἐφεξ' ἡ μέρα, ἔμπρός, κικιρικί!

42. Ἡ Πατρίδα.

Ὅλον τὸν κόσμον κι ἂν γνωρίσης
τὴ θάλασσα καὶ τὴν ξηρά,
καμμιά χαρὰ δὲν θὰ γνωρίσης
σὰν τῆς Πατρίδας τὴ χαρά.

Μόνο ἡ Πατρίδα, μόνο ἐκεῖνη
ὡσὰν μητέρα μᾶς θωρεῖ,
τὴν εὐτυχία μας λαμπρύνει
τὴ λύπη μας παρηγορεῖ.

43. *Ἡ Λαμωρή.*

Ὁ Μανωλάκης καὶ ἡ Πόπη, ὅλη τὴ Μεγάλη Ἑβδομάδα ἐπερίμεναν ἀνυπόμονα πότε νὰ φθάσῃ τὸ Μεγάλο Σάββατο. Τοὺς εἶχε τάξει ἡ μητέρα των νὰ τοὺς πάρῃ ἐφέτος στὴν Ἀνάσταση. Ἦσαν πιά ἀρκετὰ μεγάλα, καὶ ἠμποροῦσαν νὰ ἀγρουπήσουν ὡς τὰ μεσάνυκτα.

Ὅλην ἐκείνη τὴν ἑβδομάδα λοιπὸν ἦσαν φρόνιμα· τὴν ἐβοήθησαν μάλιστα μαζὶ μὲ τὴν ὑπηρέτρια στὸ συγύρισμα τοῦ σπιτιοῦ, ὅσο ἠμποροῦσαν. Ἐπρεπε ὅλο τὸ σπίτι νὰ καθαρισθῇ, νὰ λάμπῃ γιὰ τὸ Πάσχα. Ἐβοήθησαν καὶ στὸ βάψιμο τῶν αὐγῶν. Ἡ μαμά των τὰ ἔβαφε, καὶ αὐτὰ ἔπειτα τὰ ἐσκούπιζαν μ' ἓνα πανάκι λαδωμένο. Αὐτὸ τὰ εὐχαριστοῦσε πολύ. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ κόκκινα, ἡ μητέρα των ἔβαψε καὶ ἄλλα αὐγά μὲ διάφορα χρώματα, καὶ τὰ παιδιὰ δὲν ἠμποροῦσαν νὰ καταλάβουν πῶς τὸ ἐκατάφερνε αὐτό. Ἐνόμιζες πῶς ἦσαν ζωγραφισμένα. Εἶχαν ἐπάνω κάτι σὰ δένδρα, λουλούδια καὶ πουλιά. Ἐχαίρετο κανεὶς νὰ τὰ βλέπῃ!

Ἐπειτα ἐπαραστάθηκαν στὸ ζύμωμα τῶν κουλλουριῶν. Ἡ μητέρα ἔδωσε καὶ σ' αὐτὰ ἀπὸ ἓνα κομμάτι ζύμη νὰ τὴν πλάσουν. Τὴν ἐδούλευσαν πολύ, μ' ὅλη των τὴ δύναμη. Ὁ Μανωλάκης ἔκαμε μὲ τὸ ζυμᾶρι του ἓναν ἀετό. Γιὰ μάτια τοῦ ἔβαλε δυὸ γαρούφαλλα, καὶ ἦτο πολὺ ὠραῖος.

Ἡ Πόπη πάλι ἔκαμε μὲ τὸ δικό της ζυμᾶρι μιὰ κουκλίτσα, πὺν ἐκρατοῦσε στὸ χέρι ἓνα καλαθάκι καμωμένο ἀπ' τὸ ἴδιο ζυμᾶρι, μ' ἓνα αὐγὸ πολύχρωμο μέσα.

Δὲν θὰ τὴ φάγω τὴν κουκλίτσα μου, μαμά, θὰ τὴ φυλάξω νὰ παίξω μαζί της, εἶπε ἡ Πόπη.

— Καὶ ἐγὼ δὲν θὰ τὸν φάγω τὸν ἀετό μου, λέγει ὁ Μανωλάκης.

— Νὰ ἰδοῦμε πόσο θὰ βαστάξετε, εἶπε ἡ μαμά των γελώντας.

* * *

Τὸ Μεγάλο Σάββατο ἔφθασε. Ὅλα εἶναι ἔτοιμα. Τὸ μεσημέρι ἀφοῦ ἔφαγαν, τὰ παιδιά ἔπесαν νὰ κοιμηθοῦν λίγο, γιὰ νὰ μὴ νυστάζουν τὸ βράδυ. Ἀλλὰ δὲν τὰ ἐκατάφερναν. Ὁ νοῦς των ἐταξίδευε κατὰ τὴν ἐκκλησιά.

Οἱ ἄσπρες λαμπάδες πὺ ἀγόρασε ὁ μπαμπᾶς των, ἐπερίμεναν ἐπάνω στὸν κομὸ καὶ δίπλα ἓνα χαρτὶ μὲ βεγγαλικά. Ἔχουν μεγάλη ἐπιθυμία νὰ τὰ ἀνοίξουν καὶ νὰ τὰ ἰδοῦν λιγάκι, μὰ ὁ μπαμπᾶς τοὺς τὸ ἔχει ἀπαγορεύσει. Θὰ τὰ καύσουν ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησιά, ὅταν θὰ ἀναστηθῇ ὁ Χριστός. Σὲ λίγο μιὰ εὐωδία ἐξεχύθηκε σ' ὄλο τὸ σπίτι. Ἦλθαν τὰ κουλλούρια ἀπὸ τὸ φουῖρνο. Ἀμέσως ἐπετάχθησαν νὰ ὑπάγουν νὰ τὰ ἰδοῦν. Στὴ μέση τοῦ ταψιοῦ ἐξεχώριζε τὸ κουκλάκι καὶ ὁ ἀετός, τὰ κουλλουράκια πὺ ἔκαμαν τὰ παιδιά.

— Καλέ, μαμά, κοίτα πῶς ἐμεγάλωσαν! Καὶ τί ροδοψημένα πὺ εἶναι! ἐφώναξαν τὰ παιδιά. Τὰ ἐπῆραν, τὰ ἐμύριζαν, τὰ ἐφιλοῦσαν. Ὁ Μανωλάκης μάλιστα τὸν ἐπαραφίλοῦσε τὸν ἀετό του, τόσο, πὺ ἡ μαμά τοῦ εἶπε:

— Φοβοῦμαι, Μανωλάκη, πῶς ὁ ἀετός σου θὰ κάμη πτερά. Δός μου τον νὰ σοῦ τὸν φυλάξω.

Τὸ βράδυ τὰ παιδιά ἐπῆραν τὸ βιβλίο μὲ τὰ παραμῦθια καὶ ἐδιάβαζαν γιὰ νὰ μὴ νυστάξουν, ὥσπου νὰ φθάσῃ ἡ ὥρα γιὰ νὰ ὑπάγουν στὴν ἐκκλησιά. Μὰ γρή-

γορα τὸ διάβασμα ἔφερε τὸ ἀντίθετο ἀποτέλεσμα. Σὲ λίγο εἶχαν ἀποκοιμηθῆ καὶ τὰ δύο. Μὰ νὰ πὺ ἄρχισαν νὰ κτυποῦν οἱ καμπάνες.

— Παιδιά, παιδιά, σηκωθῆτε ἂν θέλετε νὰ ἔλθετε στὴν ἐκκλησία! ἔφώναξε ἡ μαμά των.

Στὴ στιγμὴ ἐπετάχθηκαν ἐπάνω. Ἐφόρεσαν τὰ πανωφόρια των, ἐπῆρε καθένας τὴν λαμπάδα του, καὶ ἐξεκίνησαν ὅλοι μαζί.

* * *

Ὅσπου νὰ φθάσουν, ἡ ἐκκλησία εἶχε κιόλας σχεδὸν γεμίσει. Γυναῖκες, ἄνδρες, νέοι, γέροι καὶ παιδιά, ἔμπαιναν μ' εὐλάβεια, ἔκαμναν τὸ σταυρὸ των καὶ ἐστέκοντο σὲ μιὰ θέση. Ὁ παπᾶς ἄρχισε νὰ ψάλλῃ. Ποτὲ ἡ φωνὴ του δὲν εἶχε φανῆ σιὰ παιδιά τόσο ὠραία!

Ἐξαφνα, ἀκούσθηκε τό: «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν» καὶ ἡ ἐκκλησία ἔλαμψε μὲ μιᾶς. Ὅλοι ἄναψαν τὶς λαμπάδες των, καὶ ὅλοι ἔψαλλαν μαζὶ μὲ τὸν παπᾶ καὶ τοὺς ψάλτες τό: «Χριστὸς ἀνέστη!» Ἐψαλλαν καὶ τὰ παιδιὰ. Ὁ μπαμπᾶς καὶ ἡ μαμά τους τὰ ἐφίλησαν καὶ ἔπειτα τὰ ἐπῆγαν ν' ἀσπασθοῦν τὸ Χριστό.

Τὰ παιδιὰ τὰ ἔβλεπαν ὅλα ἐκεῖ μέσα σὰ γιὰ πρώτη φορά. Τὰ ἀγγελάκια ἀπὸ τὰ εἰκονίσματα τοὺς ἐφαίνοντο πὼς τοὺς ἐχαμογελοῦσαν, καὶ τοὺς ἔγνεφαν μυστικὰ μὲ ἀγάπη. Ὅλος ὁ κόσμος τοὺς ἐφαίνετο ἀλλιώτικος. Φιλιοῦνται ὅλοι καὶ δίνει ὁ ἓνας στὸν ἄλλον τὸ φιλὶ τῆς ἀγάπης καὶ ὅλοι γελοῦν καὶ χαίρονται καὶ δίνουν εὐχές.

Τί ώραϊα πὺ εἶναι, μαμά, τί ώραϊα! ἐφώναζαν τὰ παιδιὰ.

Ἐπειτα ἐβγῆκαν ἔξω. Ὁ πατέρας ἄναψε βεγγαλικά καὶ τοὺς τὰ ἔδωσε νὰ τὰ κρατοῦν. Ἐπειοῦντο ἀπὸ μέσα χρωματιστὲς σπίθες, γαλάζιες, κόκκινες, κίτρινες, πράσινες, χρυσές. Τὰ μάτια των θαμπώνουν καθὼς τὰ κοιτάζουν. Ἀνάβουν καὶ ἄλλα καὶ ἄλλα. Καὶ ὅλοι γύρω των ἀνάβουν βεγγαλικά πολλά. Πετοῦν καὶ τράκες, πὺ κάμνουν δυνατοὺς κρότους. Ὁ μπαμπᾶς των ὁμως αὐτὰ τὰ θεωρεῖ ἐπικίνδυνα καὶ δὲν τοὺς ἀγόρασε.

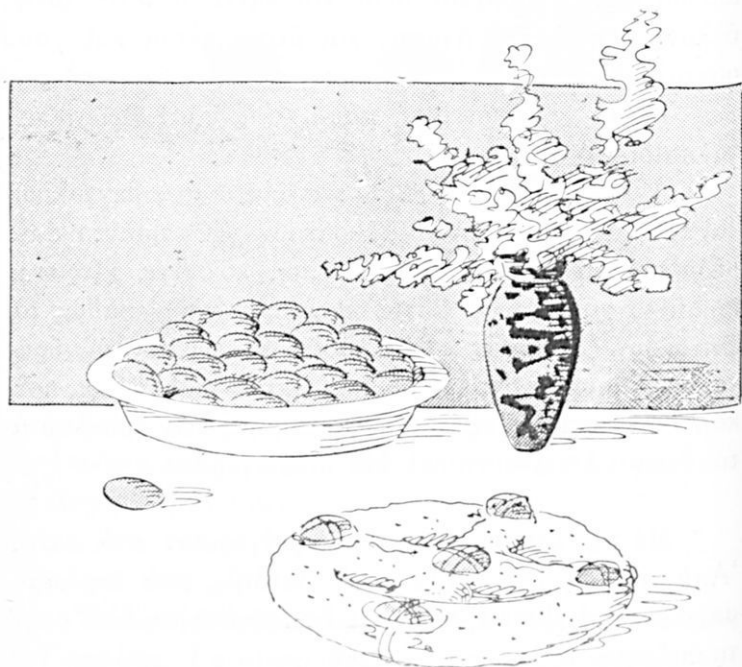
Μὲ τὶς λαμπάδες ἀναμμένες ἐγύρισαν στὸ σπίτι. Ἀπὸ τὸ φῶς των ἄναψαν τὸ κανδήλι, πὺ ἐκρέμετο μπροστὰ στὰ εἰκονίσματα, καὶ ἔπειτα ἐπῆγαν ὅλοι στὴν τραπεζαρία.

Τὸ τραπέζι ἦτο στρωμένο. Στὴ μέση ἓνα μεγάλο βάζο μὲ πασχαλιές, σκορποῦσε σὲ ὅλο τὸ δωμάτιο τὴ μοσχοβολιά του. Τὰ κόκκινα αὐγὰ ἐστόλιζαν τὸ τραπέζι καὶ ἄχνιζε ἡ μαγειρίτσα μέσα στὰ πιάτα. Ἐφαγαν μὲ

μεγάλη ὄρεξη καὶ εὐθυμία, ἐτσούγκρισαν τὰ αὐγά των καὶ ὁ Μανωλάκης ἔσπασε μὲ τὸ δικό του ὄλα τὰ αὐγά τῶν ἄλλων.

Σὲ λίγο ἔπεσαν νὰ κοιμηθοῦν στὰ καθαρὰ των τὰ κρεββατάκια. Κοιμοῦνται ἤσυχα καὶ βαθιά, μ' ἓνα χαμόγελο στὰ χεῖλη.

Χωρὶς ἄλλο θὰ βλέπουν στὸ ὄνειρό των, ἐκεῖνα τὰ ἀγγελάκια ποὺ τοὺς ἔγνεφαν στὴν ἐκκλησία μὲ τόση ἀγάπη!

44. Τὰ συννεφάκια.

Δυὸ συννεφάκια ἀργοπετοῦσαν ἐπάνω στὸν οὐρανὸ πού ἦτο γαλανὸς καὶ καθαρὸς σὰν καθρέπτης.

Ἄργοπετοῦσαν καὶ ἀργοταξίδευαν ξένοιαστα καὶ ἐλεύθερα. Στὸ τέλος ἐκουράσθηκαν καὶ ἐσταμάτησαν. Ἐκεῖ πού ἐσταμάτησαν ἔβλεπαν κάτω ἓνα χωράφι σπαρμένο μὲ σιτάρι.

Τὰ στάχυα ὁμῶς, ἀντὶ νὰ σηκώνουν τὰ κεφαλάκια τῶν μεστωμένα καὶ γερά, ἦταν σκυμμένα στὸ γῶμα, σὰ λυπημένα καὶ ἀπελπισμένα. Τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ πουλάκια καὶ ὅλα τὰ πράγματα τοῦ Θεοῦ συνεννοοῦνται μεταξὺ τῶν ὅπως καὶ οἱ ἄνθρωποι. Ἄκουσαν λοιπὸν τὰ συννεφάκια πού ἐμιλοῦσαν τὰ στάχυα μεταξὺ τῶν καὶ ἔλεγαν μελαγχολικά.

— Νά πού ἐκαταντήσαμε! ἄχυρα καὶ τίποτ' ἄλλο! Λίγο ἀκόμη νὰ βαστάξῃ αὐτὸς ὁ καιρὸς χωρὶς βροχή, θὰ καταστραφῇ ὁ κατομοίρης ὁ ἀφέντης μας. Δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ μαζεύσῃ οὔτε μιὰ χούφτα σιτάρι. Τί ἄτυχος! Καὶ νὰ συλλογίζεται κανεὶς πόσο ἴδρωσε καὶ ἐκοπίασε γιὰ νὰ μᾶς κάμῃ νὰ μεγαλώσωμε καὶ νὰ γίνωμε ὠραῖα καὶ μεστά!.. Καὶ ὁ δυστυχισμένος σ' ἐμᾶς ἔχει ὅλες του τίς ἐλπίδες καὶ αὐτὸς καὶ ὅλη του ἡ οἰκογένεια. Ἐκεῖνη τῇ στιγμῇ ὁ γεωργὸς ἐφάνηκε ἀπὸ μακριά. Ἦρχετο μὲ ἀργὰ βήματα καὶ ἔφθασε στὰ σύνορα τοῦ χωραφιοῦ του.

Ἐστάθηκε ἐκεῖ καὶ ἐκοίταζε τὰ σπαρτά του. Σὲ λίγο ἐμουρμούρισε:

Τί καταστροφὴ! τί ἀπελπισία! Ὅλοι μας οἱ κόποι ἐπῆγαν χαμένοι. Τί θὰ φάγουν τώρα τόσα στόματα στὸ σίτι;

Καὶ ἐσήκωσε τὸ χέρι του νὰ σκουπίσῃ ἓνα δάκρυ πὸν ἦτο ἕτοιμο νὰ κυλήσῃ στὸ μάγουλό του. Ἐξαφνα κάτι, πὸν ἔμοιαζε σὰ δάκρυ καὶ αὐτό, ἔσταξε ἐπάνω στὴ μύτη του.

— Μπα! τί εἶνε αὐτό; ἐστέναξεν ὁ γεωργός. Φαί-

νεται σὰ σταλαγματιὰ νερό... Μὰ πῶς γίνεται;.. Μά και ἄλλη σταλαγματιὰ ἔπεσε τότε, ἔπειτα τρίτη, τέταρτη και ἄλλες πολλῆς-πολλές.

Ὁ γεωργὸς ἐσήκωσε τὰ μάτια του μὲ μεγάλη ἀπορία και εἶδε δύο συννεφάκια νὰ στέκωνται ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του. Δυὸ συννεφάκια λεπτά, ἐλαφρὰ και ἀερίνα.

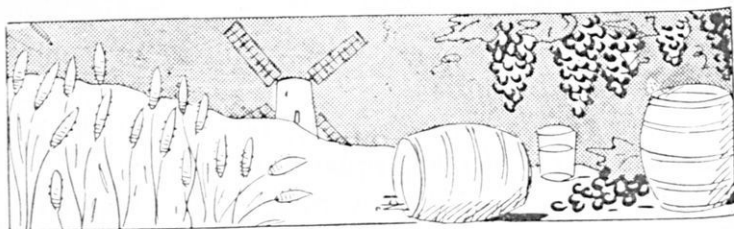
— ὦ! εἶπε ὁ ἄμοιρος. Τί μικρὰ πού εἶναι! Ἔπρεπε νὰ εἶναι πολὺ πιὸ μεγάλα και μαῦρα!.. Και ὅμως ἔτσι μικρὰ πού εἶναι κάτι ὠφελοῦν και αὐτά.

* * *

Τὰ συννεφάκια ἄκουσαν τὸ γεωργὸ και ἔβαλαν τὰ δυνατά των νὰ τὸν εὐχαριστήσουν. Σὲ λίγο δέκα, εἴκοσι, τριάντα, πολλὰ συννεφάκια ἦλθαν και ἐνώθησαν μὲ ἐκεῖνα τὰ δύο πρῶτα. Τότε ἀπ' ὄλα ἔπεσε μία καλὴ βροχούλα, πού ἐδρόσισε τὰ διψασμένα στάχυα κ' ἐσήκωσαν τὰ σκυμμένα των κεφάλια. Ὁ γεωργὸς ἔκαμε τότε τὸ σταυρὸ του και ἔφυγε χαρούμενος γιὰ τὸ σπίτι του.

Ὅταν τὰ συννεφάκια εἶδαν τὴ χαρὰ πού ἐσκόρπισαν στὰ στάχυα και στὸ γεωργό, ἐκρυφογέλασαν και εἶπαν.

Τί ὥραϊα! Ἐμαζευθήκαμε ὄλα και μὲ λίγη θυσία ἐκάμαμε τὸ χωράφι δροσερὸ και εὐτυχισμένο τὸν πτωχὸ γεωργό. Ὅ,τι δὲν ἤμποροῦσε νὰ κάμῃ καθένα μας χωριστὰ τὸ ἐκάμαμε ὄλα μαζί. Μποροῦμε τώρα νὰ παίξουμε κυνηγητό. Και εὐχαριστημένα τὰ συννεφάκια γιὰ τὸ καλὸ πού ἔκαμαν, ἐσκορπίσθησαν στὸν οὐρανό, και ἄρχισαν τὰ παιγνίδια των.

45. Παράκληση.

Θέ μου, στείλε μιὰ βροχίτσα,
μιὰ βροχή, μιὰ σιγανή,
γιὰ ν' ἀνθίσουν τὰ λιβάδια,
νὰ φντρούσουν τὰ σιτάρια,
νὰ μεθύσουν τὰμπελάκια,
νὰ καρπίσουν σταφυλάκια!

Μπάρες μπάρες τὰ νερά
στὰ χωράφια τὰ ξερά.

Κάθε στάχυ ἕνα ταγάρι,
κάθε κλῆμα ἕνα πιθάρι
καὶ στοὺς κάμπους μας χαρές,
οἱ βραγιές μας γοιτερές,
τὰ κρασιά μας σὰ νερό,
τὰ γεννήματα σωρό·
γιὰ νὰ χαίρωνται οἱ φτωχοί,
βάνοντάς τα σὸ σακκί!

ΔΗΜΟΤΙΚΟ

46. Ὁ παπαγάλος.

Ἐχάρισαν τῆς Λέλας ἓνα μικρὸ καταπράσινο παπαγάλο. Τί χαρὸς πού ἔκαμνε ἡ Λέλα!

Ἄμέσως ἡ Λέλα τὸν ἔβγαλε Κοκό. Τοῦ ἀγόρασε ἓνα χρυσοῦ κλουβὶ καὶ τὸν ἔβαλε μέσα. Νύκτα-μέρα ἡ Λέλα περιποιεῖται τὸν παπαγάλο τῆς ἢ καλύτερα τὸν βασανίζει.

Κάθε τόσο τὸν βγάζει ἀπὸ τὸ κλουβὶ του, καὶ τὸν παίρνει στὴν ἀγκαλιά της. Τὸν σφίγγει στὰ χέρια της, τοῦ πιάνει τὴ μύτη καὶ πότε-πότε τοῦ ξύνει τὸ κεφάλι ἢ τοῦ τραβᾷ τὰ πτερά του.

Ὁ παπαγάλος εἶναι πολὺ ἡμερος καὶ δέχεται τὰ

βασανιστήρια ὁ κακομοίρης μὲ ὑπομονή. Κάπου-κάπου ὁμως, ἀπὸ τὰ πολλά, βαριέται καὶ αὐτὸς καὶ θυμώνει. Βγάζει τότε κάτι ἄγριες βραχνὲς φωνὲς σὰν ἄνθρωπος. Ξεφεύγει ἀπὸ τὰ χέρια τῆς Λέλας καὶ τὸ βάζει στὴν τρεχάλα.

Εἶδατε ποτέ σας παπαγάλο νὰ τρέχη; Ἔχει ἓνα στραβὸ περπάτημα πολὺ ἀστεῖο. Αὐτὸ διασκεδάζει τὴ Λέλα καὶ τὸν κυνηγᾷ μὲ γέλια κάτω στὸ πάτωμα. Ἐκεῖνος γιὰ νὰ γλυτώσῃ χώνεται κάτω ἀπὸ τὰ τραπέζια, κάτω ἀπὸ τὶς πολυθρόνες ἢ τὶς καρέκλες. Καὶ ἅμα τρυπώσῃ σὲ κανένα μέρος ποὺ δὲν φθάνει τὸ χεράκι τῆς, ἡ Λέλα τὸν σπρώχνει μ' ἓνα μαστούνι. Ὁ Κοκὸς ἀναγκάζεται τότε νὰ βγῆ γιὰ νὰ πέσῃ πάλι στὰ χέρια τῆς Λέλας.

Αὐτὰ γίνονται ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ τὴ νύκτα ἡ Λέλα δὲν κοιμᾶται ἂν δὲν πάρῃ τὸ κλουβὶ μὲ τὸν παπαγάλο κοντὰ στὸ κρεββάτι τῆς. Γιατὶ μόλις ξυπνήσῃ τὸ πρωῖ, καὶ πρὶν ἀκόμη ντυθῆ, ἐννοεῖ νὰ παίξῃ πρῶτα μὲ τὸν Κοκὸ τῆς.

Μ' αὐτὸν ὁμως τὸν κύριο, ἡ Λέλα ἐπαραμέλησε τὰ μαθήματά τῆς καὶ ὅλα. Ἡ δασκάλα ποὺ πηγαίνει στὸ σπίτι καὶ τῆς κάμνει μάθημα, ἔχει μεγάλα παράπονα. Ποτὲ ἡ Λέλα δὲν νοιώθει τὴν Ἀριθμητικὴ καὶ ποτὲ δὲν προσέχει ὅταν ἡ δασκάλα τῆς ἐξηγεῖ τὴ Γραμματικὴ.

— Μὰ ποῦ ἔχεις λοιπὸν τὸ νοῦ σου; τὴ ρωτᾷ ἡ δασκάλα τῆς.

— Ποῦ ἄλλοῦ παρὰ στὸν Κοκὸ τῆς! ἀποκρίνεται ἡ μαμά.

Τὴ μαλώνουν, τῆς βάζουν τιμωρίες, μὰ γι' αὐτὸ δὲν πολυσκοτίζεται ἡ Λέλα. Ἐνα μόνον πρᾶγμα συλλογίζεται τὸ μικρὸ τῆς τὸ μυαλό: θὰ μιλήσῃ ὁ παπαγάλος τῆς ἢ δὲν θὰ μιλήσῃ;

“Άλλοι τῆς λέγουν ναί, ἄλλοι ὄχι. Καί ἡ Λέλα πότε ἐλπίζει καί πότε ἀπελπίζεται.

“Ὡστόσο ὁ Κοκός μένει βουβός. Ξεφωνίζει μόνο καί κάπου-κάπου σφυρίζει. Καμμιά ὅμως λέξη δέν ἐπρόφερε ἀκόμη, ἂν καί ἡ Λέλα, ὅλη μέρα, τοῦ τρώγει ταῦτιά γιά νά τὸν μάθῃ νά λέγῃ: — Καλημέρα Λέλα!.. Παπαγάλο θέλεις καφέ;

* * *

Μιά μέρα ἔτυχε νά υπάγῃ σὸ σπίτι τῆς ἓνας καθηγητῆς τῆς Ζωολογίας.

— Αὐτὸς θὰ ξέρῃ νά σοῦ πῆ ἂν θὰ μιλήσῃ ὁ Κοκός, τῆς ψιθυρίζει ἡ μαμά τῆς.

“Αμέσως ἡ Λέλα τοῦ φέρνει τὸν παπαγάλο γιά νά τὸν ἰδῇ.

— Τί λέγετε, κύριε, θὰ μιλήσῃ;

— Ναί, ναί, ἀπαντᾷ ὁ καθηγητῆς· αὐτῆς τῆς ῥάτσας οἱ παπαγάλοι μιλοῦν. Μὰ ὁ δικός σας εἶναι μικρὸς ἀκόμη δέν πιστεύω νά εἶναι παραπάνω ἀπὸ δύο χρόνων. “Ὅταν γίνῃ ἐπτά, τότε θὰ μιλήσῃ.

— Μπᾶ! ἐφώνησε καταλυπημένη ἡ Λέλα. Πρέπει νά γίνῃ ἐπτά χρόνων γιά νά μιλήσῃ; Τὰ παιδάκια ἀπὸ ἓνὸς χρόνου μιλοῦν.

— Μὰ ὁ παπαγάλος σας δέν εἶναι παιδάκι.

“Ἡ Λέλα νομίζει, πὼς πρέπει νά περάσουν ὀκτὼ χρόνια ἀκόμη γιά νά ἀκούσῃ μιὰ λέξη ἀπὸ τὸν Κοκό τῆς· γιατί δέν ξέρει νά κάμῃ τὸ λογαριασμό, ν’ ἀφαιρέσῃ δηλαδὴ ἀπὸ τὰ ἐπτά πού χρειάζονται, τὰ δύο πού ἔχει ζήσῃ ὁ παπαγάλος. Τὸ διάστημα τῆς φαίνεται πολὺ μεγάλο. Ἐλπίζει ὅμως, πὼς καί ὁ σοφὸς καθηγητῆς μπορεῖ νά κάμῃ λάθος.

— Δέν βαριέσαι! λέγει· μπορεῖ καί τώρα νά μιλήσῃ.

Ἔπειτα ποιὸς ξέρει πόσων χρόνων εἶναι; Μήπως τὸν εἶδαμε ποὺ ἐγεννήθηκε; Ἔτσι, τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας, στὸ σπίτι τῆς Λέλας, ἦτο, ἂν θὰ μιλήσῃ ὁ παπαγάλος ἢ ὄχι.

* * *

Ἐξαφνα μιὰ ἡμέρα ἀκούσθηκε νὰ μιλῇ...ποιός; ὁ Κοκός; — Ὁχι, ἓνας ἄλλος παπαγάλος.

Τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἡ Λέλα ἔκαμνε μάθημα μὲ τὴν δασκάλα τῆς. Ἔτυχε νὰ εἶναι μπροστὰ καὶ ἡ μαμά, καὶ ἔξω στὸ διάδρομο τὸ χρυσοῦ κλουβὶ μὲ τὸν παπαγάλο.

— Ἐλα, πὲς τὴν ἀριθμητικὴ σου, εἶπε ἡ δασκάλα. Καὶ ἡ Λέλα ἄρχισε σὰν παπαγάλος:

— Δύο οἱ δύο τέσσαρες, δύο οἱ τρεῖς ἕξι, δύο οἱ τέσσαρες ὀκτώ...

— Στάσου! τὴν ἐσταμάτησε ἡ δασκάλα τῆς. Σιγά-σιγά. Ἄν πάρῃς δυὸ αὐγά, ἀπὸ δυὸ δραχμὲς τὸ ἓνα, πόσο θὰ πληρώσῃς;

Ἡ Λέλα μιλιὰ.

— Μὰ τώρα δὲν τὸ εἶπες, παιδί μου; Δύο οἱ δύο τέσσαρες;

Ἡ Λέλα ἐξακολουθεῖ νὰ σωπαίνῃ.

— Ὅριστε λοιπὸν ποὺ ἐμίλησε ὁ παπαγάλος! λέγει ἡ μαμά περιπαικτικά.

Ἡ Λέλα ἐπεταιχθηκε:

— Ἐμίλησε; Πότε; Ἐγὼ δὲν τὸν ἄκουσα!

— Ἄχ, Λέλα μου, εἶπεν ἡ μαμά. Ὁ καλύτερος παπαγάλος εἶσαι σύ! Ἄμα μαθαίνῃς ἔτσι παπαγαλίστικα τὴν ἀριθμητικὴ σου, τί θέλομε νὰ μιλήσῃ ὁ Κοκός; Ἔτσι καὶ αὐτὸς θὰ λέγῃ λόγια χωρὶς νὰ τὰ καταλαβαίνῃ. Τὰ λέγεις ἐσύ, δὲν πειράζει. Γειά σου, Λέλα μου, παπαγαλάκι μου!

Ἡ Λέλα ἔμεινε μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτὸ καὶ ὁ Κοκὸς ἀπὸ τὸ κλουβί του ἔβγαλε μιὰ στριγγιὰ φωνή σὰ νὰ τὴν ἐπερίπαιζε...

Ἄπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ἡ Λέλα προσέχει περισσότερο στὴ δασκάλα της καὶ δὲν λέγει τὸ μάθημά της παπαγαλίστικα.

47. Ὁ παπαγάλος.

Σὰν ἔμαθε τὴ λέξη «καλησπέρα»,
ὁ παπαγάλος εἶπε ξαφνικά:
— Εἶμαι σοφός, γνωρίζω Ἑλληνικά,
τί κάθομαι δῶ πέρα!

Τὴν πράσινη ζακέτα του φορεῖ
καὶ στὸ συνέδριο τῶν πουλιῶν πηγαίνει,
γιὰ νὰ τοὺς πῆ μιὰ γνώμη φωτισμένη.
ΠΑΪΡΝΕΙ μιὰ στάση λίγο σοβαρῆ,
Ξεροβήχει, κοιτάζει λίγο πέρα,
καὶ τοὺς λέγει: «Καλησπέρα!»

Ὁ λόγος του θαυμάστηκε πολὺ.
Τί διαβασμένος, λένε, παπαγάλος!
Θάναι σοφὸς αὐτὸς πολὺ μεγάλος,
ἀφοῦ μπορεῖ κι ἀνθρώπινα μιλεῖ.
Ἄπ' τίς Ἰνδίες φερόμενος, ποῖος τὸ ξέρει
πόσα βιβλία μαζί του νάχει φέρει,
μὲ τί σοφὸς ἐμίλησε, καὶ πόσα
νὰ ξέρη στῶν γραμματικῶν τὴ γλῶσσα.
— Κῦρ, παπαγάλε, θάχουμε τὴν τύχη
ν' ἀκούσωμε τί λὲς καὶ πάρα πέρα;

Ὁ παπαγάλος βήχει, ξεροβήχει,
μὰ τί νὰ πῆ; Ξανᾶπε: «Καλησπέρα!».

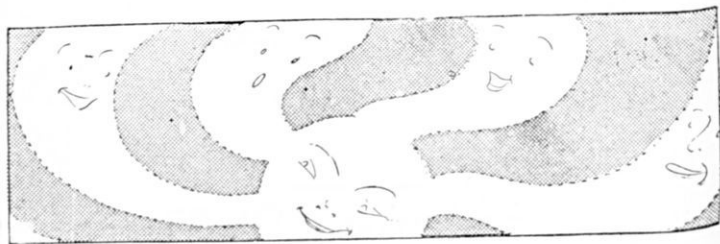
48. Ἡ πρωτομαγιά τῆς Φωτεινούλας.

Ξέρετε ποιὸς πατέρας ἔχει τὰ πιὸ πολλὰ παιδιά;
Ὁ Ἥλιος, πού κατοικεῖ ψηλὰ στὸν οὐρανό.

Γιὰ βάλτε μὲ τὸ νοῦ σας! Ὅλες αὐτὲς οἱ ἀκτίνες πού πέφτουν ἐπάνω στὴ γῆ γιὰ νὰ τὴ φωτίσουν καὶ νὰ τὴ ζεστάνουν, εἶναι ὅλες παιδιά του! Ὁ κὺρ Ἥλιος τραβᾷ κόπους καὶ βάσανα μ' ὄλο αὐτὸ τὸ παιδομάνι. Δοκιμάζει ὅμως καὶ χαρὲς, ὅταν βλέπη πόσο προκομμένα εἶναι τὰ παιδιά του καὶ πῶς δουλεύουν ἐδῶ κάτω πού τὰ στέλλει. Καὶ ἡ πιὸ μεγάλη του χαρὰ εἶναι σὰν τὰ φωνάζη τὸ βράδυ νὰ πᾶνε νὰ κοιμηθοῦν. Τότε πηγαίνουν ὅλα, τὸ ἓνα πίσω ἀπὸ τὸ ἄλλο, ἄλλα κουρασμένα καὶ ἄλλα φρέσκα καὶ ζωηρά. Ὅταν μαζευθοῦν ὅλα, ἀρχίζουν ἀτέλειωτες ὁμιλίες γιὰ ὅ,τι εἶδαν καὶ ὅ,τι ἔκαμαν ἐκείνη τὴν ἡμέρα.

Ἀκούστε τώρα τὶ διηγήθηκε στὸν Ἥλιο χθὲς βράδυ ἓνα ἀπὸ τὰ παιδιά του.

— Πατερούλη, σήμερα γιόρταζαν κάτω στὴ γῆ τὴν

πρωτομαγιά. Ὅπως κάθε ἀνοιξη, ἔτσι καὶ ἐφέτος ὅλος ὁ κόσμος ἐξεκίνησε νὰ ὑπάγη στὶς ἐξοχές, νὰ κόψη λουλούδια καὶ νὰ τὰ πλέξη στεφάνια. Ἦτο μιὰ μοσχοβολισμένη ἡμέρα καὶ ἐμεῖς ὅλα τὰ παιδιά σου τῆς ἐλαμπύρναμε τὴν ὁμορφιά της μὲ τὸ φῶς μας.

Τὰ γλωρὰ κλαδιά, πὸν τὰ εἶχε μπουμπουκιάσει ἡ ζέστα μας, ἐπέταξαν λουλούδια. Τὰ πουλιὰ κάτω ἀπὸ τὸ γλυκό μας χᾶδι ἄρχισαν νὰ ψάλλουν χαροπὰ τραγούδια. Τὰ ἄσπρα ἀρνάκια ἦσαν σκορπισμένα στοὺς ἀγρούς καὶ στὰ λιβάδια, ἐπάνω στὸ νιόβγαλτο χορταράκι. Τὰ

περιβόλια εἶχαν πολλά τριαντάφυλλα καὶ ἄλλα λουλούδια, καὶ τὰ νερὰ ἐκλυοῦσαν καθάρια σιγοτραγουδώντας καὶ αὐτά. Τὸ ἀεράκι ἐφυσοῦσε ἀπαλὰ μέσα στ' ἀνθισμένα δένδρα.

“Α! τί ὁμορφη ποὺ ἦτο χθὲς ἢ γῆ, πατερούλη! Μέσα στὸ μεγάλο περιβόλι ποὺ εὕρισκόμουν, ἤλθαν τέσσερα παιδάκια γιὰ νὰ παίξουν καὶ νὰ κόψουν λουλούδια. Ἐτρεχαν, ἐγελοῦσαν, ἐκυνηγοῦσαν τὶς πεταλοῦδες, ἐδιασκέδαζαν.

Ἐγὼ ποὺ τ' ἀγαπῶ πολὺ τὰ παιδάκια τῆς γῆς δὲν ἐχόρταινα νὰ τὰ κοιτάζω· τὰ ἔπαιρνα τὸ κατόπι καὶ ἔπαιζα μαζί των χωρὶς αὐτὰ νὰ τὸ καταλαβαίνουν.

Ὅστερ' ἀπὸ πολλὴν ὥρα ἐκουράσθησαν καὶ ἐπῆγαν νὰ καθίσουν κάτω ἀπὸ ἓνα δένδρο.

Ἐνα ὅμως ἀπ' αὐτὰ τὰ κοριτσάκια ἐξακολούθησε νὰ μαζεύη λουλούδια χίλιων λογιῶν, νὰ τὰ δένη μὲ κλωστή, καὶ ὕστερα νὰ τὰ πλέκη μὲ ὑπομονὴ γιὰ νὰ φτειάξῃ ἓνα στεφανάκι. Καὶ ἀφοῦ τὸ ἔφτειαξε, πάλι δὲν ἠσύχασε καὶ ἄρχισε νὰ κόβῃ ξανά καὶ ἄλλα λουλούδια, πολλὰ λουλούδια.

Σὲ λίγο τὰ παιδιά ἐσηκώθησαν νὰ φύγουν μὲ γέλια καὶ τρεχάλες. Ἐκείνη τὴν ἴδια ὥρα ἔπρεπε νὰ φύγω καὶ ἐγώ. Τὰ συνόδευσα λοιπὸν ὡς τὰ σπίτια των, ποὺ ἦσαν ἐκεῖ κοντά. Τελευταῖο ἔμεινε τὸ κοριτσάκι, ποὺ ἐκρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά του ὅλα ἐκεῖνα τὰ λουλούδια.

* * *

Σὰν ἐμπῆκε στὸ σπίτι του, ἐγλίστρησα καὶ ἐγὼ μέσα ἀπὸ τὸ παράθυρο, γιὰ νὰ τὸ ἰδῶ ἀκόμη μιὰ φορὰ. Εὐρέθηκα σ' ἓνα μικρὸ δωμάτιο. Σὲ μιὰ μεγάλη πο-

λυθρόνα ἐκάθετο μιὰ γριά. Τὸ κοριτσάκι ἦλθε κοντά της καὶ τῆς εἶπε:

— Γιαγιά! Σοῦ ἔφερα λουλούδια! Ἐνα σωρὸ λουλούδια! Καὶ τὰ ἐσκόρπισε ὅλα ἐπάνω στὰ γόνατά της.

Ἄπλωσε ἐκεῖνη τὰ χέρια της καὶ τὰ ἐψαχούλευε, τὰ ἐχάδευε καὶ ἐφάνερονε μεγάλη χαρά.

Τότε τὸ κοριτσάκι ἐκάθισε στὸ σκαμνάκι, πὺν ἦτο μπροστὰ στὰ πόδια τῆς γιαγιάς, καὶ ἄρχισε νὰ τῆς διηγῆται γιὰ ὅλα ἐκεῖνα τὰ ὠραῖα καὶ χαρούμενα πράγματα πὺν εἶχεν ἰδῆ.

Τῆς τὰ ἱστοροῦσε γελώντας δυνατά, καὶ κάποτε ἐκτυποῦσε τὰ χέρια της ἀπὸ εὐχαρίστηση.

Τότε ἐκατάλαβα πὺς ἡ γιαγιά ἦτο τυφλή. Γιατὶ ὅταν ἔπεφτα ἴσια στὸ πρόσωπό της γιὰ νὰ τὴν κοιτάξω, ἂν καὶ ἐχαίρετο, δὲν ἀνοιγόκλειε τὰ μάτια της καθὼς ὁ ἄλλος κόσμος. Ἐγελοῦσε ὅμως καὶ αὐτὴ μ' αὐτὰ πὺν τῆς ἔλεγε ἡ ἐγγονούλα της, καὶ τῆς ἔγνεφε σιγὰ μὲ τὸ κεφάλι.

— Τί ὠραῖα πὺν θὰ εἶναι τώρα τὴν ἀνοιξη, Φωτεινούλα! τῆς εἶπε σὲ λίγο μὲ λυπημένη φωνή, καὶ τῆς ἐχάδευσε τὰ μαλλιά.

Καὶ ἡ Φωτεινούλα, πὺν ἤξερε καλά, πὺς ἡ γιαγιά δὲν θὰ ἠμποροῦσε πιά ποτὲ νὰ τὰ χαρῆ ὅλ' αὐτὰ τὰ ὄμορφα πράγματα τοῦ Θεοῦ, ἐσηκώθηκε καὶ τὴν ἀγκάλιασε μὲ ἀγάπη, καὶ τὴν ἐφίλησε πολλές φορές.

— Γιαγιά, σοῦ ἔφερα καὶ Μάη, τῆς εἶπε. Τὸν ἐπλέξα μοναχὴ μου γιὰ σένα, γιαγιάκα!

Καὶ τῆς ἔβαλε στὰ χέρια τὸ στεφανάκι. Ὑστερα ἐπῆγε καὶ τὸ ἐκρέμασε ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο τῆς γιαγιάς.

Ἄχ! τόσο τὸ ἀγάπησα αὐτὸ τὸ καλὸ κοριτσάκι,

πατερούλη, πού ἔκαμνα στ' ὁμολογῶ, πῶς δὲν ἄκουα σὰ μ' ἐφώναζες νὰ ἀνέβω νὰ κοιμηθῶ.

* * *

— Καλέ, τί ἀτέλειωτη ἱστορία ἦτο αὐτή! ἐφώναξαν οἱ ἄλλες ἀκτῖνες. Δὲν μᾶς ἄφησε καιρὸ νὰ εἰποῦμε καὶ ἐμεῖς τίποτε, καὶ ἡ ὥρα τοῦ ὕπνου ἔφθασε.

— Δὲν πειράζει, τοὺς εἶπε ὁ πατέρας των ὁ Ἥλιος. Αὐτὸ πού εἶδε καὶ μᾶς ἐδιηγήθηκε ἡ ἀδελφή σας, ἄξιζε τὸν κόπο νὰ τὸ ἀκούσωμε. Πρέπει νὰ ξέρετε, πῶς ἡ μεγαλύτερη δυστυχία γιὰ τὸν ἄνθρωπο εἶναι νὰ μὴ βλέπη τὸ φῶς μας. Ὅπως ὅμως ἐγώ, ἔχω ὅλες ἐσᾶς τὶς ἀκτῖνες παιδιά μου, ἔτσι καὶ ἡ τυφλὴ γιαγιά ἔχει καὶ αὐτὴ μιὰν ἀκτίνα: Τὴν ἐγγονούλα της! Κι ὅπως ἐσεῖς, ὅπου πέσετε σκορπᾶτε φῶς καὶ χαρὰ, καὶ ζέστη, ἔτσι καὶ αὐτὸ τὸ κοριτσάκι φωτίζει καὶ ζεσταίνει τὴ ζωὴ τῆς τυφλῆς γιαγιάς της. Εἶναι λοιπὸν σὰ μιὰν ἀδελφούλα σας κι αὐτή, καὶ πρέπει ὅλες νὰ τὴν ἀγαπᾶτε. Καὶ τώρα καληνύκτα, χρυσά μου παιδάκια.

49. Ὁ Μᾶης.

Μᾶς ἦλθ' ὁ Μᾶης μὲ δροσιές,
μᾶς ἦλθε μὲ λουλούδια,
μὲ κρίνα, μὲ τριαντάφυλλα,
μὲ πρόσχαρα τραγούδια.

Τὸ Μᾶη ἄς τὸν γιορτάσωμε
παιδάκια ἀγαπημένα.
Ἐμπρὸς στεφάνια ἄς πλέξωμε,
μὲ ἄνθη μυρωμένα.

Χειμῶνα δὲ φοβόμαστε,
μηδὲ βροσιὰ καὶ χιόνια,
καλῶς τα πάλι τὰ πουλιά,
καλῶς τὰ χειλιδόνια.

50. Ἡ Κατινούλα καὶ τὰ λουλούδια.

Ἡ Κατινούλα ἦτο ἓνα μικρὸ κοριτσάκι στὴν ἡλικία σας. Ἦτο καὶ ἐκείνη ἑννέα χρόνων καὶ εἶχε πολλὰ προτερήματα. Ἦτο καλὴ μαθήτρια καὶ ἐπιμελής. Ἄκουε πάντα τοὺς μεγαλυτέρους της καὶ ποτὲ δὲν ἔλεγε ψέματα. Εἶχε ὅμως καὶ ἓνα φοβερὸ ἐλάττωμα. Ἀγαποῦσε πολὺ τὰ λουλούδια.

Καὶ θὰ εἰπῆτε: Ἐλάττωμα εἶναι νὰ ἀγαπᾷ κανεὶς τὰ λουλούδια;

Καὶ βέβαια εἶναι ἐλάττωμα γιὰ ἐκεῖνον ποὺ ἀγαπᾷ τὰ λουλούδια σὰν τὴν Κατινούλα.

Ἡ Κατινούλα ἀγαποῦσε τὰ λουλούδια καὶ τὰ ἔκοβε. Βέβαια, θὰ εἰπῆτε μὲ τὸ νοῦ σας, πὼς ἔκοβε τὰ λουλούδια γιὰ νὰ τὰ βάλῃ στὰ βάζα καὶ νὰ στολίσῃ τὸ σπίτι. Γιὰ νὰ μπορῆ ἔτσι νὰ χαίρεται ἀπὸ κοντὰ τὰ ὄμορφα χρώματα των καὶ τὴ γλυκεῖα μυρωδιά των. Ἔ, λοιπόν, ἡ Κατινούλα ἔκοβε τὰ λουλούδια μόνο γιὰ νὰ τὰ κόβῃ καὶ γιὰ κανένα ἄλλο σκοπὸ. Κι ἐδῶ, ἴσα-ἴσα, εἶναι τὸ ἐλάττωμά της.

Ἐγέμιζε τὰ χέρια της, τὴν ποδιά της, τὸ καλάθι της καὶ ὕστερα τὰ ἐσκόρπιζε κάτω καὶ μὲ χορούς, μὲ πηδήματα, μὲ γέλια καὶ χαρὲς τὰ εἰσαλαπατοῦσε καὶ τὰ ἔκαμνε λυῶμα.

Μιὰ μέρα, ἀφοῦ ἔκαμε τὸν περίπατό της στὸν κάμπο καὶ στὰ χωράφια, ἀφοῦ ἔκοψε καὶ ἐθήρισε ἄφθονα λουλούδια, ἐκουράσθη καὶ ἐκάθισε κάτω ἀπὸ ἓνα μεγάλο πεῦκο. Ἦτο τόσο κουρασμένη, ὥστε πρὶν περάσουν δυὸ λεπτὰ τῆς ὥρας, τὴν ἐπῆρε ὁ ὕπνος...

Ἄμα ἔκλεισε τὰ μάτια της τῆς ἐφάνηκε πὼς εὐρέθηκε μέσα σ' ἓναν ὠραῖο κῆπο μεγάλον καὶ ἀπέ-

ραντον. Ἐκεῖ ἦσαν φυτρωμένα χιλιάδες λουλούδια. Ὅλα ἦσαν τόσο ὠραῖα καὶ δροσερά, πὺ ἡ Κατινούλα δὲν ἐκρατήθηκε. Ἐτρεξε κ' ἔκοψε ἓνα, κ' ὕστερα ἄλλο, καὶ ἄλλο, καὶ ἄλλο. Ἐγέμισε τὴν ἀγκαλιά της καὶ ἔσκυψε νὰ κόψη μιὰ μεγάλη μαργαρίτα. Ξαφνικὰ ἄκουσε μιὰ φωνή. Ἐτρόμαξε καὶ ἐστάθηκε νὰ κοιτάξῃ δεξιὰ, ἀριστερά, τριγύρω, γιὰτὶ ἡ φωνὴ ἐκείνη ἔμοιαζε μὲ ἀνθρώπινη.

Μὰ δὲν εἶδε κανένα. Ἐπρόσεξε καλύτερα καὶ τότε ἐκατάλαβε, πὼς ἡ φωνὴ ποὺ τῆς ἐμιλοῦσε, ἔβγαινε μέσα ἀπὸ τὰ λουλούδια ποὺ ἐκείνη τὴν στιγμὴ ἦτο ἔτοιμη νὰ κόψη.

Καὶ ἡ φωνὴ ἔλεγε:

— Στάσου, κακὸ κορίτσι! Ἄφησέ με νὰ ζήσω λιγάκι ἀκόμη. Ἄρκετὰ ἀδελφάκια μου ἔχεις κόψει καὶ καταστρέψει ὡς τώρα. Ἄν τὰ ἔβαζες τουλάχιστο μέσα στὸ νερὸ θὰ ἠμποροῦσαν καὶ δυὸ καὶ τρεῖς ἡμέρες ἀκόμη νὰ μοσχοβολοῦν, νὰ μένουν δροσερὰ καὶ ὅσοι τὰ βλέπουν νὰ τὰ καμαρώνουν. Ἐσὺ ὅμως, ἀσυλλόγιστο κορίτσι, μᾶς κόβεις καὶ μᾶς καταστρέφεις ἀμέσως. Γιὰ ποῖο λόγο ἔχεις τόση κακία μ' ἐμᾶς; Ἐμεῖς ποτὲ δὲν σ' ἐβλάψαμε. Συλλογίσου λιγάκι! Θὰ σοῦ ἄρесе ἐσένα νὰ σὲ πετάξουν καταγῆς καὶ νὰ σὲ τσαλαπατοῦν, ὅπως μᾶς τσαλαπατᾶς; Ὅχι βέβαια, γιατί λοιπὸν σὲ μᾶς τὰ κακόμοιρα κάμνεις ὅ,τι δὲ θέλεις οἱ ἄλλοι νὰ κάμουν σὲ σένα;.. Καὶ ἐμεῖς ψυχὴ ἔχομε καὶ πονοῦμε!

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἡ Κατινούλα ἄνοιξε τὰ μάτια. Ὅλα εἶχαν χαθῆ ἀπὸ προστά της. Εἶδε πὼς εὐρίσκετο καθισμένη ὅπως πρὶν, κάτω ἀπὸ τὸ μεγάλο πεῦκο, καὶ πὼς ἐκείτοντο χάμω ἀνακατωμένα μὲ τὸ χῶμα καὶ τὰ χαλίκια τὰ ἄνθη ὅλα τοῦ ἀγροῦ, ποὺ εἶχε κόψει πρωτότερα. Οἱ παπαροῦνες, οἱ μαργαρίτες, οἱ ἀγριοβιολέτες, πεταμένες ὅλες καὶ μαδημένες. Αὐτὴ τὰ εἶχε μαθήσει καὶ τσαλαπατήσει.

— Ἄχ! τὰ κακόμοιρα τὰ λουλουδάκια! εἶπε καθῶς ἐμάζεψε μὲ ἀγάπη τὰ λίγα, ποὺ εἶχαν ἀπομείνει στὸ καλαθάκι της. Τί κακὴ ποὺ ἤμουν μαζί σας! Ἄπὸ τώρα ὅμως σᾶς ὑπόσχομαι πὼς θὰ διορθωθῶ.

Καὶ ἀληθινά. Ἡ Κατινούλα ἀπὸ τότε ἐκράτησε τὴν ὑπόσχεσή της. Ἀγαποῦσε τὰ λουλούδια καὶ ὅταν

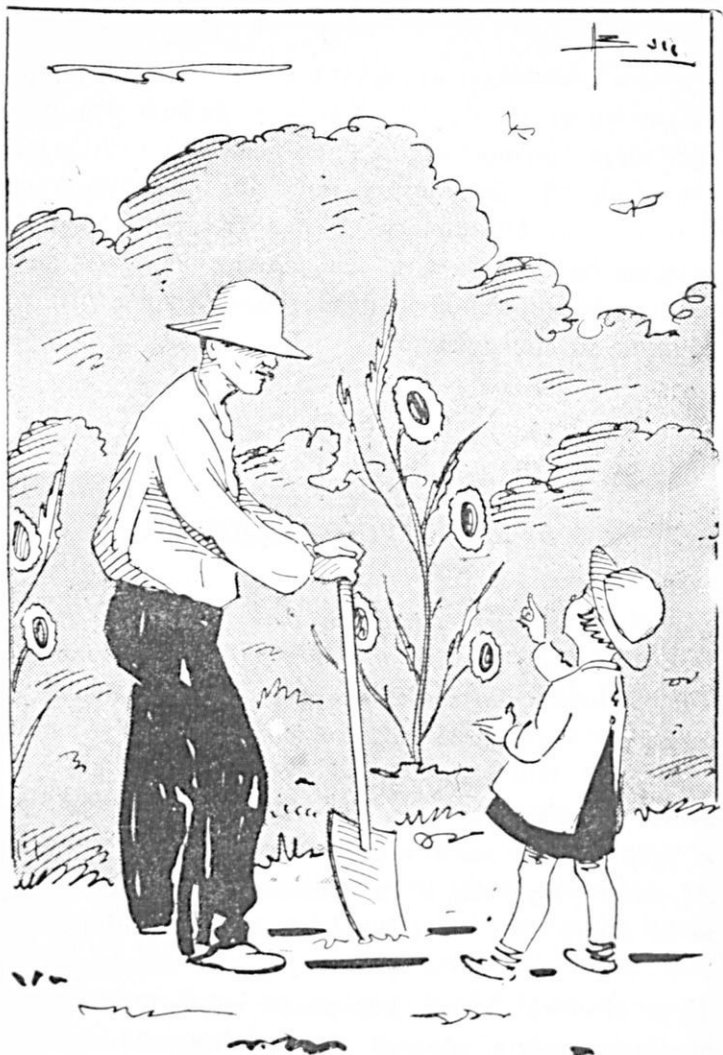
τῆς ἄρεσε νὰ κόψη μερικά, τὰ ἔκοβε μὲ προσοχὴ καὶ τὰ ἐκρατοῦσε μὲ ἀγάπη. Καὶ ὅταν ἔφθανε στὸ σπίτι τῆς ἔτρεχε γρήγορα νὰ τὰ βάλῃ μέσα στὰ ἀνθοδοχεῖα. Τὰ λόγια τῆς μαργαρίτας ποὺ εἶδε στὸ ὄνειρό της ποτὲ δὲν τὰ ἐλησμόνησε. Ἐσκέπτετο τότε πόσο θὰ ὑπόφερε αὐτὴ, ἂν κανένα κακὸ παιδί τὴν ἔρριχνε κάτω καὶ τὴν ἐπατοῦσε, ὅπως αὐτὴ ἄλλοτε ἔκαμνε στὰ κακόμοιρα τὰ λουλουδάκια!

51. Τ' ἀγριοπούγουδα.

Ἄν κ' εἴμαστε τόσο μικρὰ καὶ τόσο ντροπαλά,
ἔχει ὁ Πατέρας μας σὲ μᾶς ἀπὸ ψηλὰ τὸ νοῦ του.
Τοὺς κάμπους του στολίζομεν ἐμεῖς καὶ τοὺς ἀγρούς,
κεντᾶμε τ' ἀνοιξιᾶτικο χαλὶ τοῦ σαλονιοῦ του.

Ποτὲ μας δὲν ὑφαίνουμε, δὲ γνέθουμε ποτέ,
κ' ἔχομ' ὡστόσο πάντοτε φορέματα καινούργια!
Δὲ βάζει ροῦχα σὰν κ' ἐμᾶς κανένας βασιλιάς,
κι ἄς εἴμασ' ἔτσι ταπεινὰ καὶ τόσο δὰ μικρούλια!..

Κι ἂν εἶναι τὸ κατώφλι μας φτωχὸ καὶ χαμηλό,
σηκῶνομε πρὸς τ' οὐρανοῦ τὸ φῶς τὰ κεφαλάκια,
ποὺ ὅπως καὶ τὴν ψηλότερη φωτιάει βουνοκορφή,
ἔτσι καὶ τὰ μικρότερα κρυμμένα φυλλαράκια!

52. Ὁ ἥλιος τῆς Βάσω.

Ἡ Βάσω ἀγαποῦσε πολὺ τὰ λουλούδια. Ὁ πατέρας της ἦτο κηπουρὸς καὶ ἔτσι ἡ Βάσω εὗρισκε πολὺ συχνὰ τὴν εὐκαιρία, νὰ μένη ὥρες πολλὰς μέσα στὸ περιβόλι. Ἐγύριζε ἀπὸ βραγιά σὲ βραγιά, ἔβλεπε τὰ

διάφορα χρώματα τῶν λουλουδιῶν, τὰ ἐμύριζε καὶ τὰ ἐγάδευε. Καὶ ἦτο ἡ Βάσω μ' αὐτὴ τὴ διασκέδαση πολὺ εὐχαριστημένη.

Ἐνα πρωτῆ, πού ἦτο μὲ τὸν πατέρα της μέσα στο περιβόλι, καὶ ἐκοίταζε ὅπως πάντα τὰ λουλούδια ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ τὰ ἐκαμάρωνε, ἐστάθηκε ἐμπρὸς σ' ἕνα κατακίτρινο ψηλὸν ἥλιο. Ἐκοίταξε τὸ λουλούδι μὲ ἀπορία καὶ εἶπε στὸν πατέρα της:

— Ἐλα νὰ ἰδῆς, πατέρα. Χθὲς τὸ βράδυ, αὐτὸς ὁ ἥλιος ἦτο γυρισμένος ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος. Πῶς γίνεται αὐτό;

Ὁ πατέρας χωρὶς νὰ ἀφήσῃ τὴν ἐργασία του, τῆς ἀπάντησε ἀπὸ τὴ θέση πού ἦτο σκυμμένος:

— Γίνεται γιὰτὶ αὐτὸ τὸ λουλούδι κοιτάζει πάντα πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἥλιου, καὶ γι' αὐτὸ ἔχει καὶ τὸ ὄνομά του. Χθὲς τὸ βράδυ ἔβλεπε κατὰ τὴν ἀνατολή.

— Καὶ γιὰτὶ εἶναι πάντα γυρισμένο πρὸς τὸν ἥλιο;

— Γιὰτὶ ἀπὸ τὸν ἥλιο παίρνει τὸ φῶς καὶ τὴ ζέστη πού τοῦ χρειάζεται γιὰ νὰ ζήσει. Τὶ θαρρεῖς, μικρούλα μου! Τὸ λουλούδι αὐτὸ νοιώθει εὐγνωμοσύνη γιὰ τὸν εὐεργέτη του καὶ γι' αὐτὸ τὸν κοιτάζει πάντα.

Ἡ Βάσω δὲν ἐξαναμίλησε. Ἐμεινε πολλὴν ὥρα συλλογισμένη καὶ ἐκοίταξε τὸ παράξενο λουλούδι.

Καὶ ἐκεῖ, καθὼς ἐκοίταξε τὸ ἡλιολούλουδο, ἐθυμήθηκε τὰ νυκτολούλουδα. Νά τα κιόλας ἐκεῖ στὴν ἄκρη τοῦ κήπου. Τώρα πού ἐβγήκε ὁ ἥλιος ἔκλεισαν ἐκεῖνα τὰ λουλούδια τῶν γιὰ νὰ τὰ ἀνοίξουν τὸ βράδυ.

— Τί περίεργα πράγματα γίνονται στὴ φύση! Ἐσκέφθηκε ἡ Βάσω. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἐκτύπησε ἡ καμπάνα τοῦ σχολείου καὶ ἡ Βάσω ἔτρεξε χαρούμενη ἠθέλε νὰ ρωτήσῃ τὴ δασκάλα της καὶ νὰ μάθῃ γιὰ τὰ παράξενα αὐτὰ λουλούδια.

53. Η έξημοσύνη τοῦ Γιαννάκη.

Μέσα σὲ μιὰν αὐλή, παίζουν τρία παιδιά. Ἡ μητέρα των, πτωχὴ γυναικούλα, τὰ κοιτάζει καὶ ἀναστενάζει κάθε τόσο. Πῶς θὰ τὰ μεγαλώση τὰ τρία ἀγόρια της; Ὁ ἄνδρας της ἔχει πεθάνει καὶ πρέπει νὰ παλαίση μονάχη της. Μὰ καὶ τί δουλειὲς μπορεῖ νὰ βρῆ στὸ χωριό; Κάμνει θελήματα, ξενοπλύνει, σκοτώνεται,

στη δουλειά μὰ δὲν τὰ βγάζει πέρα. Εἶναι παιδιὰ καὶ θέλουν νὰ φάγουν. Νὰ κιόλας ὁ μεγάλος, ὁ Γιαννάκης, πού τῆς φωνάζει:

— Μητέρα, πεινᾶμε, δῶσε μας ψωμάκι.

Ἐκείνη σηκώνεται καὶ πηγαίνει καὶ φέρνει ὅσο ψωμί ἀπόμεινε ἀπὸ τὸ μεσημέρι. Τὸ κόβει στὰ τρία καὶ τοὺς τὸ δίνει.

— Πᾶμε στὸ γεφυράκι νὰ παίξωμε; λέγει ὁ Μη-
τσος, πού ἦτο ὁ μικρότερος ἀπὸ τοὺς τρεῖς.

— «Πᾶμε» λέγουν καὶ τὰ ἄλλα δύο.

Σὰν ἔφθασαν στὸ γεφυράκι, ἐκάθισαν λίγο γιὰ νὰ φάγουν τὸ ψωμί των. Ἀπὸ κάτω ἔτρεχε ἓνα μικρὸ πο-
ταμάκι. Δυὸ-τρία παπιὰ ἐβγῆκαν ἀπ' τὸ νερὸ κι ἔψα-
γναν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ γιὰ νὰ βροῦν λίγη τροφή, κανένα
σκουλικάκι, ἢ τίποτ' ἄλλο.

Ὁ Γιαννάκης ἔκοψε λίγο ἀπ' τὸ ψωμί του καὶ
τοὺς τὸ ἔδωσε ψίχουλο, ψίχουλο. Ἐκεῖνα τὸ ἔφαγαν
μονομιᾶς, καὶ ὕστερα ἐπῆγαν καὶ ἐστάθηκαν κοντά του.

Τὸν ἐκοίταζαν στὰ μάτια καὶ ἐπερίμεναν. Ἐκεῖνος
ἐκατάλαβε πὼς ἐπεινοῦσαν πολὺ, καὶ τοὺς ἔδωσε ἀκόμη
κάμποσο.

* * *

— Ἔ, Γιαννάκη, τί κάμνεις; Πάει τὸ ψωμί σου!
τοῦ ἐφώνησε σὲ λίγο ὁ Πᾶνος. Δὲν πεινᾶς ἐσύ;

— Πεινῶ, μὰ καὶ αὐτὰ πεινοῦν. Δῶστε των καὶ
σεῖς λιγάκι.

— Ἐγὼ τὸ ἔφαγα κιόλας, εἶπε ὁ Πᾶνος, κατα-
βροχθίζοντας καὶ τὸ τελευταῖο κομμάτι του.

Ὁ Μητσος ἄρχισε καὶ αὐτὸς νὰ τὸ τρώγη γρή-
γορα-γρήγορα καὶ μὲ φόβο μήπως καὶ τοῦ τὸ πάρουν.

Ὁ Γιαννάκης ὁμως, ἕνα ἔτρωγε καὶ δυὸ ἔρριχνε
στὰ πουλιά. Σὲ λίγο δὲν τοῦ ἔμεινε πιά τίποτε.

— Πᾶμε, παιδιά, σὶὸ σπίτι, τοὺς εἶπε, θὰ μᾶς
περιμένῃ ἢ μητέρα.

— Καὶ τί θὰ φάγῃς τώρα; τοῦ λέγει σὲ λίγο ὁ
Πᾶνος.

— Ἄλλο ψωμάκι δὲν ἔχει ἢ μητέρα τοῦ λέγει καὶ
ὁ Μῆτσος.

— Ἄ! δὲν βαριέσαι! Τί θὰ πάθω κι ἂν μείνω νη-
στικός ἕνα βράδυ!

Φαινόταν τόσο εὐχαριστημένος!

Τὰ ἀδελφία του σὰ ντρολιασμένα, δὲν τοῦ εἶπαν
τίποτ' ἄλλο. Βουβάθησαν.

Ὡσπου νὰ ὑπάγουν σὶὸ σπίτι ἦρθε τὸ βράδυ, καὶ
τὰ παιδιά σὰν ἔφθασαν ἐκεῖ ἔπρσαν νὰ κοιμηθοῦν.

Ὁ Γιαννάκης κοιμήθηκε νηστικός. Μὰ τί μ' αὐτό;
Ἔκαμε εὐτυχισμένα τὰ πουλιά μὲ τὸ ψωμάκι του.

Καὶ εἶναι τόσο ὠραῖο νὰ δίνῃς στοὺς ἄλλους
ἐκεῖνο ποὺ σοῦ λείπει ἐσένα!

54. Τί διηγεῖται ἡ ἐλιά.

Τὸν Κώστα τὸν ἔστειλε ἡ μητέρα του μιὰ μέρα σὲ θέλημα, ἔξω ἀπ' τὸ χωριό. Ἐπρεπε νὰ φθάσῃ γρήγορα καὶ ἐπερπατοῦσε βιαστικά. Ἦτο ὁμως καλοκαίρι καὶ ἀποσήμερο. Τὸ παιδί ἐξεστάθηκε, ἐκουράστηκε καὶ εἶπε νὰ σταματήσῃ λίγο. Ἐκοίταξε τριγύρω μὴν ἰδῇ κανένα δένδρο σκιερὸ γιὰ νὰ ξαποστάσῃ ἀπὸ κάτω. Μὰ ὡς ἐκεῖ πὺν θὰ ἔφθανε ἡ ματιά του, δὲν ἔβλεπε τίποτε ἄλλο ἀπὸ ἐλίές. Ἐπῆγε λοιπὸν καὶ ἐξαπλώθηκε κάτω σὲ μιὰ ἀπ' αὐτές.

— Ἄχ! εἶπε μὲ στενοχώρια. Θὰ μὲ ψήσῃ ὁ ἥλιος. Δὲν κάμνει ἥσκιο ἡ ἐλιά.

Τὴν ἐκοίταζε καὶ ἐγκρίνιαζε.

— Κοίτα ζάρες πού ἔχει! Κοίτα ρόζους! Κοίτα κουφάλα! Σὲ λίγο ὁ Κώστας ἔνοιωσε τὰ βλέφαρά του νὰ κλείνουν βαριά ἀπὸ ὕπνο. Τότε τοῦ Κώστα τοῦ ἐφάνηκε πὼς ἄκουσε μιὰ φωνὴ νὰ λέγη:

— Εἶμαι πολὺ γριά.

— Ποιὸς μιλεῖ; ἐρώτησε τρομαγμένο τὸ παιδί.

— Ἐγὼ ἢ ἐλιά. Λυπᾶμαι πού δὲν μπορῶ νὰ σὲ δροσίσω μὲ τὴ σκιά μου! Μὰ ἂν θέλῃς, θὰ σοῦ μιλήσω λιγάκι, γιὰ νὰ σὲ διασκεδάσω.

— Καὶ τί ξέρεις νὰ εἰπῆς ἐσύ;

— Τὰ χρόνια μὲ ἔμαθαν πολλὰ πράγματα, παιδάκι μου. Εἶδα τόσους ἀνθρώπους νὰ γεννιῶνται, νὰ γεροῦν καὶ νὰ πεθαίνουν! Ἐγνώρισα τὸν παλποῦ τοῦ προπάπου σου. Καὶ ἀκόμη ζῶ, καθὼς βλέπεις!

— Τί μικρὰ πού εἶναι τὰ φύλλα σου, ἐλιά! Κοντὰ στὸ ποταμάκι, φυτρώνουν πλατάνια. Κάθε φύλλο των κάμνει γιὰ ἑκατὸ δικά σου. Καὶ τί ὠραῖο χρῶμα πού ἔχουν! Ἐσένα εἶναι ξεθωριασμένα.

— Δὲν εἶναι τὸ μέγεθος, οὔτε τὸ χρῶμα, τὸ μεγαλύτερο καλὸ, εἶπε ἡ ἐλιά.

Ἐχομεν ἐμεῖς κάτι πορτοκαλιῆς στὴν αὐλή μας! Τὴν ἀνοιξὴ βγάζουν ἄσπρα λουλουδάκια. Μυρίζουν τόσο δυνατά! Λὲς καὶ εἶναι ὅλη ἡ γειτονιά ἓνα ἀπέραντο περιβόλι. Ἐσὺ δὲν μοσχοβολᾷς, ἐλιά.

— Δὲν εἶναι ἡ εὐωδία τὸ μεγαλύτερο καλὸ.

— Ἄμ ἢ ὁμορφιά των; Τὰ πορτοκάλια μας λάμπουν σὰν τὸν ἥλιο!

Οὔτε ἡ ὁμορφιά δὲν εἶναι τὸ μεγαλύτερο καλὸ γιὰ ἓνα δένδρο! τοῦ εἶπε πάλι ἡ ἐλιά.

— Δὲν εἶναι μόνον ὁμορφα τὰ πορτοκάλια, ἐφώναξε τὸ παιδί μὲ θυμό. Ἐχει ὁ καρπός σου τὴ γλύκα των;

— 'Ο καρπός μου ὄχι, μὰ ἐκεῖνο πὺν βγαίνει ἀπ' τὸν καρπὸ μου, ξαναεἶπε ἤσυχα ἐκείνη. Κάτω ἀπ' τὴ βαρειὰ πέτρα τοῦ λιοτριβιοῦ ὄλος ὁ χυμὸς του στραγγίζει. Κι αὐτὸς ὁ χυμὸς εἶναι τὸ χρυσὸ τὸ λάδι. Ἐκατοντάδες χρόνια τρέφω τοὺς ἀνθρώπους μ' αὐτό. Καὶ ὅσο μὲ κόβουν καὶ μὲ μαδοῦν, τόσο περισσότερο καρπὸ βγάξω.

— "Α! ναί. τὸ λάδι! εἶπε σὰ ντροπιασμένο τὸ παιδί. Ἡ μάννα μου λέγει, πὼς αὐτὸ εἶναι ὁ πλοῦτος τοῦ χωριοῦ μας.

— 'Ο ταπεινὸς μου καρπὸς εἶναι εὐλογημένος ἀπὸ τὸ Θεό. Ἐκεῖνος ἀνάβει τὰ λυχνάρια σας τὸ βράδυ καὶ παρηγορεῖ τοὺς στρατοκόπους τῆς νύκτας. Ἐκεῖνος σκορπίζει καὶ τὸ γλυκὸ φῶς, πὺν τρεμοσβύνει μέσα στὰ κανδήλια τῆς ἐκκλησιᾶς.

Αὐτὰ εἶπε σιγὰ-σιγὰ ἡ γέρικη ἐλιά, καὶ ἐσώπασε. Τὸ ἀεράκι πὺν ἐφύσηξε ἀπαλὰ ἐκείνη τὴ στιγμή, ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ μικρὰ φυλλαράκια τῆς ἐλιάς, τὰ ἔκαμε νὰ μουρμουρίσουν ἐλαφρά. Ὁ Κώστας πὺν ἔνοιωσε τὴ δροσιὰ νὰ τοῦ χαδεύη τὸ ἰδρωμένο του μέτωπο, ἀνάσανε ἀπὸ εὐχαρίστηση καὶ ἐξύπνησε. Ἐθυμήθηκε τὸ ὄνειρό του καὶ ἐκοίταξε μὲ σεβασμὸ τὴν ἐλιά, πὺν εἶχε γνωρίσει τοὺς παλποῦδες του. Καὶ καθὼς ἐσηκώθηκε ὁ Κώστας γιὰ νὰ φύγη, ἐψιθύρισε:

— Ἐχεις δίκιο, ἐλιά. Τὸ βλέπω. Ἐσὺ εἶσαι ἡ ἀγαπημένη τοῦ Θεοῦ!

55. Ἐλὸν ἀγρό.

Στὸν ἀγρό! στὸν ἀγρό!
πᾶμε τώρα ἐμεῖς δυὸ-δυὸ
χαροπὰ καὶ τραγουδώντας
καὶ δεξὰ ζερβὰ πηδώντας,
ὁ καθένας μ' ἓνα φτυάρι
σὰν τὸ γέρο περβολάρι.
Κι ὅλα ἀντάμα τὰ παιδάκια,
θὰ φυτεύουμε δεντροάκια,
νὰ ψηλώσουν, νὰ φουντώσουν,
καὶ λουλούδια νὰ μᾶς δώσουν.
Στὸν ἀγρό! στὸν ἀγρό!
πᾶμε τώρα ἐμεῖς δυὸ-δυό!

56. Ἡ φωλίτσα.

Στὸ περιβόλι των ἡ Μαρίκα καὶ ὁ Πέτρος εἶχαν μιὰ κερασιά. Ἐπάνω στὸ ψηλότερο κλαδὶ τῆς κερασιάς τὰ πουλάκια ἔκτισαν τὴ φωλιά των.

— "Ἀχ πῶς ἤθελα νὰ τὴν εἶχα αὐτὴ τὴ φωλίτσα! εἶπε μιὰ ἡμέρα ἡ Μαρίκα στὸν Πέτρο. Εἶναι καρδερινάκια μέσα καὶ ἐμένα μ' ἀρέσουν πολὺ αὐτὰ τὰ πουλιά.

Ὁ Πέτρος δὲν ἠμποροῦσε τίποτε νὰ ἀρνηθῆ στὴν ἀδελφούλα του. Τὴν ἀγαποῦσε τόσο!.. Χωρὶς καθόλου νὰ σκεφθῆ, ἐσκαρφάλωσε στὸ δένδρο καὶ σὲ λίγα λεπτὰ τῆς ὥρας ἡ ἐπιθυμία τῆς Μαρίκας ἔγινε. Ἡ φωλίτσα ἦτο στὰ χέρια τῆς.

— ὦ, τί νόστιμα πού εἶναι! Καί εἶναι τέσσερα!
Ἔχουν καί μερικά πτεράκια κίτρινα-κίτρινα!

Ὁ Πέτρος ἐκοίταξε τή φωλίτσα λυπημένος χωρίς νά μιλά. Τò ἐπρόσεξε αὐτò σὲ λίγο ἢ Μαρίκα καί τοῦ εἶπε:

— Μπα! τί ἔπαθες καί φαίνεσαι λυπημένος; Μήπως ἐφοβήθηκες; Μήπως ἐγρατσουνίσθηκες καθὼς ἀνέβαινες στὸ δένδρο; Μήπως ἐκτύπησες πουθενά;

— Ὁχι, Μαρίκα, δὲν ἐκτύπησα, οὔτε ἐφοβήθηκα. Ἄλλο πρᾶγμα μὲ κάμνει νά λυπᾶμαι. Μοῦ φαίνεται πὼς δὲν ἔκαμα καλὰ νά βγάλω τή φωλίτσα ἀπὸ τὴ θέση της. Ἐκεῖ, οὔτε ὁ ἥλιος, οὔτε ἡ βροχὴ τὴν ἐπείραζαν. Καθὼς ἐπῆγα νά τὴν ξεκολλήσω, ἡ καημένη ἢ καρδερίνα, ἢ μάννα τῶν μικρῶν, ἐπῆγε κ' ἐκάθισε σ' ἓνα κλαδάκι καί ἐφώναζε τόσο λυπητερά!.. Ἐσυλλογίσθηκα τότε τὰ δάκρυα πὺν ἔχυνε ἡ καημένη ἢ μαμὰ ὅταν ἐσὺ ἦσουν ἄρρωστη. Ἦθελα νά κατέβω χωρίς τὴ φωλιά. Ὑστερα ὅμως ἐσυλλογίσθηκα, πὼς ἦτο καλύτερα νά χαρῆς ἐσύ, κι ἄς πικραίνωμαι ἐγὼ γιὰ τὴ λύπη τῆς καρδερίνας. Ἀχ! νά καί τὸ ἀρσενικό, ὁ πατέρας των! Φωνάζουν καί τὰ δυὸ τώρα. Μοῦ φαίνεται, Μαρίκα μου, πὼς εἶμαι κακὸ παιδί, πὺν τὰ ἐχώρισα ἀπὸ τὰ παιδάκια των!

— Καί ἐγὼ τὰ λυπᾶμαι, Πέτρο, πὺν τὰ ἀκούω νά φωνάζουν ἔτσι λυπητερά. Εἶμαστε κακὰ παιδιά!.. Τί νά κάμουμε ὅμως τώρα; Πάει ἡ χαρὰ πὺν ἐπῆρα ὅταν εἶδα νά μοῦ φέρνης τὴ φωλιά!

Ὁ Πέτρος ἔμεινε μιὰ στιγμὴ συλλογισμένος καί ὕστερα εἶπε:

— Νά, τί θὰ κάμω. Θὰ βάλω τὴ φωλίτσα μέσα σ' ἓνα κλουβί. Θὰ τὸ κρεμάσω ἔπειτα στὴν κερασιά καί θ' ἀφήσω ἀνοικτὸ τὸ πορτάκι. Καί γιὰ νά διορ-

θωπῆ ἢ ἀδικία πὺ ἐκάμαμε στὸν πατέρα καὶ στὴ μητέρα, θὰ φέρνωμε ἐμεῖς φαγάκι στὰ μικρά των γιὰ νὰ μὴν κουράζωνται ἐκεῖνοι.

Καὶ ἔφυγε ὁ Πέτρος νὰ φέρῃ τὸ κλουβί.

* * *

Ὅσπου ἔλθη ὁ Πέτρος ἡ Μαρίκα ἐκοίταξε προσεκτικὰ τὴ φωλίτσα πὺ ἐκρατοῦσε. Ὅταν ἐγύρισε ὁ ἀδελφός της εἶπε:

— Εἶδες, Πέτρο, τί ὄμορφα πὺ εἶναι καμωμένη ἡ φωλίτσα! Κοίταξε ἐδῶ πῶς εἶναι πλεγμένα τὰ χόρτα μὲ τὶς τρίχες· καὶ ἀπὸ μέσα ἔχουν μαλλάκια! Καὶ τὶ στερεὴ φωλίτσα πὺ εἶναι!

— ὦ, ἐγὼ τὰ ξέρω αὐτὰ πὺ μοῦ λέγεις χρόνια τώρα! Τὰ πουλάκια τὴν ξέρουν αὐτὴν τὴ τέχνη καλά. Κάμνουν τὶς φωλιές των τόσο τεχνικά, πὺ νὰ μὴν περνᾶ μέσα οὔτε ὁ ἄνεμος οὔτε τὸ νερό. Ἰδὲς πὺ τὴν ἔχουν ἀπέξω τυλιγμένη μὲ λειχῆνες, ἀπ' αὐτὲς πὺ βγαίνουν στοὺς κορμούς των δένδρων!

— Καὶ γιατί αὐτό;

— Για νὰ ἔχη τὸ ἴδιο χρώμα μὲ τὴ φλούδα των δένδρων καὶ νὰ μὴν τὴ διακρίνουν ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ κλαδιὰ οἱ ἐχθροὶ των μικρῶν πουλιῶν.

— Μὰ ἔχουν ἐχθροὺς καὶ τὰ ἀθῶα πουλάκια;

— Καὶ ρωτᾶς; Ἀφοῦ ἐμεῖς πὺ τ' ἀγαποῦμε τόσο ἐπήγαμε νὰ τὰ χωρίσωμε ἀπὸ τοὺς γονεῖς των!..

Ἡ Μαρίκα ἔσκυψε τὸ κεφάλι κ' ἐκοίταξε πάλι τὴ φωλιά.

— Καὶ πὺ εὗρηκαν αὐτὸ τὸ μαλλὶ καὶ τὶς ἀλόγτριχες οἱ καρδερίνες;

— Στὸ δρόμο, ἐπάνω στ' ἀγκάθια. Καθὼς περνοῦν τὰ πρόβατα ἢ τὰ ἄλογα, τρίβονται καμμιὰ φορὰ, καὶ ἀφήνουν λίγο μαλλάκι ἢ καμμιὰ τρίχα. Ὑπάρχουν πουλάκια, πὺ μαζεύουν τὰ χνούδια, τὰ πούπουλα πὺ παίρνει ὁ ἀέρας, καὶ τὰ πτεράκια πὺ πέφτουν ἀπὸ ἄλλα πουλιὰ ἢ ἀπ' αὐτὰ τὰ ἴδια. Καὶ ὅταν δὲν ἔχουν

ἀρκετὰ γιὰ νὰ κάμουν τὸ στρωματάκι τῶν παιδιῶν των μαλακό, βγάζουν ἀπὸ τὸ στήθος των τὰ δικὰ των περὰ.

— Καὶ δὲν πονοῦν;

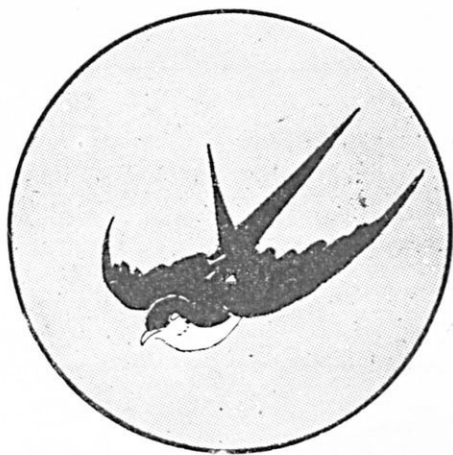
— Πονοῦν, ἀλλὰ ὑποφέρουν τὸν πόνον των μὲ χαρὰ γιὰτὶ ξέρουν, πόσο θὰ εὐχαρτήσουν τὰ παιδάκια των.

— Καὶ τί καθαρὴ ποὺ εἶναι ἡ φωλίτσα! Ξαναεἶπε ἡ Μαρίκα, ποὺ ἄρχισε τώρα νὰ συλλογίζεται πόσο καὶ οἱ δικοὶ της οἱ γονεῖς θὰ ὑποφέρουν γιὰ νὰ μὴ τῆς λείψῃ τίποτε.

Στὸ μεταξὺ ὁ Πέτρος ἐκρέμασε τὸ κλουβὶ μὲ τὴ φωλίτσα μέσα ὅπως εἶπε. Ὑστερα ἐπῆρε τὴν ἀδελφούλα του καὶ ἐπῆγαν νὰ κρυφθοῦν πίσω ἀπὸ μιὰ πυκνὴ βραγιά ἀπὸ πασχαλιές, γιὰ νὰ ἴδοῦν τι θὰ ἔκαναν ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα τῶν μικρῶν πουλιῶν.

Στὴν ἀρχὴ φοβισμένοι καὶ οἱ δύο, ἐπετοῦσαν ἀπὸ κλαδὶ σὲ κλαδὶ καὶ ἐκοίταζαν παντοῦ μὲ ἀνησυχία.

Ἐπιτέλους ἡ καρδερίνα ἀποφάσισε καὶ ἐμπῆκε πρώτη μέσα στὸ κλουβὶ καὶ ἄρχισε νὰ δίνῃ φαγάκι στὰ μικρά, ποὺ εἶχαν ἀνοιγμένο τὸ στοματάκι των, καὶ ἐφώναζαν πεινασμένα. Ἦλθε ὕστερα καὶ ὁ πατέρας καὶ τότε ὅλη ἡ οἰκογένεια ἐφάνηκε χαρούμενη καὶ εὐτυχισμένη γιὰτὶ εὐρέθηκε πάλι μαζευμένη μέσα στὴ φωλίτσα της.

57. Χελιδόνι καὶ καιδάκι.

- Τί νὰ θέλῃς, χελιδόνι,
κι ὄλο ἔρχεσαι καὶ πᾶς;
Πότε στέκεσαι, προσμένεις,
πότε πάλι εὐθὺς πετᾶς;
- Μιὰν ἀδύνατη φωνίτσα
χελιδόνι μ' ἀγροικῶ.
Μήπως φθάνει ἀπ' τὴ φωλιά σου;
μήπως σ' εὔρηκε κακό;
- Μόλις βγῆκαν ἀπ' ταὺγά τους
τὰ μικρά μου τὰ πουλιά,
καὶ προσμένουν τὸ μπαμπᾶ τους
νὰ τοὺς φέρῃ σπορικά
- Καὶ τόλόγλυκο τραγούδι
ποὺ ὀλοένα θ' ἀγροικᾶς,
θὰ σοῦ λέῃ γιὰ τὴν ἀγάπη
καὶ τὸν πόθο τῆς δουλειᾶς!

58. Ἐὶν ἀμμουδιά.

Ὁ Πετράκης ἔπαιζε μοναχός του στὴν ἀκρογιαλιά. Ἐἶχε τὸ κουβαδάκι του καὶ τὸ φτυαράκι του καὶ ἔκτιζε ἓναν πύργο ἀπὸ ἄμμο. Καὶ τί ὄμορφος ποὺ ἦτο ὁ πύργος του! Ὁ ἥλιος δὲν ἔκαιε καθόλου καὶ τὸ δροσερὸ ἀεράκι ἔπαιζε μὲ τὰ ξανθὰ μαλλάκια τοῦ Πετράκη.

Τὰ κυματάκια καθὼς ἔφθαναν στὴν ἀπαλὴ ἀμμουδιά ἐμουρουρίζαν ἓνα σιγανὸ φλὺ-φλὺ καὶ ἐχάνοντο. Ὁ Πετράκης ἦτο εὐχαριστημένος. Ἐμάζεψε ἄμμο μὲ τὸ φτυαράκι του, ἐγέμιζε τὸ κουβαδάκι, τὸ ἔφερε γεμᾶτο λίγο παραπάνω καὶ τὸ ἀδειάζε. Ἄν τὸν

έρωτουσε κανείς γιατί ἦτο χαρούμενος δὲ θάξερε καὶ αὐτὸς τί νὰ εἰπῇ.

Λίγο πιὸ πέρα ἐπάνω σ' ἓνα βραχάκι ἐκάθετο ἡ θείτσα τοῦ Πετράκη καὶ ἐκεντοῦσε. Κάποτε πού ἐγύρισε ἡ θείτσα νὰ ἰδῇ τί κάμνει ὁ Πετράκης, τὸν ἐρώτησε:

— Τί κάμνεις αὐτοῦ, Πετράκη;

Ὁ Πετράκης, πού ἐκείνη τῇ στιγμῇ ἦτο σκυμμένος, ἐσηκώθηκε σοβαρὸς καὶ ἐκοίταξε τῇ θείτσα. Ὑστερα ἐστήριξε τὸ φτυάρι καὶ ἐσταύρωσε τὰ παχουλὰ χεράκια ἐπάνω στὸ χέρι τοῦ φτυαριοῦ. Ἔτσι εἶδε νὰ κάμνη ὁ περιβολάρης στὸν κῆπο των ἅμα ἤθελε νὰ ξεκουρασθῇ.

— Ἔχω πάρα-πολὺ δουλειά! ἀποκρίθηκε στῇ θείτσα τοῦ ὁ Πετράκης. Κτίζω ἓνα κάστρο!

Ἡ θείτσα ἐχαμογέλασε καὶ ἐξανάπιασε τὸ ἐργόχειρό της. Ὁ Πετράκης ἔσκυψε κι αὐτὸς καὶ ἐξανάρχησε τῇ δουλειά του.

* * *

Σὲ λίγο, ἓνας μεγάλος σκύλος ἔτρεχε κ' ἔπαιζε ἐπάνω στὴν ἀμμουδιά. Καθὼς ἔτρεχε, ἐπήδησε ἐπάνω ἀπὸ τὸ ἀμμουδένιο κάστρο τοῦ Πετράκη καὶ τὸ ἐγκρέμισε.

Ὁ Πετράκης ἦτο λίγο παραπέρα σκυμμένος γιὰ νὰ γεμίση τὸ κουβαδάκι του μὲ ἄμμο. Ξαφνικὰ ἐγύρισε καὶ εἶδε, πὼς ὁ σκύλος τοῦ ἐχάλασε τὸ κάστρο του κ' ἔβαλε τὰ κλάματα. Ἐτρεξε τότε κοντὰ ὁ κύριος τοῦ σκύλου καὶ ἐπροσπαθοῦσε νὰ ἡσυχάση τὸν Πετράκη. Ἐκοίταξε νὰ τὸν φιλιώση μὲ τὸ σκύλο του, μὰ ὁ Πετράκης δὲν ἄκουε τίποτε. Ἦτο θυμωμένος.

— Δὲν σᾶς θέλω! Φύγετε! Δὲν παίζω μαζί σας Ἐφώναξε στὸ σκύλο καὶ στὸν κύριό του.

Ἐθύμωσε ὁ Πετράκης καὶ ἔχασε τὴ χαρὰ του. Ἄφησε ἀτέλειωτο τὸ κάστρο του καὶ ἐπῆγε καὶ ἐκάθισε κοντὰ στὴ θείτσα του. Ἡ θείτσα τότε γιὰ νὰ τὸν παρηγορήσῃ ἔβγαλε ἓνα κουλλούρι ἀπὸ τὴν τσάντα της καὶ τοῦ τὸ ἔδωσε.

Ὁ Πετράκης καθὼς ἔτρωγε τώρα τὸ γλυκὸ κουλλουράκι του ἐξέχασε τὸ κάστρο του. Μάλιστα ἐξέχασε νὰ μαζεύσῃ καὶ τὰ ἐργαλεῖα του. Ὄταν ἐτελείωσε τὸ κουλλουράκι του, ἦτο πάλι χαρούμενος καὶ ἐμιλοῦσε μὲ τὴ θείτσα του. Τὴν ἐρωτοῦσε γιὰ τὸν Κοντορεβιθούλη καὶ καὶ ἐγύρευε νὰ μάθῃ πόσο μέγας θὰ ἦτο τώρα, ἂν ἐπαντρεύτηκε καὶ ἂν ἔκαμε παιδιὰ.

* * *

Ἔτσι καθὼς ἐμιλοῦσε ὁ Πετράκης γιὰ τὸν Κοντορεβιθούλη ἐπέρασε ἀρκετὴ ὥρα. Στὸ μεταξὺ ἡ θάλασσα ἐφούσκωσε, τὰ κυματάκια ἔγιναν μεγάλα κύματα καὶ ἀνέβαιναν παραμέσα στὴν ἀμμουδιά. Τὸ ἐπρόσεξε αὐτὸ ὁ Πετράκης καὶ ἐθυμήθηκε τὰ ἐργαλεῖα του. Μὰ ἦτο ἀργά. Τὸ φτυαράκι του ἐκολυμβοῦσε τώρα μέσα στὴ θάλασσα.

— Τὸ φτυάρι μου! Θέλω τὸ φτυάρι μου! Ἐξεφώνιζε μὲ κλάματα ὁ Πετράκης.

Τὸ ἄκουσε αὐτὸ ὁ κύριος ποὺ εἶχε τὸ σκύλο καὶ ἐφώναξε:

— Ἰσα Ἀράπη! πιάστ'το, Ἀράπη, καὶ φέρ'το!

Ὁ Ἀράπης — ἔτσι ἦτο τὸ ὄνομα τοῦ σκύλου — δὲν εἶχε ἀνάγκη νὰ τοῦ τὸ εἰποῦν δυὸ φορές. Ἐδωκε μιὰ βουτιά στὸ νερό, ἄρπαξε τὸ φτυαράκι μὲ τὸ στόμα του καὶ τὸ ἔβγαλε ἔξω. Μ' ἓνα νόημα ποὺ τοῦ ἔκαμε τότε ὁ κύριός του τὸ ἄφησε ἐμπρὸς στὰ πόδια τοῦ Πετράκη.

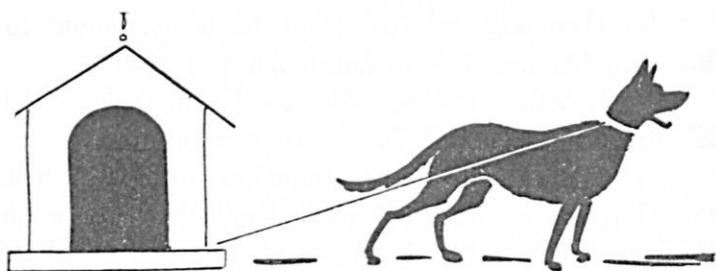
Ὁ Πετράκης, γεμάτος χαρὰ τώρα, ἀγκάλιασε τὸ βρεγμένο Ἀράπη ἀπὸ τὸ λαιμὸ καὶ τοῦ εἶπε:

— Τί καλὸς σκύλος πὺν εἶσαι! Πόσο σ' ἀγαπῶ! Σ' εὐχαριστῶ πὺν μοῦ ἔφερες τὸ φτυάρι μου.

Ὁ Ἀράπης ἔβγαλε τὴ γλωσσάρα του καὶ ἔγλειψε τὸν Πετράκη στ' αὐτί. Μ' αὐτὸ ἐγαργάλισε τόσο πολὺ τὸν Πετράκη, πὺν δὲν ἠμπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὰ γέλια.

Ὁ Πετράκης καὶ ὁ Ἀράπης ἔγιναν φίλοι. Ἀπὸ τότε ὁ Πετράκης δὲν παίζει μόνος του στὴν ἀμμουδιά. Ἔχει σύντροφο τὸν Ἀράπη. Δὲν ἔχει παρὰ νὰ τοῦ σφυρίξῃ μὲ τὴ σφυρίχτρα του. Ὁ Ἀράπης τρέχει ἀμέσως καὶ ἀρχίζουν μαζὶ τὰ τρελὰ παιγνίδια. Καμμιά φορὰ μονάχα ὁ Πετράκης μαλώνει τὸν Ἀράπη γιατί μὲ τὰ πηδήματά του τοῦ γκρεμίζει πρόωρα τὰ ἀμμουδένια κάστρα του.

59. Τὸ σκυλί.

Κάθε νύκτα στήν αὐλή
γάβου γάβου τὸ σκυλί,
δώστον καὶ γαυγίζει.
Τοῦ σπιτιοῦ ἐδῶ αὐτὸς
εἶναι φύλακας πιστός,
ποιὸς δὲν τὸ γνωρίζει;

Ἄφηλά τὰ φεντικὰ
κοιμηθήκανε γλυκά,
πέρασεν ἡ ὥρα.
Τὸ γνωρίζει τὸ σκυλί
καὶ φωνάζει ἀπ' τὴν αὐλή,
γάβου, γάβου τώρα.

Γιὰ νὰ ξέρουν οἱ κακοί,
ποὺ γυρνοῦν ἐδῶ κι ἐκεῖ
κάτι νὰ σουφρώσουν,
πὼς σὰν ἔμπουν στήν αὐλή
θὰ τοὺς πιάσῃ τὸ σκυλί,
καὶ δὲ θὰ γλυτώσουν.

60. Ἀράχνη καὶ μῦγα.

Ἡ ἀράχνη ἐκάθετο μὴν ἡμέρα ἔξω ἀπὸ τὸ κελί της. Ἐπεινοῦσε πολὺ καὶ ἐκοίταζε νὰ ἰδῆ, τί θὰ ἤμποροῦσε νὰ τραβῆξῃ στὰ δίχτυα της γιὰ νὰ φάγῃ.

Ἐκεῖ ποὺ ἐσυλλογιζέτο, βλέπει μιὰ μῦγα νὰ πτερουγίζῃ μπροστά της. Τότε ἡ ἀράχνη, μὲ φωνὴ ὅσο ἤμποροῦσε πιὸ γλυκειά, τῆς λέγει:

— Περάστε μέσα, κυρία μου. Περάστε στὸ σαλόνι μου, θὰ ἀνεβοῦμε ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀνεμόσκαλα καὶ θὰ σᾶς δείξω ἓνα σωρὸ περιέργα πράγματα.

— Ἄ, ὄχι, ὄχι! εἶπε ἡ μῦγα. Μοῦ ἔχουν πῆ πὼς ὁποῖος ἀνεβῆ ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀνεμόσκαλα, ποτὲ δὲν κατεβαίνει.

— Καλέ, κυρία μου, ποιὸς σᾶς τις εἶπε αὐτὲς τις ἀνοησίες; Περάστε νὰ ξαπλωθῆτε στὸ κρεββάτι μου Ὅλη μέρα ἐπειτούσατε καὶ θὰ εἴσθε κουρασμένη. Θὰ σᾶς σκεπάσω μὲ τὰ λεπτὰ μου σεντόνια, θὰ κλείσω καὶ τις ὁμορφες κουρτίνες τοῦ κρεββατιοῦ, γιὰ νὰ κοιμηθῆτε.

— Ἄ, ὄχι, ὄχι! εἶπε ἡ μῦγα. Ἐχω ἀκούσει, πὼς ὁποῖος κοιμηθῆ στὸ κρεββάτι σου, ποτὲ δὲν ξυπνᾷ.

Ἡ ἀράχνη δὲν ἀπελπίσθηκε.

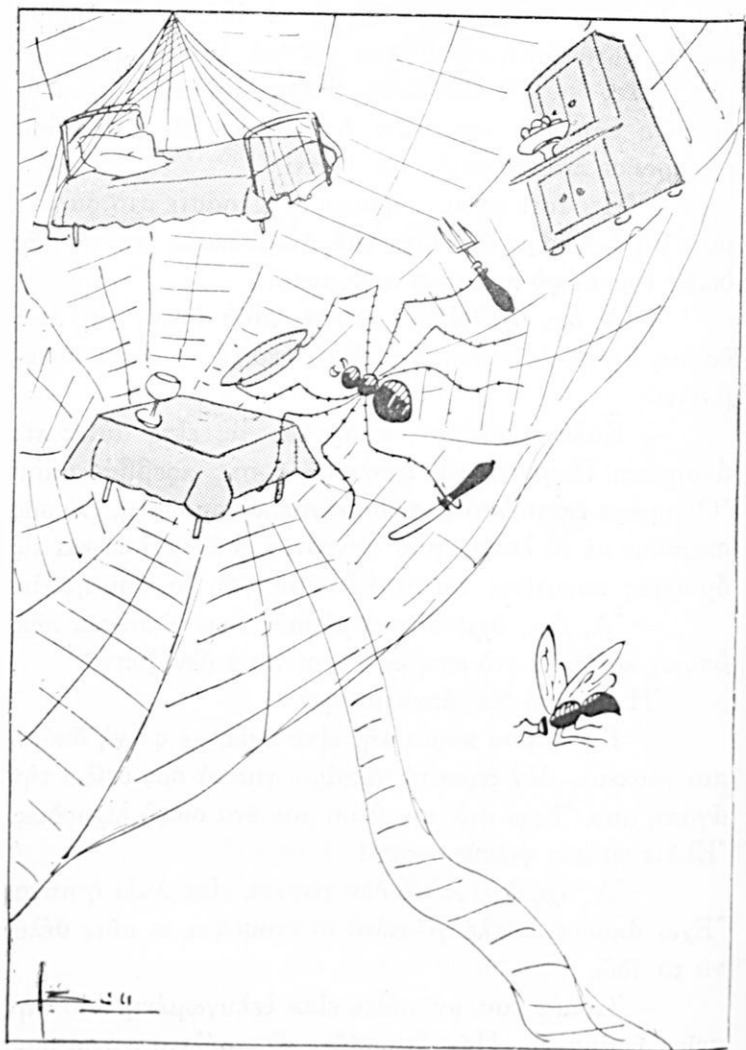
— Καλή μου κυρία, τῆς εἶπε πάλι, μὲ φωνὴ ἀκόμη πιὸ γλυκειά. Δὲν ξέρω τί νὰ κάμω γιὰ νὰ σᾶς δείξω τὴν ἀγάπη μου. Ἐχω στὸ ντουλάπι μου ἓνα σωρὸ λιχουδιές. Ἐλάτε νὰ σᾶς φιλεύσω κάτι!

— Ἄ, ὄχι, ὄχι! Αὐτὸ δὲν γίνεται, εἶπε πάλι ἡ μῦγα. Ἐχω ἀκούσει πολλὰ γι' αὐτὸ τὸ ντουλάπι, κι οὔτε θέλω νὰ τὸ ἰδῶ.

— Ὠραία μου, μυγούλα, εἶπε ξελυγωμένη ἀπὸ τὴν πείνα ἡ ἀράχνη. Πὼς θαυμάζω τὰ τούλινα πτερά σας!

Καὶ πῶς λάμπουν αὐτὰ τὰ μάτια! Ἔχω ἓνα καθρεφτάκι
στὸ ράφι μου, καὶ ἂν θέλετε μπορεῖτε νὰ ἰδῆτε καὶ νὰ
καμαρώσετε τὴν ὀμορφιά σας...

— Εὐχαριστῶ πολὺ, εὐγενικιά μου κυρία, θὰ ξανα-

περάσω καμμιάν ἄλλη μέρα. Για τὴν ὥρα, χαιρετε!
Καὶ ἡ μῦγα ἐπέταξε ψηλά.

* * *

Ἡ ἀράχνη ἐστριφογύρισε λίγο, ἔπειτα ἐμπῆκε μέσα καὶ ἄρχισε νὰ στρώνῃ τὸ τραπέζι. Τόσο σίγουρη ἦτο πὼς θὰ ἐξαναγύριζε ἡ ἀνόητη μῦγα! Ἐπειτα ἐβγήκε πάλι στὴν πόρτα της, καὶ ἐτραγουδοῦσε μὲ μεγάλο κέφι. Σὲ λίγο εἶδε τὴ μῦγα ἀπὸ μακριὰ καὶ ἄρχισε νὰ φωνάζη :

— "ὦ! νὰ τὸ χαρῶ τὸ ὁμορφούλι μου, μὲ τὸ μαργαριταρένιο του περάκι! Τρέλλα τοῦ πηγαίνει αὐτὴ ἡ πραιοκοκκίνη φορεσιά! Κι αὐτὸ τὸ λοφίο στὸ κεφάλάκι του, τί σοῦ λέγει! Μὰ περισσότερο ἀπ' ὅλα ζηλεύω τὰ ματάκια του ποὺ λάμπουν σὰ διαμάντια. Ἐμένα τῆς κακομοίρας εἶναι θαμβὰ σὰ μολύβι!

Ἄλιμονο! αὐτὲς οἱ κολακεῖες γρήγορα ἔκαναν τὴν ἐλαφρόμυαλη μῦγα νὰ ξαναγυρίσῃ. Ἐπερούγιζε ὀλοένα πιὸ κοντὰ στὴν ἀράχνη. Δὲν ἐχόρταινε ν' ἀκούη τίς κολακεῖες της, πότε γιὰ τὰ λαμπρά της τὰ μάτια, πότε γιὰ τὸ λοφίο καὶ τὴ φορεσιά της. Καὶ πιὸ κοντὰ, ὀλοένα πιὸ κοντὰ της, ἐπήγαινε, βουϊζοντας ἀπὸ τὴν εὐχαρίστηση. Ξαφνικά, ὥρμησε ἐπάνω της ἡ ἀράχνη ἢ τετραπέρατη, τὴν ἀγκάλιασε σφικτά, καὶ τὴν ἐτράβηξε κατὰ τὴν ἀνεμόσκαλα. Ἐμπασε τὴ δυστυχημένη μῦγα στὸ σκοτεινὸ της τὸ κελὶ καὶ κανένας δὲν τὴν εἶδε πιά νὰ ξαναβγῇ ἀπὸ ἐκεῖ μέσα!

61. Πελαγοῦδες καὶ σκουλήκια.

Ἡ μικρὴ Ἑλενίτσα εἶχε στὰ γόνατά της ἕνα βιβλίον καὶ ἐσυλλογίζετο. Ἐξαφνα ἐσήκωσε τὰ ματάκια της καὶ ἐρώτησε τὴ μητέρα της:

— Μαμά, θυμοῦνται οἱ πεταλοῦδες, πὼς μιὰ φορὰ ἦσαν σκουλήκια καὶ κάμπιες;

— Τί δύσκολα πράγματα ρωτᾷς! εἶπε ἡ μητέρα της, ποτὲ δὲν τὸ ἐσκέφθηκα αὐτό. Δὲν ρωτᾷς καλύτερα τὸ θεῖο σου, πὸν ἐδιάβασε τόσα βιβλία;

Ἡ Ἑλενίτσα δὲν ἔχασε καιρὸν καὶ ἐρώτησε καὶ τὸ θεῖο της:

— Θεῖε, θυμοῦνται οἱ πεταλοῦδες, πὼς μιὰ φορὰ ἦσαν σκουλήκια καὶ κάμπιες;

Ὁ θεῖος ἐχαμογέλασε καὶ τῆς εἶπε:

— Ὁχι, δὲν τὸ θυμοῦνται.

— Καὶ ποιὸς σοῦ τὸ εἶπε; ἐξαναρώτησε περιέργη ἡ Ἑλενίτσα.

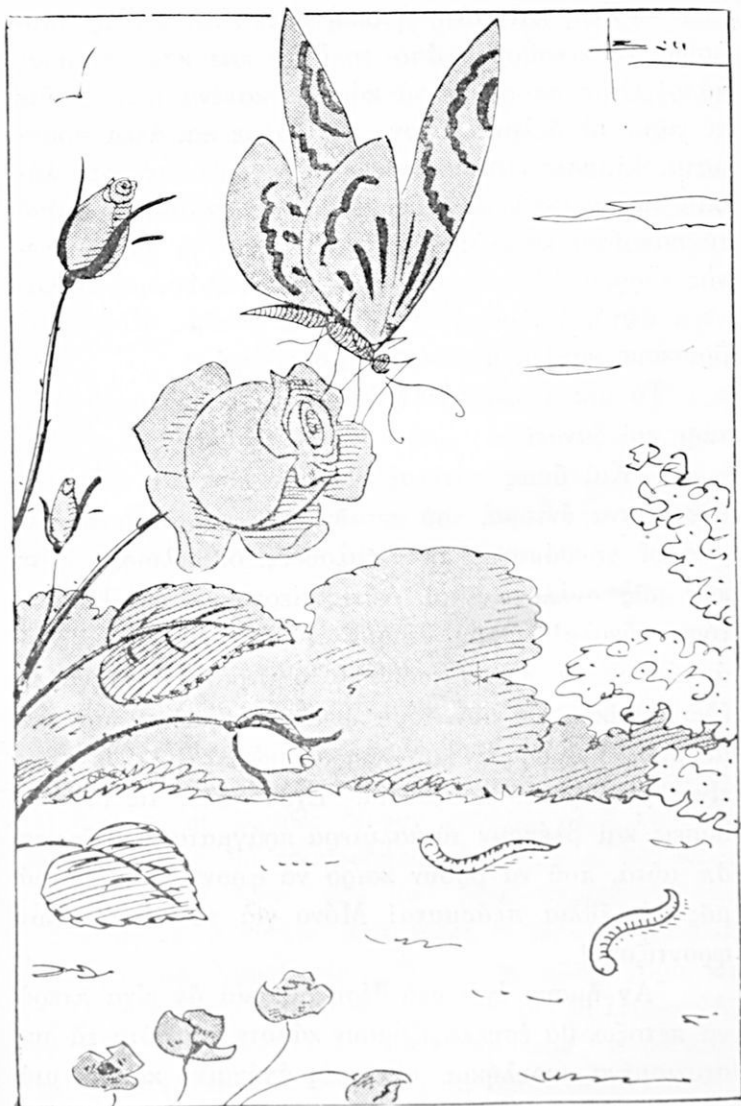
Μοῦ τὸ εἶπε ἕνας σοφὸς ἄνθρωπος, πὸν ἤξερε πολὺ καλὰ τὶς πεταλοῦδες. Μοῦ εἶπε μάλιστα καὶ μίαν ἱστορία.

— Μίαν ἱστορία! εἶπε πάλι ἡ Ἑλενίτσα καὶ ἀνοιξε τὰ μάτια της ἀπὸ περιέργεια.

— Ἐλα νὰ σοῦ τὴν εἰπῶ, εἶπε ὁ θεῖος, πὸν ἐκτάλαβε τὴν ἐπιθυμία της.

Μίαν ἡμέρα, ἄρχισε ὁ θεῖος, ἕνα μικρὸ σκουλήκι ἐσύρνετο μὲ τὴν κοιλιά ἐπάνω στὸ χῶμα, ζητώντας κάτι νὰ φάγη. Ἀποπάνω του ἐπειτοῦσαν ζωηρὰ πεταλοῦδες καὶ ἄλλα ἔντομα καὶ ἔλαμπαν τὰ πτερά τους στὸν ἥλιο.

Τὸ σκουλήκι τὶς ἐκοίταξε καὶ ἀναστέναξε:

— Ζωή και αὐτὴ ἡ δική μας! εἶπε. Μόλις μποροῦμε νὰ κινηθοῦμε ἀπὸ τὴ θέση μας καὶ μὲ τόσον κόπο! Οὔτε μποροῦμε νὰ κάμουμε κανένα ταξίδι, οὔτε νὰ πᾶμε σὲ ἄλλους τόπους νὰ ἰδοῦμε καὶ ἄλλα πράγματα. Εἴμαστε καταδικασμένα νὰ κυλιώμαστε στὴ λάσπη, νὰ κινδυνεύουμε κάθε στιγμή νὰ σκοτωθοῦμε ἀπὸ τὸ παπούτσι κανενὸς ἀνθρώπου ἢ ἀπὸ τὴ ρόδα κανενὸς κάρρου. Ἐάν καμμιά φορὰ σκαρφαλώσωμε σὲ κανένα φυτό, ὃ ἰδρώτας τρέχει σὰν ποτάμι. Καὶ μόλις βρῖσκομε κανένα φυλλαράκι γιὰ νὰ φᾶμε.

Τὸ μικρὸ σκουλήκι ἐσύρθηκε λίγο στὸ ὑγρὸ χορτάρι καὶ ξαναεἶπε:

— Καὶ ὅμως κανένας δὲν μᾶς λυπᾶται. Αὐτὰ τὰ ὑπερήφανα ἔντομα, ποὺ πετοῦν ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι μας, οἱ χρυσόμυγες, οἱ πεταλοῦδες, οἱ μέλισσες, οὔτε κἀν μᾶς συλλογίζονται. Αὐτὲς περνοῦν ζωὴ! Πετοῦν τόσο εὐκόλα! Ὅπου θέλουν πηγαίνουν. Φθάνει νὰ ἀπλώσουν τὰ πτερά των καὶ τὸ ἀεράκι τὶς πηγαίνει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Φοροῦν τόσο ὠραῖα φορέματα, παρδαλὰ μὲ βοῦλες ὁμορφες καὶ ζωηρὰ χρώματα! Κάθε μέρα εἶναι μαζί μὲ τὰ λουλούδια. Ἔχουν ὅλες τὶς διασκεδάσεις καὶ βλέπουν τὰ καλύτερα πράγματα. Καὶ ἔπειτα ἀπ' αὐτά, ποῦ νὰ βροῦν καιρὸ νὰ φροντίσουν καὶ γιὰ μᾶς τὰ ἄθλια πλάσματα! Μόνο γιὰ τὸν ἑαυτὸ των φροντίζουν!

Ἐάν ἤμουν ἐγὼ στὴ θέση των καὶ ἂν εἶχα πτερὰ νὰ πετάξω, θὰ ἐσυλλογιζόμουν κάποτε καὶ αὐτὰ τὰ δυστυχισμένα σκουλήκια. Θὰ τοὺς ἐπήγαινα κάποτε μιὰ σταλιά μέλι ἢ τίποτε ἄλλο νόστιμο ἀπὸ τὰ λουλούδια τῶν κήπων, θὰ κατέβαινα κοντὰ των, θὰ ἔλεγα ἕνα γλυκὸ λογάκι καὶ θὰ τὰ ἐπαρηγοροῦσα. Πόσα καλὰ

θά ἤμποροῦσα νὰ κάμω ἂν εἶχα πτερά! Αὐτὲς ὅμως οἱ σκληρές, οὔτε γυρίζουν νὰ μᾶς ἰδοῦν!

Δὲν ἐπέρασε ὅμως πολὺς καιρὸς καὶ τὸ σκουλήκι πὺν ἔκαμνε παράπονα, ἔγινε μιὰ ὄμορφη πεταλούδα. Τί ὄμορφα χρωματιστὰ πτερὰ πὺν εἶχε! Ἐπετοῦσε ἀπὸ λιβάδι σὲ λιβάδι, ἐξεκουράζετο ἐπάνω στὰ ὠραιότερα λουλούδια κ' ἔτρεχε ἐπάνω-κάτω χαρούμενη καὶ εὐτυχισμένη.

* * *

Ἐνα πρωὶ ἐνῶ ἐκάθετο ἐπάνω σ' ἓνα τριαντάφυλλο καὶ ἐμύριζε τὴ μοσχοβολιά του, ἐκοίταξε κάτω καὶ εἶδε δυὸ σκουλήκια, πὺν ἐσύρνοντο μὲ τὴν κοιλιά.

— Δυστυχισμένα πλάσματα! εἶπε. Τί βασανισμένη ζωὴ πὺν κάμνουν. Ζοῦν μέσα στὴ λάσπη καὶ κανένας δὲν βρίσκειται νὰ τὰ λυπηθῆ. Ἐγὼ ἂν δὲν εἶχα τόσες σκοτούρες, κάτι ἤμποροῦσα νὰ κάμω γι' αὐτά.

Τί νὰ κάμω ὅμως πὺν δὲν μπορῶ οὔτε στιγμή νὰ χάσω. Σήμερα γιορτάζουν τὰ τριαντάφυλλα, καὶ πρέπει νὰ πᾶμε ὅλες οἱ πεταλοῦδες νὰ τὰ ἐπισκεφθοῦμε. Αὔριο γιορτάζουν τὰ κρίνα. Μποροῦμε νὰ λείψωμε; Μεθαύριο οἱ ἀκρίδες δίνουν μεγάλο χορὸ καὶ ἅμα δύση ὁ ἥλιος, θὰ τραγουδήσουν οἱ γρούλλοι σὰν καλοὶ μουσικοὶ πὺν εἶναι. Δὲν μοῦ μένει στιγμή ἡσυχίας Ἐπειτα δυὸ πλούσιες πεταλοῦδες, ἡ κυρία Παρδαλοῦ καὶ ἡ κυρία Χρυσοφτέρη, δίνουν κι αὐτὲς χορὸ καὶ μ' ἔχουν καλέσει ἀπὸ τὶς πρώτες. Μπορῶ νὰ λείψω; Ἄν δὲν εἶχα νὰ φροντίσω γιὰ τόσες διασκεδάσεις, θὰ ἐκοίταξα καὶ τὰ κακόμοιρα ἐκεῖνα τὰ σκουλήκια, πὺν βασανίζονται ἐκεῖ κάτω. Ἐπειτα ἂν πετάξω κοντὰ των μπορεῖ ν' ἀκκουμβήσουν ἐπάνω μου καὶ νὰ λερώσουν τὰ πτερά μου. Στὸ ὕστερο εἶναι καὶ φόβος ἂν μιὰ

φορὰ τοὺς κάμω ἐλεημοσύνη, νὰ θέλουν κάθε μέρα. Καὶ ἐγὼ βέβαια δὲν τὸ ἔχω στὸ νοῦ μου νὰ γίνω ὑπερήφανα των! Καλὰ εἶναι ὅπως εἶναι! Κι ἀφοῦ ἡ ὑπερήφανα πεταλούδα ἔρριξε μιὰ περιφρονητικὴ ματιὰ στὰ σκουλήκια, ἐπέταξε καὶ ἔφυγε.

Ὁ θεῖος τῆς Ἐλενίσσας ἐδῶ ἐσταμάτησε τὴν ἱστορία του καὶ ἐκοίταξε τὴν ἀνεψούλα του στὰ μάτια

— Ἐπειτα; ἐρώτησε ἡ Ἐλενίτσα.

— Ἐπειτα τίποτα· ἐτελείωσε ἡ ἱστορία.

— Δὲν ἐγύρισε πιά ἡ πεταλούδα;

— Ὁχι.

— Ἦταν κακὴ!

— Γιατί;

— Γιατὶ ἐλησμόνησε, πὼς ἦτο καὶ αὐτὴ κάποτε σκουλήκι. Ἄμα ἔγινε πεταλούδα ὑπερηφανεύθηκε καὶ ἔγινε ἀκατάδεκτη.

— Λυπᾶσαι γι' αὐτό;

— Ναί. Δὲν ἴτις ἀγαπῶ καθόλου αὐτὲς τὶς παλιοπεταλοῦδες, πὺ ἐξέχασαν, πὼς ἦσαν σκουλήκια!

— Ἐλα λοιπὸν νὰ σὲ φιλήσω, ἀφοῦ δὲν ἀγαπᾶς τέτοια ὑπερήφανα πλάσματα.

Ἡ Ἐλενίτσα ὀλόχαρη, ἀνέβηκε τότε στὰ γόνατα τοῦ θείου. Καὶ ὁ θεῖος εὐχαριστημένος γιὰ τὰ λόγια τῆς ἀνεψιᾶς του τῆς Ἐλενίσσας, τῆς εἶπε:

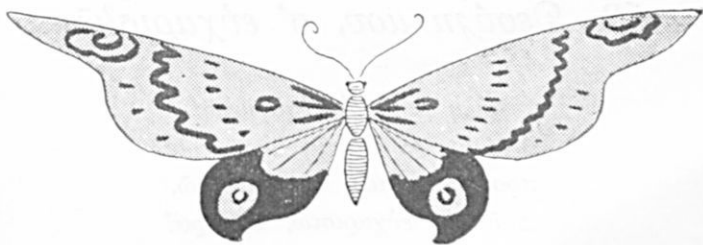
— Καὶ οἱ ἄνθρωποι, παιδάκι μου, ὅταν εἶναι ὑπερήφανοι γίνονται κακοί.

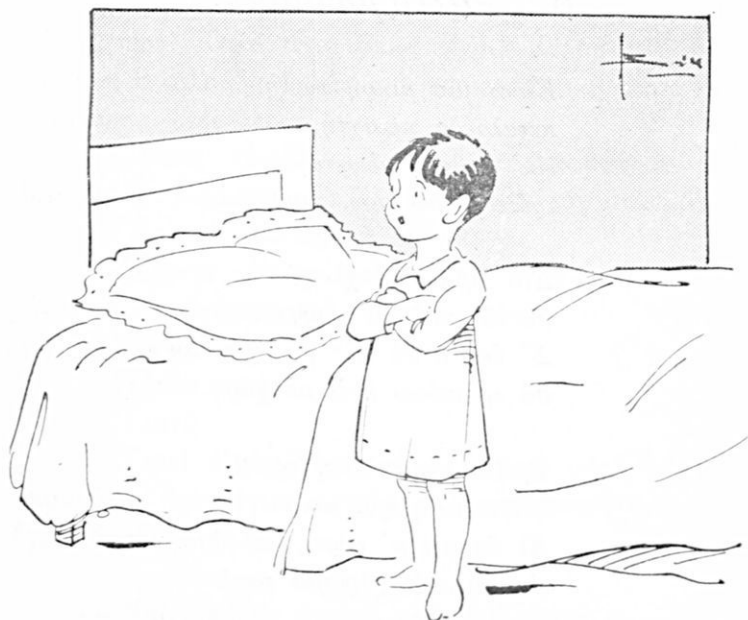
62. Πεταγουδίτσες.

Είμαι μιὰ μικρὴ τρελή
πεταλούδα πεταχτή,
εἶμ' ἀνθάκι μὲ φτεράκια,
τρέξτε πίσω μου, παιδάκια.

Στὸ λιβάδι τὸ γλωρὸ
θὲ νὰ παίξωμε κρουφτό.
Σ' ἓνα ἀνθὸ μὲς στὸ χορτάρι
θὰ τρουπώσω ἐγὼ μὲ χάρη.

Τρέξτε τώρα ἐσεῖς, τρελά,
ψάξτε ὀλόγυρα, μικρά.
Κι ὅποιος μ' εὔρει ἐκεῖ ἀπὸ κάτου
τὸ λουλούδι χάρισμά του!

63. Θεούλη μου, σ' εὐχαριστῶ.

Θεούλη μου, σ' εὐχαριστῶ!
Διάβασα κ' ἔπαιξα ὅλη μέρα·
προτοῦ νὰ πάω νὰ κοιμηθῶ,
Σοῦ λέω εὐχαριστῶ, Πατέρα!

Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ πουλιὰ
ποὺ λέν χαρούμενα τραγούδια,
γιὰ τὴν ἡμέρα τὴ γλυκειά,
τὸν ἥλιο Σου, καὶ τὰ λουλούδια.

Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ μπαμπᾶ
καὶ τὴ μαμὰ πὸν μούχεις δώσει,
γιὰ τὸν παπποῦ καὶ τὴ γιαγιά,
γιὰ τὴν ἀγάπη των τὴν τόση

Κι ἀκόμα, Θέ μου, εὐχαριστῶ,
γιὰ τὸ μικρό μου τὰδελφάκι.
καὶ γιὰ τὸ σκύλο, τὸν Πιστό,
καὶ γιὰ τὸ μαῦρο μου γατάκι.

Θεούλη μου, σ' εὐχαριστῶ!
Διάβασα κι ἔπαιξα ὅλη μέρα
τώρα θὰ πάω νὰ κοιμηθῶ,
ἀγρούπνα ἐπάνω μου, Πατέρα!

Περιεχόμενα.

	Σελ.
1. Προϊνή προσευχή (ποίημα Μ. Δ. Στασινοπούλου) . . .	3
2. Ἡ προσευχή τῆς Κατινίτσας	5
3. Βραδυνή προσευχή. (ποίημα Μ. Δ. Στασινοπούλου) . . .	9
4. Ἡ μάννα	10
5. Ἡ μάννα (ποίημα)	17
6. Τ' ἀγαπημένα ἀδελφάκια	19
7. Τὸ Σαββατόβραδο	21
8. Τὸ μπάνιο (ποίημα)	25
9. Ἡ Κυριακή	26
10. Ἡ Κυριακή (ποίημα)	31
11. Τὸ παράπονο τῆς Μαρίκας	32
12. Οἱ καλύτεροι ἐργάτες	35
13. Τὸ χέρι (ποίημα)	37
14. Ὁ μικρὸς λοχαγὸς	38
15. Ὁ στρατηγὸς καὶ τὰ ζαχαρωτά (ποίημα Μ. Δ. Στασι- νοπούλου)	42
16. Τὸ μάθημα τοῦ Νώτη	43
17. Οἱ τέχνες (ποίημα)	46
18. Ὁ φαντασμένος λύχνος (ποίημα)	49
19. Φθινόπωρο	51
20. Τραγούδι φθινοπωρινό (ποίημα)	54
21. Ὁ μικρὸς καπετάνιος	55
22. Τὸ καράβι (ποίημα)	59
23. Τὸ ἐμπόριο τοῦ Παύλου	60
24. Τὸ ρολόγι (ποίημα)	62
25. Χριστουγεννιάτικη ἱστορία	65
26. Χριστούγεννα (ποίημα)	72
27. Τὸ χριστουγεννιάτικο δένδρο	73
28. Τὸ σπίτι (ποίημα)	77

	Σελ.
29. Ἡ βασιλόπιτα	79
30. Καλὲ ἄγιε Βασίλη (ποίημα Γ. Καμαρινάκη)	83
31. Ἡ κούκλα τῆς πρωτοχρονιαῖς	85
32. Ἀληθινὴ χαρὰ (ποίημα Ι. Πολέμη)	88
33. Τὸ πουκαμισάκι ποὺ φύτρωσε	89
34. Ὁ λύκος καὶ τ' ἀρνάκια	93
35. Τί ἔπαθε ἓνα ἄσπρο κουνελάκι	96
36. Ἡ σκιά μου (ποίημα)	105
37. Ἀποκριές	106
38. Ἡ μασκαράτα τῆς κούκλας (ποίημα Ι. Πολέμη)	110
39. Τὰ κλωσσοπούλια	112
40. Τὸ αὐγὸ (ποίημα)	115
41. Ὁ πετεινός (ποίημα)	116
42. Ἡ πατριδα (ποίημα Ι. Πολέμη)	117
43. Ἡ λαμπρὴ	118
44. Τὰ συννεφάκια	123
45. Παράκληση (ποίημα δημοτικόν)	126
46. Ὁ παπαγάλος	127
47. Ὁ παπαγάλος (ποίημα Ζ. Παπαντωνίου)	132
48. Ἡ πρωτομαγιά τῆς Φωτεινούλας	134
49. Ὁ Μάης (ποίημα Μ. Παπαριστείδου)	139
50. Ἡ Κατινούλα καὶ τὰ λουλούδια	140
51. Τ' ἀγριολούλουδα (ποίημα)	143
52. Ὁ ἥλιος τῆς Βάσως	144
53. Ἡ ἐλεημοσύνη τοῦ Γιαννάκη	146
54. Τί διηγεῖται ἡ ἐλιά	149
55. Στὸν ἀγρό (ποίημα)	152
56. Ἡ φωλίτσα	152
57. Χελιδόνι καὶ παιδάκι <i>Ποιήμα</i>	157
58. Στὴν ἀμμουδιά	158
59. Τὸ σκυλί (ποίημα Γ. Βιζυηνοῦ)	162
60. Ἀράχνη καὶ μύγα	163
61. Πεταλοῦδες καὶ σκουλήκια	166
62. Πεταλουδίτσες (ποίημα)	171
63. Θεούλη μου σ' εὐχαριστῶ (ποίημα)	172

ΙΔΡΥΜΑ "ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ,,
ΙΔΡΥΤΗΣ: ΚΩΣΤΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ
"ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ,,
ΑΘΗΝΑΙ (ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ 44)

0020561106
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ & ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Αὐγούστου 1934

Ἀριθ. { Πρωτ. 51231, 51232
Διεκ.

Π ρ ό ς

τὴν κ. **Θεώνην Δρακοπούλου** συγγραφέα

Ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν ὅτι διὰ ταῦταριθμοῦ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, στηριζομένης δὲ εἰς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Νόμου 5911 καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς οἰκείας κριτικῆς ἐπιτροπῆς, τὴν περιλαμβανομένην εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 1ην πράξιν αὐτῆς ἐνεκρίθη ὡς διδακτικὸν βιβλίον πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Β' τάξεως τῶν δημοτικῶν σχολείων τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Κρινολούλουδα» βιβλίον σας διὰ μίαν τετραετίαν ἀρχομένην ἀπὸ τῆς 15ης Σεπτεμβρίου 1934 ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ συμμορφωθῆτε ἐπακριβῶς πρὸς τὰς ὑποδείξεις τῆς ἀρμοδίας κριτικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ

Ὁ Τηματάρχης

Ν. Σ Μ Υ Ρ Ν Η Σ

Ἄρθρον βον τοῦ Προεδρικοῦ διατάγματος

«Περὶ τοῦ τρόπου τῆς διατιμήσεως τῶν ἐγκεκριμένων διδακτικῶν βιβλίων».

Τὰ διδακτικά βιβλία τὰ πωλούμενα μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεώς των ἐπιτρέπεται νὰ πωλοῦνται ἐπὶ τιμῇ ἀνωτέρα κατὰ 15 % τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Διατάγματος κανονισθεῖσης τιμῆς ἀνευ βιβλιοσήμου, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης συσκευῆς καὶ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅπως ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ μέρους τοῦ ἐξωφύλλου ἢ τῆς τελευταίας σελίδος τούτου ἐκτυποῦται τὸ παρὸν ἄρθρον.

ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. 14

(Δεδεμένον Λογ. 3 ἐπὶ πλέον)

ἀριθ. ἀδείας κυκλοφορίας $\frac{60019}{29-9-34}$